

BELGISCHE KAMER VAN VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

49e ZITTINGSPERIODE

GEWONE ZITTING 1998-1999

HANDELINGEN VAN DE PLENAIRE VERGADERINGEN

004 15/07/1999 - namiddag

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS DE BELGIQUE

49e LÉGISLATURE

SESSION ORDINAIRE 1998-1999

ANNALES DES SÉANCES PLÉNIÈRES

004 15/07/1999 - après-midi

Annales

Les annales sont le compte rendu intégral des séances plénières et des réunions publiques de commission où sont développées les interpellations.

Elles sont publiées sous forme de deux fascicules :

- le premier, de couverture blanche et portant les lettres PLEN en bas de page, regroupe les annales des séances plénières;
- le second, de couverture beige et portant les lettres COM en bas de page, regroupe les annales des réunions publiques de commission où sont développées des interpellations.

Les séances et les réunions ont une numérotation continue par session. Ce numéro se retrouve sur la couverture ainsi que sur chaque page avant la pagination. Les séances plénières ont une pagination continue. Les réunions publiques de commission sont paginées par fascicule.

Les annales peuvent également être consultées sur l'Internet-website de la Chambre des Représentants, à l'adresse <http://www.LaChambre.be>

Handelingen

De handelingen zijn het woordelijk verslag van de plenaire vergaderingen en van de in openbare commissievergaderingen gehouden interpellaties.

Ze worden in twee edities uitgegeven :

- de eerste, met witte kaft en met de letters PLEN in de voettekst, bevat de handelingen van de plenaire vergaderingen;
- de tweede, met beige kaft en met de letters COM in de voettekst, bevat de handelingen van de in openbare commissievergaderingen gehouden interpellaties.

De vergaderingen worden per zittingsperiode doorlopend genummerd. Het vergaderingsnummer staat op de kaft en op elke bladzijde vóór de paginering afgedrukt. De plenaire vergaderingen worden doorlopend gepagineerd. De openbare commissievergaderingen worden per brochure gepagineerd.

De handelingen worden tevens bekendgemaakt op de Internet-website van de Kamer van Volksvertegenwoordigers, adres <http://www.DeKamer.be>

EXPLICATIONS DES SIGLES – TOELICHTING BIJ DE AFKORTINGEN

CVP	: Christelijke Volkspartij
ECOLO-AGALEV	: Ecologistes confédérés pour l'organisation de luttes orginales/Anders Gaan Leven
FN	: Front National
PRL-FDF	: Parti réformateur libéral - Front démocratique francophone
PS	: Parti socialiste
PSC	: Parti social-chrétien
SP	: Socialistische Partij
VL.BLOK	: Vlaams Blok
VLD	: Vlaamse Liberalen en Democraten
VU	: Volksunie

Le résultat des votes ainsi que les explications de vote sont repris dans le corps des annales. La liste des membres qui ont participé aux différents votes nominatifs est reprise en annexe sous le numéro indiqué après chaque vote.

Het resultaat van de stemmingen en de stemverklaringen zijn in het corpus van de handelingen opgenomen. Voor de lijst van de leden die aan de verschillende naamstemmingen hebben deelgenomen, wordt verwezen naar de bijlage.

SÉANCE PLÉNIÈRE
JEUDI 15 JUILLET 1999

APRÈS-MIDI

PRÉSIDENCE de
M. De Croo

La séance est ouverte à 14.15 heures.

PLENAIRE VERGADERING
DONDERDAG 15 JULI 1999

NAMIDDAG

VOORZITTER :
De heer De Croo

De vergadering wordt geopend om 14.15 uur.

Tegenwoordig bij de opening van de vergadering zijn de ministers van de federale regering :

Ministres du gouvernement fédéral présents lors de l'ouverture de la séance :

Verhofstadt, Onkelinx, Michel, Vande Lanotte, Durant, Aelvoet, Duquesne, Vandenbroucke, Flahaut, Verwilghen, Reynders, Daems, Boutmans, Deleuze.

De **voorzitter** : De vergadering is geopend.

La séance est ouverte.

Er zijn berichten van verhindering ingekomen van de leden :

Les membres suivants sont excusés :

Van den Broeck, wegens ziekte / pour raisons de santé;

Colen, buitenslands / à l'étranger;

Van de Castele, verhinderd / empêchée.

Mededelingen

Communications

De **voorzitter** : Een intern besluit en mededelingen moeten ter kennis gebracht worden van de Kamer. Zij zullen in bijlage bij de handelingen van deze vergadering opgenomen worden.

Une décision interne et des communications doivent être portées à la connaissance de la Chambre. Elles seront reprises en annexe des annales de cette séance.

Bespreking van de regeringsverklaring (voortzetting)

Discussion de la déclaration gouvernementale (continuation)

De **voorzitter** : Aan de orde is de voortzetting van de bespreking van de regeringsverklaring.

L'ordre du jour appelle la continuation de la discussion de la déclaration gouvernementale.

De heer Gerolf Annemans heeft het woord.

De heer **Gerolf Annemans** (VL.BLOK) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de eerste minister, collega's, ik verneem dat het credo van uw regering, dat de symboliek van deze regering te zoeken is bij de hamer en de sikkel.

Men zou denken dat dit een vergissing is van uw goede vriend, de heer Dewael, die zich in een moment van zwakte vergiste. Dat klopt echter niet. Symbolen hebben hun belang en zijn zelfs zeer belangrijk.

Deze symboliek ligt immers helemaal in het verlengde van de felicitaties die uw regering heeft mogen ontvangen van de genaamde Louis Van Geyt. Hij is een van de laatste Belgen onder de Belgen, een van de laatste communistische kopstukken die het Belgische koninkrijk heeft gekend. Ik denk dat hij dat trouwens nog steeds is. Louis Van Geyt schreef in een overigens vrij warrig geschrift - dat is het enige wat u tot uw verdediging kan aanvoeren - het volgende in De Standaard vorige week : "Daarom wordt hier gepleit opdat

alternatief links zijn houding tegenover paarsgroen zou bepalen door kritische aansluiting te zoeken bij de hoop op reële vernieuwing, verwekt in brede lagen van de maatschappij door de verkiezingsuitslag van 13 juni en voor een deel verlengd door de niet-traditionele allure en de voor een deel niet-traditionele inhoud van het al bekende product van de formatie-onderhandelingen, en opdat het van die hoop zou uitgaan ten einde brede maatschappelijke druk te helpen ontwikkelen voor het waar maken van de interessante programmapunten en om duidelijk te maken wat de daartoe noodzakelijke, het weze voorlopig uitgestelde, keuzen zullen moeten zijn". Was getekend : Louis Van Geyt, gewezen voorzitter van de KP.B. De uithaal en de afkondiging van Patrick Dewael komt dus niet helemaal uit de lucht gevallen, dat kunnen wij wel stellen.

Hoe is het zo ver kunnen komen ? Dat is de vraag. Hoe is het zo ver kunnen komen dat wij hier, ten aanschouwe van eerste minister Guy Verhofstadt de felicitaties horen voor zijn links tot extreem-links kabinet vanwege de leiders van de KP.B ? U zult mij toelaten even een korte voorgeschiedenis te schetsen. Ik ben trouwens niet de enige om dat te doen. Ik schets deze voorgeschiedenis nu en zal het later nog hebben over wat u het project noemt, het regeerakkoord of de teksten als zodanig.

Ik kan nu echter al wel vermelden dat de teksten niet indrukwekkend zijn : zij zijn vaag, vlot en snel bijeen geschreven en staan vol compromissen. Zij zijn niet indrukwekkend : de regering wordt niet gekenmerkt door een project of een regeerakkoord, al uw

beweringen ten spijt, maar vooral door de gemeenschappelijke drang om te regeren. Dat is de eigenlijke kern van het werkstuk : het verlangen erbij te zijn leverde de cohesie voor al die gesprekken. Toen die plaats vonden, hebt u zich enkel daarop geconcentreerd. De teksten zijn dus eigenlijk van minder belang, maar als u het mij toelaat zal ik het daar straks nog over hebben.

Eerst schets ik de voorgeschiedenis en die begint bij onze vriend Charles-Ferdinand Nothomb die ondertussen afscheid heeft genomen van het parlement. Het begint bij Charles-Ferdinand Nothomb en de geheime gesprekken die deze voerde met de PRL. U ziet dat ik toch niet zo ver terugga in de geschiedenis : ik zit niet bij de inquisitie zoals de heer Coveliers, maar bij Charles-Ferdinand Nothomb die de Parti Socialiste tegen zich in het harnas jaagt en daar een enorme haat veroorzaakt, die nooit meer over is gegaan. Louis Michel was daarbij de meester van heel het spel : hij overklast Verhofstadt ver en dat zullen wij in de Belgische politiek nog ondervinden, en de geschiedschrijvers zullen dat ongetwijfeld noteren. Deze Louis Michel die eerst met Nothomb had onderhandeld, begon dan te onderhandelen met de PS. Vrij snel was iedereen op de hoogte van het publieke geheim, dat overigens ook niet werd ontkend : de PS zou de volgende keer regeren met de PRL. Ik zal de geschiedenis niet te ver uitdiepen en maak daarom nu de sprong naar de verkiezingsnacht.

Wij lopen dan allemaal in de studio's rond en hier en daar zien we beeldschermen. Mijnheer de eerste minister, u zult zeker het beeldscherm gezien hebben met het RTBF-debat tussen Reynders, Busquin en Morael. U hebt het toch gemist ? De eerste minister weet niet in welk spel hij speelt. Mijnheer de eerste minister, terwijl men uw toekomst aan het regelen was, was u champagne aan het drinken.

De **voorzitter** : Ik moet zeggen dat velen toen dronken, zij het om uiteenlopende redenen.

De heer **Gerolf Annemans** (VL.BLOK) : Absoluut. De socialisten die daar aan tafel zaten, eventueel om hun verdriet te verdrinken, hadden goed moeten opletten. Zij hadden immers kunnen zien dat hun Busquin eigenlijk al een regering had gevormd op dat ogenblik. De sfeer van het televisiedebat straalde uit dat men daar goed bij elkaar zat en dat men het wel ging regelen. Het is evident dat de groenen er bij waren. Er was immers het signaal van de kiezer en

de PS wou haar opponent verbranden. Dat zou echter de volgende regering worden. Had de heer Reynders nog iets te zeggen ? Niets belangrijks in feite, hij kon zich hier helemaal bij aansluiten. De heer Busquin was het hier helemaal mee eens. Ook de heer Morael ging akkoord. Er moesten wel nog enkele gesprekken worden gevoerd en men moest afwachten of de VLD groter zou zijn dan de PRL of niet. Toen dat het geval bleek, moesten ze de VLD-voorzitter nog even voor hun kar spannen. Dat is zo ongeveer de voorgeschiedenis van deze regering.

Op verzoek van de VLD spin ik het verhaal nog even uit. Blijkbaar willen zij het mes omdraaien in de wond. Verhofstadt ging oorspronkelijk met de CVP praten. Hierbij beging de CVP de blunder van haar leven. Ze had even goed nog twee weken met de voeten van de meerderheid in Wallonië kunnen spelen door te stellen dat zij de grootste partij was en dus het initiatief zou nemen. Ze waren echter een beetje dizzy. Van Peel floot Van den Brande terug, dwaas die hij is, en die liet dat gebeuren. Mijnheer Verhofstadt, anders hadden ze nog een tweetal weken met uw voeten kunnen en mogen spelen. Gelukkig hebben ze dat niet gedaan en kon u onmiddellijk gesprekken voeren met de CVP. Er zijn nu zelfs journalisten die de geschiedenis omdraaien. Volgens hen bent u Louis Michel gaan zeggen dat het met de CVP niet zou lukken en dat het dus ook zonder de PSC zou moeten gebeuren. Misschien streven ze een carrière bij de VLD na, ik weet het niet. Mijnheer Verhofstadt, u weet net zo goed als om het even wie die dit heeft gevolgd dat u van Louis Michel te horen hebt gekregen dat u moest ophouden met de CVP te praten. U moest verklaren dat het met de CVP niet te doen was of om het even wat, zo lang u er maar voor zorgde dat de socialisten en de groenen er bij waren.

Hiermee heb ik een paar belangrijke en interessante details gesitueerd.

Deze voorgeschiedenis is dus mijn uitgangspunt om te stellen dat u mij over uw vernieuwing beter met rust kunt laten. De vernieuwing die u pretendeert te vertegenwoordigen moet u uit iets anders afleiden dan uit de vraag of u al dan niet de CVP hebt weten te verwijderen. U bent geen vernieuwers omdat u de CVP aan de deur hebt weten te zetten. Op zich is dat geen bewijs van vernieuwing. Om te oordelen of u echte vernieuwers bent, zullen wij uw daden beoordelen. Wij

zullen u de vernieuwing gunnen die u verdient, maar wij stellen dat u niet moet komen aandraven met de bewering dat u een nieuwe politieke generatie bent.

Wij zullen nooit erkennen dat u zoals vanmorgen de opmerkingen van de oppositie countert door te zeggen : "U heeft het vroeger zelf gedaan".

Dat is geen argumentatie en ik hoop dat dit niet het argumentarium van deze regering wordt de komende jaren, namelijk zeggen dat de CVP vroeger ook foefelde. Dat is als dusdanig immoreel.

Ik heb dit al gehoord in de debatten over Busquin, maar ook over de herbevestiging van De Batselier en De Croo enzovoort. Het werd inderdaad opgelegd zoals vroeger... De Croo aangesteld ? Nee,nee, De Croo gedropt, binnengesluist... enfin De Croo zat daar plots - met alle respect voor de voorzitter. Naar aloude traditie gebeurde dat met een meerderheid die hier binnenkwam, de deuren openzwaaide, de pletwals die buiten kwam gereden en met een jaknikkend halfgrond reed die alles plat. Het moest en het zou De Croo zijn.

Ik heb nooit de illusie gehad dat het anders kon, maar jullie allemaal wel. De groenen en de socialisten de VLD, die gingen allemaal vernieuwen, met een nieuwe politieke cultuur gingen ze het allemaal anders doen. Welnu, u hebt het juist op dezelfde manier gedaan en in die zin zeg ik : "Kom mij niet lastigvallen met vernieuwing, beweer ook niet dat u het anders wou of zal doen."

Eén argument moet u niet gebruiken, mijne heren, namelijk "We doen dit omdat de CVP het vroeger ook zo deed".

Dit is namelijk geen argument om u te verzetten. Als u de oude politieke cultuur wil handhaven, kom er dan voor uit, schaam u er niet voor en beweer vooral niet dat jullie de vernieuwers van het jaar 2000 zijn.

De methodes en de gezichten blijven dezelfde.

Ten eerste, de methodes. Er is een commentator die over deze zaak het volgende heeft geschreven... "Ik vraag kort uw aandacht voor de ernst van deze zaak, de zaak Busquin en ik laat daarbij een aantal klassieke argumenten achterwege. Ik zeg niets over het feit dat Busquin te dom is om ook maar één taal te leren. Omdat hij jarenlang zijn vakantie in Italië doorbracht stottert hij wat Italiaans, genoeg om in een restaurant een pasta te bestellen. Ik zeg

ook niets over het feit dat de goede Belgen het steeds hebben voorgesteld alsof het nu de beurt was aan een Waal om in de Europese Commissie te zetelen, want van zo'n beurtrol is nergens officieel sprake. Blair stuurt twee Engelsen en geen Schotten naar de Commissie, Duitsland let voor de verdeling van zijn twee commissarissen evenmin op de Länder en Spanje houdt er ook geen rekening mee. Er is dus geen enkele reden waarom het nu mordicus een Waal zou moeten zijn. Maar goed, laat het voor mijn part een Waal zijn. De pas tot PRL-senator gekozen financier en ondernemer Bodson zou een zeer geschikte kandidaat zijn geweest; oud-minister van Financiën en PSC-er Maystadt, met zijn grote internationale faam niet minder. Het gaat dus niet om het feit dat Busquin een Waal is, maar wel om zijn onbekwaamheid en het gebrek aan ook maar het minste Europees gezag van een kandidaat die alles uitsluitend te danken heeft aan partijpolitiek gemanoeuvree en die daarvoor op het slechtst denkbare moment - nu onze producten ten gevolge van de dioxinecrisis nog moeilijk afzet vinden - de reputatie van België als geheel - dus ook van Vlaanderen - nog verder de grond inboort. Wij sturen naar Europa een sjoemelaar, slechts vrijgesproken door verjaring, hoofd van de grootste sjoemelpartij van België en omstreken, onbekwaam geacht door vriend en vijand, maar omhooggekatapulteerd door een partijapparaat dat stinkt van de corruptie".

Ik sta daar dus volledig achter en wou dat even zeggen om te illustreren dat u niet moet beweren dat u een nieuwe politieke generatie, een nieuwe politieke cultuur hebt geïntroduceerd.

De zaak Busquin heeft voldoende aangetoond dat u de oude politieke cultuur handhaaft en zult blijven handhaven en u wekt geen enkele vorm van hoop.

De aanstelling van De Croo en De Batselier, het zijn dezelfde methodes en dezelfde gezichten. Het belangrijkste van alles is dat u nu komt zeggen dat u vernieuwers bent, dat u de behoudsgezindheid tot staan brengt. U doet dat echter met "de behoudsgezindheid der behoudsgezindheden", met de Parti Socialiste van België, die gedecimeerd uit de verkiezingen is gekomen. Daarmee komt u nu aandragen en dan zegt u dat u vernieuwingen realiseert en dat u, in tegenstelling tot de verkiezingstendens die u hebt menen te ontwaren, in tegenstrijd met de angst voor de burens, nu eindelijk een open en nieuwe regering komt voordragen. U doet dat met het meest conservatieve

"geval" dat België ooit heeft voortgebracht, de Parti Socialiste, de partij die zich maar over één zaak bekommert, namelijk dat de status quo's van de Waalse belangenposities, onverminderd gehandhaafd blijven. Dat noemt u vernieuwing. Laat mij niet lachen. En laat mij in godsnaam gerust met uw gedoe over vernieuwing!

Staatssecretarissen benoemen als u de grote wensen van uw regeringspartners niet aan elkaar gedraaid krijgt, regeringscommissarissen aanstellen om bezigheden te vinden voor leden van uw meerderheid, het zijn methodes uit het verre verleden, toen wij ons ervoor moesten schamen dat wij op een of andere manier schaamteloze politici hadden. In Wallonië gaat men de werkloosheid oplossen door de regering te verdubbelen. Dat zijn de methodes die ons door de Vlaamse Liberalen en Democraten worden gepresenteerd als vernieuwing. Kom daar toch niet meer mee aandragen! De enige vernieuwing ligt misschien in het feit dat u durft beweren dat u op die wijze vernieuwt. Ook op dat vlak is u eigenlijk geen vernieuwer, want u bevestigt alleen maar dat vanop die bank, waar de eerste minister zit, nog nooit enig schaamtegevoel is tentoongespreid. Zelfs daar is u geen vernieuwer, want ook daar heb ik in het verleden alleen mensen gezien die schaamteloos kwamen zeggen dat ze het allemaal anders zouden doen.

Collega's, sta mij toe tot de grond van de zaak te komen. De VLD heeft fundamenteel kiezersbedrog gepleegd en zij heeft dat slechts gedaan om zelf aan de macht te kunnen komen. Ik ben niet de eerste die dat vandaag beweert en ik zal dit toelichten aan de hand van drie thema's die ons bijzonder interesseren, namelijk de staatshervorming, de immigratie en de veiligheid.

De staathervorming is natuurlijk een heel prettig hoofdstuk. Ik lees dat u een - uiteraard paritaire, want als men de Vlamingen wil blokkeren gebeurt het altijd paritair - conferentie voor de staatshervorming zal oprichten. Het oude mechanisme is weeral aan de gang. Het oude toegeefmechanisme, dat al enkele keren heeft gefunctioneerd bij staatshervormingen, zit ingebakken in wat u nu schetst. Wallonië is immers geen vragende partij en doet het voorkomen alsof voor het verhogen van de bevoegdheden voor zowel Wallonië als Vlaanderen, een Vlaamse prijs moet worden betaald. Dat is het schema sedert 1970, toen de pariteit in de centrale regering werd afgedwongen in ruil voor de zogenaamde culturele autonomie. Met het Egmontpact moest Vlaanderen toegevingen doen in ruil voor bevoegdheden die tweezijdig

werden uitgedeeld en ook nu weer gaat men praten over tweezijdig uit te delen bevoegdheden. Althans, dat is het kader dat u probeert te scheppen. In ruil daarvoor ligt nu reeds op tafel de herfinanciering, de verdere financiering van het Franstalig onderwijs, want gelijk welke toezegging die u hebt gedaan om de financieringswet op dat vlak te wijzigen - en het staat vast dat u toezeggingen hebt gedaan - is een toezegging dat het Franstalig onderwijs bijkomend gefinancierd zal worden.

Mijnheer de eerste minister, er komt geen staatshervorming en als er een komt zal het een slechte staatshervorming zijn. Dat weten wij nu al bijna wiskundig zeker.

U beweert in uw regeerverklaring dat u de communautaire tegenstellingen - het lijkt een grap, maar zo staat het er - "definitief uit het leven gaat helpen". Ik neem aan dat u die nota in het Frans hebt gekregen en dat u ze hebt laten vertalen naar het Nederlands. Dat staat natuurlijk in fel contrast met de Guy Verhofstadt die nog niet eens zo lang geleden aan het woord was.

De heer De Clerck heeft deze ochtend zeer terecht geciteerd uit een congres van 1996 van de VLD. Ikzelf citeer uw uit congres met de titel "Meer Vlaanderen" uit 1998. U zult zich misschien niet meer herinneren daar te hebben gesproken, want dat heb ik meermaals vanop die stoel zien gebeuren. (*De eerste minister knikt bevestigend*)

U hebt er gesproken in 1998. Dat was, veronderstel ik, vooraleer uw campagneleider uw hersenen heeft geprivatiseerd. Mijnheer Verhofstadt, uw woorden van toen gingen mij recht naar het hart: "Het immobilisme van de huidige federale regering en haar onmacht een sociaal-economisch beleid te voeren, die naam waardig, vindt mede zijn oorsprong in de structuur van onze Staat en van haar instellingen. Veel van de beleidsmaatregelen die op sociaal-economisch vlak zouden moeten worden getroffen, blijven steken in de tegengestelde visies die daaromtrent in het noorden en het zuiden van het land bestaan. Daarnaast zijn er ondoorzichtige transfers die een hypotheek leggen op de ontwikkelingskansen van Vlaanderen. Om al die redenen is een nieuwe staatshervorming in 1999 wenselijk, meer nog, noodzakelijk." Bravo!

"Het is een onontbeerlijke voorwaarde willen wij in de komende jaren nog een succesvol sociaal-economisch beleid kunnen voeren, zoals tal van vele andere veelal kleine Europese lidstaten vandaag kennen." Hiermee ga ik nog altijd akkoord.

Ik vervolg het citaat. "Daarbij zijn drie krachtlijnen essentieel.

Ten eerste, het overhevelen naar de deelgebieden van alle sociaal-economische hefbomen. Concreet houdt dit de regionalisering in van de vennootschapsbelasting en van alle overheidsuitgaven die verband houden met de mobiliteit, alsmede de overheveling van de zogenaamde kostencompenserende sociale zekerheidsuitgaven, gezondheidszorg, gezinsbijslagen, hulp aan bejaarden en gehandicapten.

Ten tweede, de deelgebieden verkrijgen een volwaardige autonomie over de inkomsten die zij behoeven om hun uitgaven te dekken.

Ten derde, er moet een doorzichtige en geloofwaardige solidariteit tussen de deelgebieden komen."

Hier geraakt mevrouw Aelvoet een beetje in paniek. Zij denkt dat het zover wel niet zal komen, dus zal het een staatsconferentie worden. Zij denkt nu dat het met een Verhofstadt als deze uit '98 moeilijk zal worden.

"De aanhoudende anti-Vlaamse agitatie van het FDF-PRL-kartel" en ik citeer hier nog altijd de heer Verhofstadt, tenzij ik mij vergis, maar hij herinnert het zich niet meer. Mijnheer Coveliers, was u op het congres? U zult zich die woorden misschien nog herinneren. Ik veronderstel dat u de heer Verhofstadt toen hebt toejuicht. "De aanhoudende anti-Vlaamse agitatie van het FDF-PRL-kartel, dat zelfs oproept tot burgerlijke ongehoorzaamheid en onwettelijkheid, ondergraaft het Belgisch samenlevingsmodel. De rechten van de Brusselse Vlamingen werden al te lang met voeten getreden. De maat is vol. De VLD in Brussel - laat ik het hier nogmaals in alle duidelijkheid en kalmte herhalen - zal geen duimbreed afwijken van haar eisen dat zolang de Brusselse Vlamingen niet over voldoende wettelijke garanties beschikken dat ze als gelijkwaardige burgers van de hoofdstad zullen worden behandeld, ze geen enkele meerderheid en/of regering in Brussel zal depanneren."

Tot zover het communautaire programma van Guy Verhofstadt dat ik hier ten behoeve van de socialisten en de groenen van onder het stof heb gehaald. "Vlaanderen staat als één man en één

vrouw achter dezen Vlaamschen leeuw." Wanneer ik evenwel zijn regeerakkoord ter hand neem, kan ik daarover niets terugvinden. Het Vlaamse regeerakkoord heb ik zelfs met een vergrootglas - met daarin een hamer en een sikkels gemonteerd - bekeken. En wat stond daarin te lezen? De VLD en hun partners - zelfs de Volksunie met de heer Bourgeois en consorten - hebben zich geëngageerd om hun eigen vrijblijvend programma, te bepleiten.

Mijnheer de voorzitter, misschien kunt u eventjes terugkeren in tijd. Nog niet zolang geleden was u voorzitter van de VLD. Is dit akkoord een "middelen- of een resultaatverbintenis"? Als het een middelenverbintenis is, zal de heer Dewael af en toe een lunchafpraak maken met de heer Verhofstadt. Onder de lunch kan de heer Dewael er zijn vriend Verhofstadt attent op maken de "staatsrechtconferentie" - zoals geëist door de Volksunie - niet uit het oog te verliezen. Als het een resultaatverbintenis wordt, zal de heer Verhofstadt - net zoals de heer Tindemans toentertijd - op een bepaald ogenblik dit halfroed betreden en op basis van zijn regeerakkoord dat niet alleen een vodge papier is, het ontslag van zijn regering indienen. Tot zover een beknopte schets van de krachtverhoudingen tussen de eerste minister, de Vlaamse Liberalen en Democraten en hun partij. Ik hoop dat wij nog ooit mogen meemaken dat de heer Verhofstadt zijn communautair programma van het congres van 1998 - ik zal er hem nog dikwijls aan herinneren - kan realiseren.

Onze haren rijzen ten berge bij het aanschouwen van hetgeen u hebt aangericht met de staatshervormingsgedachte. De kwestie van het onderwijsgeld doet ons overeind veren. Wij zullen dan ook uiterst waakzaam zijn. U hebt nagelaten daaromtrent grote duidelijkheid te creëren. Het enige wat wij weten, is dat er een akkoord werd gesloten om de financieringswet aan te passen. Ook Vlaanderen krijgt zijn deel van de koek. Bijgevolg kost het de Belgische Staat ettelijke miljarden die voor zestig procent door Vlaanderen dienen te worden opgehoest. Dit kunnen wij niet dulden; onze waakzaamheid zal ongekeerde hoogten bereiken. Ik geef u dit op een blaadje.

Daarenboven is er de significante passage - vanmorgen reeds aangekaart door de heer De Clerck - waarin staat dat dit alles enkel en alleen mogelijk zal zijn op basis van het principe van de solidariteit tussen personen. Dit is het codewoord van de PS. Gedurende alle jaren die ik in deze Kamer heb doorgebracht, is daaraan nog niets veranderd. De PS had immers aan haar

kiezers beloofd dat er niets zou veranderen. Welnu, zij hebben woord gehouden. Zij hebben er zelfs voor gezorgd dat ene enigmatische zinnetje in het regeerakkoord werd opgenomen, namelijk dat er niet mag worden geraakt aan de sociale transferten. Zelfs het zinnetje dat door de Volksunie en - tijdens sommige heldere momenten - door de CVP werd gebruikt in verband met de niet-objectiveerbare transfers, moest eraan geloven. Het regeerakkoord is dus een lege doos.

Dames en heren van de VLD, van enig Vlaams profiel of Vlaamse geloofwaardigheid van uwentwege kan dus hoegenaamd geen sprake meer zijn. Hou op met ons een rad voor de ogen te draaien. Misschien zou u beter opteren voor een naamsverandering. Wat denkt u van "Belgische liberalen en democraten" of BLD?

Dames en heren, een tweede thema dat ik even wil aansnijden uit het inhoudelijke gedeelte van het regeerakkoord - het zal u niet helemaal verbazen - is het thema van de immigratie. Uw regering bepleit op het vlak van de vreemdelingenpolitiek en van de naturalisaties een verdere "opendeurpolitiek". U kondigt aan dat er "belangrijke wijzigingen zullen komen in het Wetboek van de Belgische nationaliteit" en dat u een aantal voorwaarden zult versoepelen om Belg te kunnen worden. Ik moet de analyse van de heer De Clerck niet herhalen; u zult inderdaad de kampioen worden van het wegmijten van de Belgische nationaliteit. U kondigt aan dat u na het zomerreces daarvan dringend werk zult maken. In een slotparagraaf voegt u eraan toe dat de in ons land verblijvende illegalen op een vlotte manier zullen worden geregulariseerd. Het is een paragraafje dat vrijwel onbekend is, maar het is in zijn eenvoud een choquerende aangelegenheid. U zegt er natuurlijk ook bij dat u gaat strijden tegen de onverdraagzaamheid en u geeft aan uw minister van Justitie de opdracht zijn procureurs-generaal aan te schrijven teneinde een betere en actievare vervolging van - ik neem aan - het Vlaams Blok te bevorderen. Dat is ongeveer het schema waarbinnen u de vreemdelingenpolitiek situeert.

Het spijt mij een beetje dat ik Marc Verwilghen op dit moment in het debat moet betrekken. Mijnheer de eerste minister, ik meen dat hij ontegensprekelijk een signaal van de kiezer vertegenwoordigt en op zichzelf ook was tijdens de campagne, en zeker op de verkiezingsdag. Ik ben ervan overtuigd dat hij als Vlaming zeer goed weet wat bij de Vlamingen leeft. Uit zijn campagne en geschriften blijkt

mijs inziens dat hij mentaal helemaal niet voorbereid was op een coalitie zoals u, mijnheer de eerste minister, die op bevel van Louis Michel tot stand hebt moeten brengen. Marc Verwilghen is nu echter een Belgisch minister, wat met zich brengt dat men naar de Waalse pijpen moet dansen en op een of andere manier de linkse tendens inzake immigratie in deze coalitie ter wille moet zijn. Vandaar dat hij verplicht is - en dat ook in het komende debat zal zijn - om op zijn tanden te bijten en de andere kant uit te kijken wanneer de oppositie hem herinnert aan al hetgeen hij in zijn kiescampagne heeft gezegd inzake naturalisaties en het wegsnijten van de Belgische nationaliteit. In een interview met *De Morgen* zegt hij dat men inzake deze materie de tijd moet nemen. Wij zien evenwel dat het de andere richting uitgaat. Dames en heren van de VLD, hij heeft veel stemmen behaald, maar u kijkt de andere kant uit want er zijn hogere belangen dan het signaal dat u via hem van uw kiezers hebt gekregen.

Er zijn andere en hogere belangen die u in staat stellen om niet de tijd te nemen, om niet te evalueren of er niet te veel werd gegooid met de Belgische naturalisatie. Er zijn hogere belangen die u verplichten om nu en onmiddellijk daadwerkelijk een vervlotting van de naturalisaties toe te staan. U doet dat om zagezegd te vermijden dat, nu en onmiddellijk, de migranten gemeentelijk stemrecht zouden verkrijgen.

De groenen hebben het daarbij natuurlijk niet gelaten. Zij hebben onmiddellijk, bij monde van Jos Geysels, het mes in uw wonde verder rondgedraaid en verklaard dat ze, ik citeer, spijkerharde garanties hadden dat, tegen de volgende gemeenteraadsverkiezingen, duizenden en duizenden allochtonen zullen kunnen stemmen.

Mijn vraag in heel dit dossier is of er geheime akkoorden zijn. Wij hebben hier vanochtend collega Coveliers gehoord in een heel wazige en warrige paragraaf. Toen hij werd onderbroken, is hij weggevlucht en in de bossen gaan zitten. Hij probeerde het voor te stellen alsof die "vervlotting" van de naturalisaties gecompenseerd zou worden door een soort van inburgering die verplicht zou worden. Ik heb hem gevraagd die betrokken paragraaf eens voor te lezen. Hij vroeg mij of ik nog van de lagere school kwam en daarmee was de discussie voor hem gesloten. Ik heb echter wel degelijk gekeken en geprobeerd in dit akkoord te lezen waar er ergens iets staat over een verstrenging van de naturalisatie en waar er ergens staat dat iemand nog maar moet kunnen aantonen dat hij

geïnteresseerd is om onze taal te spreken. Waar staat dat in dat regeerakkoord? Dat staat daar nergens in. Ik ben inderdaad maar een jongen van de lagere school maar ik kan voldoende lezen om iets niet te kunnen lezen.

Als Coveliers daarmee naar voren komt, dan vraag ik mij af wat die geheime akkoorden omvatten. Mijnheer de eerste minister, nu wens ik het eindelijk eens te weten. Mevrouw Aelvoet is hier aanwezig en zij zal het dus kunnen bevestigen of ontkennen. Mijnheer de eerste minister, hebt u op een of andere manier afgesproken dat op de agenda van deze regering staat dat het gemeentelijk stemrecht voor migranten zal worden ingevoerd, ja of nee? Als u "nee" zegt dan is het aan mevrouw Aelvoet om het uit te leggen. Als u "ja" zegt dan zou het mij verbazen. Als u geen zin hebt om het te zeggen en als er een geheim akkoord is, dan zullen wij het wellicht nooit weten. De heer Coveliers heeft dus een vergissing begaan door hier te doen alsof er, buiten datgene dat in uw regeerakkoord staat, ook nog andere akkoorden zijn gesloten waarvan wij noch dit parlement iets afweten. Het is ook mogelijk dat Coveliers een zwak moment heeft gehad, een vlaag van zinsverbijstering, van geheugenverlies, van creativiteit heeft gekend, ingegeven door een drang naar een middagmaal. *Whatever*, ik vertrouw het zaakje niet en ik ben heel ongerust over wat in verband daarmee op dit ogenblik gebeurt.

Als men spreekt over het signaal van de kiezer, dan denk ik, als u het mij toestaat, dat er toch wel een aantal duidelijke signalen zijn gegeven. Ik zal dus nauwkeurig opvolgen wat er in verband met die migratiezaken gebeurt en mijn fractie niet minder.

Het derde thema betreft de veiligheid. Ik zal daarover heel kort zijn; we zullen daarop later zeker nog terugkomen. Het veiligheidsdossier was een van de grote thema's van deze verkiezingen, althans aan Vlaamse kant. Aan Franstalige kant was, zoals u op de banken van de PS kunt vaststellen, weinig belangstelling voor het veiligheidsthema.

De voorzitter: Mijnheer Annemans, de heer Eerdekenis wenst u even te onderbreken.

De heer Gerolf Annemans (VL.BLOK): Mijnheer de voorzitter, ik zal mij niet door de heer Eerdekenis laten onderbreken.

De voorzitter: Als ik de heer Eerdekenis het woord geef, dan heeft hij het recht het woord te nemen.

La parole est à M. Eerdekenis.

M. Claude Eerdekenis (PS): Il tourne le dos quand je parle. Mon groupe préfère ne pas être là quand il cause.

M. Gerolf Annemans (VL.BLOK): Quand quoi? Quand ils se reposent? Slapen ze of wat? In feite interesseert het mij niet.

Het veiligheidsthema was een thema van deze verkiezingen, maar het is in een speciale sfeer, in de sfeer van deze paars-groene coalitie terechtgekomen. Die sfeer is nooit mooier geschetst als in een van die genrestukjes zoals die de jongste weken in de pers zijn verschenen: "Collega Somers, zijn eerste dagje in het parlement." Het zijn zo van die stukjes waarin wordt geschreven dat hij om 8.00 uur ontbijt met zijn papa en zijn mama. Op een bepaald ogenblik staat in het heel klein gedrukt dat om 12.40 uur Barts Agalev-collega en perswoordvoerder Ingrid Pirat, tegen het lijf loopt. Die was niet zo gelukkig met het feit dat het veiligheidsbeleid "nogal werd beklemtoond in de verklaringen over het formatieberaad. De violen worden gestemd". Ze geven een verslag van een GSM-gesprek. Er wordt alweer gelachen. Het zijn dat soort kleine dingetjes - ik denk aan de hamer en de sikkel - die het leven interessant maken en die veel verklaren. Dat veiligheidsthema was indertijd een heikele kwestie. (*Onderbreking van een lid*)

Ik lach nooit te vroeg want ik wil de laatste zijn die lacht. De veiligheid was dus een belangrijk thema. Aan Vlaamse zijde zijn daarover heftige en vurige debatten gevoerd.

Dames en heren van de VLD, u bent aan de linkse leiband van de groenen en de PS terechtgekomen. Maar het snelrecht zoals u het hebt aangekondigd in het veiligheidsplan zal er niet komen. Van de door u aangekondigde zerotolerantie is geen sprake meer. In uw veiligheidsplan hebt u een groot onderscheid gemaakt tussen zerotolerantie en normoplegend optreden. Het is alleen nog het laatste dat overblijft.

Wat het verband betreft tussen criminaliteit en etnische minderheden vind ik zelfs met de microscoop niets meer terug. Inzake het jongerengeweld en de jeugdgevangenissen zullen nu over de bestaande instellingen gesprekken met de gemeenschappen worden gevoerd om na te gaan of er een paar lastigaards mogen worden ondergebracht in de bestaande open, halfopen en soms wel eens gesloten instellingen. Over jeugdgevangenissen wordt niet meer gesproken. Ik zal ooit wel eens

een analyse maken - ik ga daarover nu niet uitweiden - van uw veiligheids-hoofdstuk en de manier waarop u gaat proberen daarvan iets te maken om te vermijden - dit is mijn derde thema - dat u vanaf de eerste dag zou te kijk staan als iemand die zijn kiezers heeft bedrogen.

Mijnheer de voorzitter, voor mij, helaas voor mijn leeftijd en de uwe, is Guy Verhofstadt daar op de eerste banken geen nieuwigheid. De nieuwigheid is dat hij nu zicht heeft op een Vlaams-Blok-fractievoorzitter die niet meer alleen zit in de Kamer. Ik zat helemaal achteraan. Die stoel is nu onbezet wegens de verkleining van de Kamer. Ik herinner het mij nog zeer goed. Nu is er een Vlaams-Blok-fractievoorzitter die goed is omringd en die bovendien 600 000 kiezers in Vlaanderen vertegenwoordigt. Dat is ongeveer evenveel als de PS er vertegenwoordigt in Wallonië. Nieuwigheid is ook - en dat is een bekentenis van mijnentwege - dat Verhofstadt daar nu zit om een links tot extreem links kabinet te verdedigen, onder het symbool van de hamer en de sikkel. Dat is voor mij nieuw. Het is niet met een verwijzing naar de val van de Berlijnse muur en de implosie van de ideologische confrontatie die daarvan het gevolg was dat u een discussie over links of rechts uit de weg kunt gaan of in de wind kunt slaan.

U hebt een linkse regering op de been gebracht omdat Walen u dat heeft opgedragen, omdat Louis Michel het u heeft opgedragen. Mijnheer de eerste minister, langs Waalse kant is die regering ontstaan niet omdat de Berlijnse muur is weggevallen, of omdat de ideologische kaders waren weggevallen, noch omdat er een grote vriendschap was ontstaan, maar omdat de haat tussen de PS en de PSC te groot was geworden en omdat Wallonië een sterk politiek bastion nodig had, na de verkiezingen aangevuld met groenen omdat de PS had opgelegd dat haar electorale opponent zou moeten worden verbrand.

Paars, of rooms-blauw of rooms-rood spelen geen rol om de eenvoudige reden dat de enige overheersende en betekenisvolle ideologie erin bestaat - ongeacht of men een rode, een groene, een blauwe of een gele politicus is - in de Belgische unie al de Waalse privileges veilig te stellen. De transfers in de sociale zekerheid, dat en niets anders is de hele kiescampagne in Franstalig België het thema nummer 1 geweest. Toen duidelijk werd dat al deze privileges ongeschonden en onverkort uit de moeder van alle verkiezingen kwamen omdat de morele

weerloosheid van de VLD wegens haar honger en dorst naar de macht die zij zo lang had moeten missen al de obstakels wegnam tegen het gewoon doodzwijgen van al de communautaire punten, is als een weerlicht - op de verkiezingsnacht zelf - in Wallonië deze coalitie tot stand gekomen.

Als Wallonië het communautaire gesprek nu kon uitstellen, was er langs Franstalige kant geen coalitie onnatuurlijk. Voor het veiligstellen van de Franstalige privileges in België is iedere coalitie logisch en natuurlijk want het was de enige essentiële politieke doelstelling van al de Franstalige partijen tijdens de voorbije campagne.

Mijnheer de eerste minister, langs Vlaamse kant is dit niet zo. Langs Vlaamse kant waren de campagne-thema's de veiligheid en de vraag of loonlasten of arbeidsduur moesten worden verlaagd. U mag er gerust nog een paar thema's aan toevoegen zoals de huwelijgstaks, de schandalen van de afgelopen jaren en het immigratievraagstuk. Hoe men het ook draait of keert, langs Vlaamse kant ontsnapt men niet aan een links of een rechts antwoord op deze vragen. U ontsnapt niet aan de keuze tussen rood-groene betutteling of niet. Tienduizenden meer dan bij de vorige verkiezingen hebben voor het Vlaams Blok gekozen om een strenge aanpak van de criminaliteit af te dwingen en de naturalisatiewet opnieuw te verstrengen. Tienduizenden kiezers hebben op uw verzoek liberaal gestemd om de CVP te dwingen de socialist te laten vallen. In de beide gevallen hebben tienduizenden burgers een "signaal" gegeven. Wat krijgen de kiezers door u voorgeschoteld? Ondanks een zonneklare, electorale afwijzing, krijgen de kiezers meer dan ooit socialisme en op Waals bevel van de heer Michel meer dan ooit rood-groene betutteling, een ruk naar links zoals we er in decennia geen zullen hebben gezien. U krijgt er zelfs de felicitaties van de heer Van Geyt voor!

Om deze redenen is deze regering, ons inziens, geen regering voor Vlaanderen. Deze in Wallonië gevormde coalitie is voor Vlaanderen onnatuurlijk, onwerkzaam en slecht. Dit is niet de coalitie waar Vlaanderen om gevraagd heeft. Dit is niet de verkiezingsuitslag die Vlaanderen heeft getoond. Dat bedoel ik met verkiezingsbedrog langs Vlaamse kant en het historisch bedrog van de VLD!

Mijnheer de eerste minister, bij de Vlaamse kamerleden hebt u niet eens een zetel op overschot. U hebt 46 van de 91 Vlaamse zetels. U hebt 48

Franstalige zetels. Sinds mensenheugenis is dit onuitgegeven. Uw zagezegde meerderheid berust op Wallonië, de stevigheid is in handen van 48 Franstalige kamerleden. Op de drempel van het jaar 2000 is Vlaanderen door de regering Verhofstadt I ook letterlijk geminoriseerd. Ik herhaal dat honger veel mogelijk maakt. De morele zwakte van de VLD die de hele campagne lang slechts één credo écht en met kracht uitstraalde dat ze er deze keer wilden bijzijn en dat was uitgekiend door Slangen "De VLD, ze zijn zo lief mijnheer" heeft Vlaanderen gebracht waar we nu zijn. Vlaanderen is weerloos overgeleverd!

U, mijnheer Verhofstadt zult niet het verschil maken en geen verweer vertonen. Dat heeft de affaire-Busquin perfect aangetoond. Vlaanderen is weerloos overgeleverd aan een Parti Socialiste die de verkiezingen verloren heeft maar niet genoeg, die geslagen is maar niet genoeg en dankzij de VLD ongebroken. De PS heeft één zaak gerooken en weet sinds het manoeuvre met Busquin één zaak met zekerheid: het Vlaanderen van Verhofstadt kan ongestraft en ongelimiteerd gebrutaliseerd worden.

Mijnheer de voorzitter, collega's, het Vlaams Blok is de enige partij in dit halfroond die niet en nooit met twee gezichten voor de kiezer heeft gestaan. Tot aan de volgende verkiezingen zal het Vlaams Blok met al het vuur waarover de partij beschikt deze regering bestrijden.

De voorzitter: Collega's, indien ik het voorzitterschap even lang zou mogen waarnemen als de fractieleider van het Vlaams Blok, dan heb ik er voor twaalf jaar opzitten.

La parole est à M. Daniel Bacquelaine.

M. Daniel Bacquelaine (PRL FDF MCC): Monsieur le président, monsieur le premier ministre, mesdames les vice-premières ministres, mesdames et messieurs les ministres, chers collègues, soyons clairs d'emblée. Nous n'avons pas l'intention de boudier notre plaisir. C'est avec enthousiasme, optimisme et confiance que nous exprimerons notre confiance envers le nouveau gouvernement.

Je vais vous exposer brièvement les six motifs de notre satisfaction.

Premièrement, nous avons apprécié la méthodologie utilisée pour former le gouvernement et définir ses objectifs. L'informateur et le formateur d'abord, les négociateurs ensuite ont montré

qu'ils avaient saisi et enregistré le message délivré par les électeurs, le 13 juin dernier, ainsi que leurs exigences d'un changement profond et palpable.

Ils ont puisé au fond d'eux-mêmes les qualités et ressources nécessaires à l'éclosion, un mois seulement après les élections, d'une équipe audacieuse et ambitieuse. Pas d'agitation mais de la sérénité, pas de précipitation mais de la célérité, pas de résignation mais de la volonté, pas de compromission mais de l'inventivité. Belle méthode qui permet l'efficacité et la cohérence dans une constellation qui pourtant, a priori, générerait le doute, le scepticisme et laissait supposer dans bien des esprits d'insurmontables difficultés.

La méthode employée par l'informateur et le formateur augure de nouvelles potentialités du politique vis-à-vis des questions essentielles qui se posent à toute société évoluée.

Deuxièmement, nous observons dans la déclaration gouvernementale une déclinaison de deux valeurs qui nous sont particulièrement chères : la liberté et la solidarité.

Pour beaucoup de gens, la première liberté est celle d'aller et de venir en sécurité. Le gouvernement s'engage résolument pour une société sûre, avec l'exécution intégrale des accords Octopus, l'établissement d'un plan global de sécurité, la mise en oeuvre d'une nouvelle politique en matière pénitentiaire et d'exécution des peines.

Nous réjouissons, pour notre part, du renforcement de la présence policière dans les rues, dans les quartiers, de l'application de procédures de comparution immédiate dans les cas de flagrants délits et de la mise en place de tribunaux d'application des peines.

Nous insistons sur la nécessité de mettre effectivement hors d'état de nuire les individus dangereux, coupables d'infractions odieuses.

Dans le domaine socio-économique, nous sommes particulièrement attachés à la liberté d'entreprendre, de créer, à la liberté de travailler et de disposer des revenus de son travail.

Le concept dynamique d'Etat social actif permet de sortir de la simple logique de l'indemnisation passive, pour investir dans la formation, l'insertion et l'emploi.

Nous voulons consacrer le droit à l'insertion du jeune travailleur et nous pensons qu'assurer un premier emploi à tous les jeunes, dans les six mois de leur sortie d'école, est véritablement une

priorité dont nous devons nous réjouir, et qui doit être commune à l'ensemble des partenaires de la nouvelle majorité.

Le gouvernement emprunte la bonne voie et préconise les bons remèdes quand il s'engage pour la diminution des charges sur le travail, le complément de revenu pour les plus bas salaires, la lutte contre le travail au noir, la participation et l'intéressement des salariés, l'encouragement des indépendants et des PME pour qui la réduction des réglementations ou des contraintes administratives et l'instauration d'un système de sécurité juridique en matière de rétroactivité notamment, sont particulièrement importantes.

Nous rallions entièrement à une réforme de la fiscalité, favorable à l'emploi et à l'environnement, qui se traduise par une baisse continue de la pression fiscale tout au long de la législature.

Dans le secteur des soins de santé, le nouveau gouvernement préconise le renforcement de certains principes parmi lesquels se situe la liberté de choix. Nous défendons ardemment - et nous l'avons montré lors de la précédente législature - la liberté du patient de choisir son médecin ou tout autre prestataire de soins. Mais nous disons aussi que cette liberté est un leurre si elle n'est pas associée à la liberté d'action du prestataire de soins. Nous attirons donc l'attention des ministres des Affaires sociales et de la Santé sur la nécessité de garantir au patient le recours à un médecin qui dispose effectivement des moyens et de la liberté de lui donner les soins de qualité auxquels il a droit.

La liberté, quand elle est celle de vivre dans la dignité, est indissociable de la solidarité. Nous sommes heureux de constater combien la solidarité apparaît clairement comme une priorité dans tous les chapitres de la déclaration politique. Cette solidarité doit s'exprimer vis-à-vis de ceux qui reçoivent les salaires les plus bas et de ceux qui reçoivent le minimex. Elle concerne aussi les malades chroniques pour qui un effort tout particulier est indispensable. Cet effort ne sera efficace que s'il se traduit en couverture des frais réels, élevés et spécifiques qu'induisent les maladies chroniques, plutôt qu'en indemnité forfaitaire car ce système ne traduit pas la réalité des choses.

Le relèvement de la norme légale de 1,5% à 2,5% du budget des soins de santé permettra d'assurer l'accessibilité aux soins en tenant compte du vieillissement de la population et des innovations technologiques dont doivent pouvoir bénéficier ceux qui en ont besoin.

La solidarité s'exercera aussi vis-à-vis des pensionnés qui perçoivent les plus petites pensions. Je pense notamment aux pensionnés indépendants qui vivent une situation véritablement insupportable.

La solidarité, c'est aussi l'accessibilité à la justice et nous réjouissons de l'augmentation du budget de l'aide légale, qui constitue un pas important.

Enfin, c'est avec le sentiment de faire oeuvre réellement utile que nous soutiendrons cette forme particulière de solidarité, celle qui s'exerce vis-à-vis des générations futures, dans le cadre du développement durable et des préoccupations environnementales que l'on retrouve en filigrane tout au long de la déclaration du gouvernement.

Troisième motif de satisfaction : la faisabilité économique d'un programme social pourtant ambitieux. Une solidarité sociale qui ne reposerait pas sur un programme économique et financier sérieux ne serait qu'illusion éphémère. Nous constatons au contraire la solidité de l'analyse et des solutions proposées par le gouvernement. La diminution des charges fiscales, sociales et administratives, l'augmentation du taux d'activité et l'élargissement de la base financière qu'elle permet, la création de richesses par les entreprises constituent le socle sur lequel se fonde une solidarité effective. Bien entendu, il s'agira de respecter le pacte de stabilité européen, de maintenir l'équilibre budgétaire dès qu'il sera atteint et de respecter l'équilibre financier de la sécurité sociale. Pour atteindre ces objectifs, la modernisation des entreprises publiques est nécessaire. Nous réjouissons qu'au-delà des mots, des signifiants et des tabous, un accord existe sur les modalités de cette modernisation, comme d'ailleurs en matière de réaménagement du temps de travail où la créativité, l'inventivité et l'adhésion volontaire doivent primer sur les mesures dirigistes et contraignantes.

La mise en avant de partenariats entre les secteurs public et privé en matière d'administration, de formation ou d'investissement nous paraît également révélateur d'un esprit nouveau et intéressant.

La quatrième raison d'une franche adhésion réside dans la priorité accordée à l'homme, à la personne, au citoyen plutôt qu'aux réseaux et aux structures. Il s'agit de donner la priorité au citoyen sur l'administration, de replacer le citoyen au centre du processus de décision, de renforcer la démocratie directe, de mettre le patient au centre de la politique des soins de santé, de définir la politique des grandes

ville avec le concours des habitants et d'assurer l'accessibilité de tous à tous les services de l'Etat.

Nous souhaitons avancer rapidement dans la dépolitisation de l'administration qui devrait aussi concerner le secteur de la santé dans lequel la politisation a atteint ces dernières années un niveau incompatible avec la liberté de choix et la qualité des soins pour tous.

La cinquième raison de notre enthousiasme tient dans la façon dont le gouvernement insiste sur le rôle majeur du parlement. Cela devrait satisfaire l'ensemble des groupes parlementaires. Le travail ne manque pas. Je pense notamment à l'évaluation de la législation, à la commission du nouveau politique qui débattrait du système électoral, du cumul des mandats politiques et du statut du parlementaire, à la création d'une conférence intergouvernementale et interparlementaire du nouveau institutionnel où s'exerceraient à la fois la tolérance et la fermeté dans le but de renforcer la loyauté fédérale.

Je pense aussi à l'évaluation de la loi Franchimont et au renforcement du rôle et de l'information de la victime dans le processus pénal, au contrôle des services de police, à la facilitation de l'acquisition de la nationalité belge, à l'élaboration d'une loi générale sur la lutte contre les discriminations ou encore à l'implication du parlement dans la préparation de la politique européenne et de la politique étrangère de la Belgique.

Enfin, les questions éthiques - l'euthanasie, le clonage, la recherche sur les embryons - ouvrent un immense champ de réflexion et d'investigation aux parlementaires qui, en toute liberté et en dehors de tout ukase gouvernemental tout à fait déplacé en la matière mais que certains n'hésitaient pourtant pas à préconiser, débattront de sujets fondamentaux à la lumière de leur conscience et de leur intime conviction.

La sixième raison de notre adhésion au programme de la nouvelle majorité concerne la restauration de l'Etat.

Nous considérons qu'il est urgent de rétablir la confiance du citoyen envers l'Etat et les services publics et de restaurer l'image de notre pays en Europe et dans le monde.

L'Etat doit assumer efficacement ses missions les plus essentielles : la sécurité des personnes et des biens, la justice, la préservation de la santé publique et de l'environnement.

La crise du secteur alimentaire est la première épreuve du nouveau gouvernement. Des décisions importantes doivent être prises avec autorité et sans tergiversation. Elles concernent à la fois la préservation de la santé des consommateurs et la viabilité d'entreprises du secteur agro-alimentaire.

Nous soutenons donc la création d'une agence fédérale chargée de l'inspection et du contrôle de la chaîne alimentaire entière. Nous insistons sur l'interdiction du recyclage non seulement des déchets mais aussi de tout élément qui entre dans la chaîne alimentaire.

Enfin l'action concertée du gouvernement fédéral et des Régions doit permettre de pallier les conséquences financières pour les secteurs agricole et non-agricole.

Nous sommes persuadés que la confiance des Belges en leur Etat passe aussi et principalement par son image positive en dehors de nos frontières.

Nous pensons que la Belgique, précisément parce qu'elle n'est pas un grand pays et qu'elle ne peut donc pas être soupçonnée de tentation hégémonique, a un rôle particulier à jouer dans le cadre de l'Europe et des relations bilatérales à renforcer ou à rétablir avec de nombreux pays à l'Est de l'Union européenne ou en Afrique notamment.

Le rôle du ministre des Affaires étrangères sera donc déterminant non seulement pour l'amélioration de notre image de marque en Europe et dans le monde mais aussi pour redonner aux habitants de ce pays un sentiment de fierté.

Sans doute chacun des groupes politiques de la nouvelle majorité pourra-t-il considérer que le programme du gouvernement ne reflète pas exactement ses propres priorités et l'ensemble de ses engagements politiques. Ainsi, pour notre part, nous aurions souhaité parfois aller plus loin, en matière de démocratie notamment, ou plus vite, en matière de réduction de la fiscalité par exemple. Il convient d'accepter l'évidence : entre un quart et un tiers des électeurs selon les arrondissements, nous ont accordé leur confiance le 13 juin dernier. C'est aussi le cas d'autres partis qui forment la nouvelle majorité. Il ne serait donc pas conforme aux principes démocratiques que l'une ou l'autre de nos formations politiques imposent intégralement son programme et ses idées. Il nous semble toutefois que les négociations préalables à la constitution du gouvernement ont permis de dépasser la simple juxtaposition des programmes ou le recours au plus grand dénominateur

commun. Nous avons au contraire le sentiment que depuis le 13 juin, il s'est réellement passé quelque chose de neuf dans notre pays et que la demande de changement est véritable.

Le changement ne réside certainement pas dans le discours convenu et conservateur de mon honorable collègue, M. Poncelet.

Le seul changement qui le concerne aujourd'hui consiste à rompre avec une certaine tradition qui voulait qu'un vice-premier ministre sortant de charge fasse preuve d'une certaine réserve ou de décence en n'intervenant pas dans le débat sur la déclaration du nouveau gouvernement. Faut-il croire que vous manquez de réserve, monsieur Poncelet ?

Votre définition de la procrastination est intéressante : selon vous, elle signifie remettre au lendemain ce que l'on peut réaliser le jour même. Pour votre part, vous avez remis à douze ans ce que vous auriez dû réaliser au cours des précédentes législatures. On pourrait même dire que vous avez remis à quarante ans ce que vous avez toujours été incapable de réaliser.

La pratique affirmée de la tolérance et de l'ouverture, l'acceptation d'une pensée différente dans le chef de son interlocuteur, la volonté d'un véritable changement sont à la base d'un gouvernement symbiotique. La symbiose, selon le littérateur, est l'association durable - un peu comme le développement - et bénéfique pour tous, entre deux ou plusieurs êtres vivants. La symbiose, c'est une union réciproquement profitable aux partenaires. Les partenaires de la nouvelle majorité ont compris - comme l'a dit Albert Camus - que "le besoin d'avoir raison était une marque d'esprit vulgaire". Ils ont chacun franchi les barrières sclérosantes pour oser inventer un programme novateur, porteur de sens et d'une véritable ambition collective. Les parlementaires du groupe PRL FDF MCC participeront loyalement et de manière constructive à la concrétisation d'un changement voulu par les citoyens de ce pays. Vous ne pouvez les citer. Nous avons le devoir de réussir.

De voorzitter : De heer Dirk Van der Maelen heeft het woord.

De heer Dirk Van der Maelen (SP) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de eerste minister, dames en heren ministers, collega's, samen met u voel ik aan dat wij voor een heel boeiende periode staan. De normale politieke setting van de scène is veranderd. De groenen zitten in een paarse regering en

de CVP zit in de oppositie. Dat is *du jamais vu* in de Belgische politiek. Wij beginnen zeker niet aan deze regering om er een anti-regering van te maken. Sommigen trachten ons dit echter in de schoenen te schuiven. Het regeerakkoord dat wij vandaag bespreken is hiervan het beste bewijs. Het regeerakkoord omvat een sterk maatschappelijk project en een hele serie positieve ideeën en voorstellen. Wij socialisten herkennen ons in dit regeerakkoord omdat vele van onze programmapunten er bijna letterlijk in terug te vinden zijn.

Het nieuwe is echter dat er ook programmapunten van andere partijen in voorkomen. Nieuw is ook dat men nu in tegenstelling tot vroeger niet heeft geprobeerd om een politiek evenwicht in de tekst van het regeerakkoord te vinden door elkaars programmapunten af te zwakken. Deze tekst onderscheidt zich van voorgaande omdat er klaar en duidelijk programmapunten van verschillende partijen in naar voren komen. Misschien zal het u verrassen, maar ik hoop dat dit het begin van een nieuwe politieke cultuur vormt. Ik heb geen problemen met een dergelijke aanpak, integendeel zelfs, het wordt boeiend. Er zullen voorstellen komen die duidelijk afkomstig zijn van de liberale familie en waartegenover ik als socialist mijn positie zal moeten bepalen. Ook anderen zullen dat moeten doen. Ik zal het open debat hierover niet uit de weg gaan. Op verschillende momenten zullen we hierover in de Kamer kunnen debatteren.

Ik geef u twee voorbeelden. In het regeerakkoord staat dat er een aanmoedigingsbeleid moet komen voor startende zelfstandigen. Ik verklap geen geheim als ik zeg dat dit punt niet van ons komt maar van de liberalen. Welnu, als socialist heb ik daar geen enkel probleem mee, zeker niet als ik zie hoe dit aanmoedigingsbeleid ingevuld wordt. Het wordt ingevuld door te verzekeren dat men jonge mensen die een bedrijf willen starten in de *take off*-periode wil helpen. Als ze *crashen* wil men daarvoor nu een vangnet voorzien. Wat kan ik daar als socialist tegen hebben als ik zie dat er van jaar tot jaar meer mensen zijn die met een zelfstandige activiteit beginnen?

De heer **Pieter De Crem** (CVP): Mijnheer Van der Maelen, als u daar zo enthousiast over bent, dan vraag ik mij af wat de lichaamstaal van uw fractiegenoten betekent. De heren Peeters en Erdman geven niet de minste blijk van enthousiasme terwijl zij u aanhoren. Waarschijnlijk spreekt u in eigen naam. Ik zie geen enkele vorm van enthousiasme over deze maatregel en ik neem aan dat u een intergalactisch

gesprek aan het voeren bent. Wellicht kunt u zich tot uw eigen fractie wenden. Dat zou ons veel meer leren over het regeerakkoord dan uw beschouwingen terzake.

Bovendien is het onnodig mijn gelaatsuitdrukking te becommentarieren.

De heer **Dirk Van der Maelen** (SP): Mijnheer De Crem, ik kan aannemen dat zulks u verveelt. Immers, vernieuwend bij deze regeringsperiode is precies dat elkeen kleur zal moeten bekennen omtrent de geformuleerde voorstellen.

Als men jonge zelfstandigen tracht te helpen bij de start, hoe zou ik mij dan, als socialist, kunnen verzetten tegen het feit dat men ze eveneens tracht uit de problemen te helpen ingeval de zaken tegenvallen? U zijt daar toch evenmin tegen? Welnu, ik heb eveneens het recht daar niet tegen te zijn.

Sta mij toe dit te illustreren aan de hand van een ander voorstel. Het voorstel om te komen tot een uniform stelsel van ecolabeling werd door de groenen geformuleerd en onze partij zal dat goedkeuren, al weten wij dat in de oude politieke cultuur Agalev hiermee zou kunnen scoren. Dat stoort ons echter niet want het gaat om een goed voorstel dat moet worden gesteund. En dat is precies een uiting van nieuwe politieke cultuur.

De SP zal zich constructief opstellen ten aanzien van de inhoud van het regeerakkoord, alsook ten aanzien van voorstellen van andere fracties. Wel verwachten wij van andere fracties dat zij een constructieve en positieve houding aannemen ten aanzien van onze voorstellen.

Ik meen dat wij een boeiende periode tegemoetgaan tijdens de komende legislatuur, onder meer omwille van het feit dat thema's die voorheen niet konden worden besproken in dit parlement, thans wel aan bod zullen komen. Onze fractie wacht vol ongeduld op de aangekondigde algemene discriminatiewet en op de beloofde volwaardige partnerregeling. Vroeger werden de gesprekken hierover door één fractie in de Kamer geblokkeerd, maar aangezien die blokkade thans wegvalt zal het debat hierover - hopelijk samen met de CVP - kunnen worden gevoerd.

De SP-fractie apprecieert het in het bijzonder dat het regeerakkoord voor ethische problemen de beslissing overlaat aan het parlement. Meer nog: wij stellen met tevredenheid vast dat in het regeerakkoord zelfs geen richting wordt aangegeven inzake de ethische

problemen. Mag ik de regering verzoeken in een dergelijke houding te volharden? Immers, ethische problemen moeten samen worden besproken. Daarom nodig ik de CVP-fractie uit over deze aangelegenheid samen degelijke debatten te voeren. Ik beloof u dat onze fractie zal luisteren naar alle stemmen die opgaan. Wij zullen in eer en geweten, individueel, zonder enige druk van de partij noch van de regering, onze positie bepalen.

Een volgend boeiend debat dat zich aankondigt en waaraan de SP graag zal deelnemen, is dat over de fiscaliteit. Onze positie terzake is duidelijk, in die zin dat wij bereid zijn om mee te werken aan een meer arbeidsvriendelijke fiscaliteit. Alle belastingmaatregelen zullen wij toetsen op hun sociaal gehalte. Van primordiaal belang is dat kleine verdienen en vervangingsinkomens moeten genieten van belastingverlaging. Onze fractie zal erop toezien dat de afschaffing van de aanvullende crisisbijdrage prioritair ten voordele van de laagste inkomens en pensioenen wordt doorgevoerd.

In het regeerakkoord wordt voorts gepleit voor een verschuiving naar meer groene belastingen.

De CO²-heffing ligt voor de hand. De regering heeft het voornemen om het autobezit eerder dan het autobezit te belasten. De SP-fractie verwelkomt deze idee, maar waarschuwt er tegelijkertijd voor dat het "groene" niet ten koste mag gaan van het sociale. Wij vinden dat beide in evenwicht moeten worden gehouden. Milieuheffingen mogen er volgens ons niet toe leiden dat mensen die het nu reeds moeilijk hebben om de eindjes aan elkaar te knopen het nog zwaarder te verduren krijgen. Onze stelling is dus dat heffingen daarom gemoduleerd moeten worden in verhouding tot het inkomen.

Wij stellen vast dat, zowel voor de invoering van de CO²-energieheffing als voor de belastingen op inkomens uit kapitaal, het regeerakkoord verwijst naar het Europese niveau. Onze kamerfractie zal de regering van nabij volgen in haar voorbereiding van de cruciale periode van het Europese voorzitterschap. Als het nodig is zullen wij steeds opnieuw aandringen opdat de Belgische regering in haar programma voor dit voorzitterschap de nodige initiatieven neemt om dit voornemen hard te maken.

Een laatste punt betreft fiscaliteit. De belastingverlaging in de personenbelasting en de tarief daling in de vennootschapsbelasting moeten, als het van ons afhangt, gepaard gaan met een

efficiënte aanpak van de belastingontduiking. Ik lees in de pers dat dit een van de weinige punten is waarvoor het ACV het regeerakkoord een onvoldoende geeft. Laten wij duidelijk zijn : de SP was en blijft een partij die ijvert voor rechtvaardige fiscaliteit waarbij de correcte inning en de strijd tegen fraude centraal staan. Als het ACV terzake concrete suggesties heeft, zullen wij met de grootste aandacht daarnaar luisteren.

Collega's, het hoofdstuk uit het regeerakkoord dat ons, socialisten, zeer na aan het hart ligt, is dit over de actieve welvaartsstaat. Wij leven in een tijdperk van snelle veranderingen. Vele mensen hebben moeite om het tempo van die veranderingen bij te houden en voelen zich onzeker over hun toekomst. Er is wat door onze ex-collega Bea Cantillon werd genoemd het probleem van "de nieuwe sociale kwestie". Grote groepen van mensen, vooral laaggeschoolden, dreigen structureel uitgesloten te geraken uit het arbeidsproces en bijgevolg uit de samenleving. De SP was, is en blijft van oordeel dat, om dit soort van problemen op te lossen, er nood is aan een dynamische overheid. Daaronder verstaan wij een overheid die niet alleen via een vangnet beschermt tegen ziekte, werkloosheid en ouderdom, maar ook een overheid die veel meer dan vroeger mogelijkheden biedt om via een trampoline uit het uitkeringsstatuut te springen en opnieuw in het arbeidsproces te stappen.

Dit vangnet én die trampoline noemen wij de welvaartsstaat. Dit begrip is voor ons, socialisten, cruciaal. Onze zusterpartijen in het buitenland met onder andere Kok, Blair en Schröder, gingen ons terzake reeds voor. Ons Toekomstcongres was doordrongen van dit begrip en in ons kiescontract nam dit idee een centrale plaats in. Nu vinden wij het, tot onze grote voldoening, in zeer ruime mate terug in het regeerakkoord.

Via startbanen wordt vermeden dat laaggeschoolde jongeren in de langdurige werkloosheid terecht komen. Voor mensen met een laag loon zal het nettoloon stijgen, zodat werken aantrekkelijker wordt zonder dat aan het niveau van de sociale uitkeringen wordt geraakt. Iedere werknemer zal via een CAO het recht krijgen op een 1/5-loopbaanonderbreking. De kinderopvang wordt betaalbaar gemaakt, zodat iedereen, zowel man als vrouw, meer kans krijgt om te werken. Voor langdurig werklozen, bestaansminimumtrekkers en alle andere risicogroepen, is voorzien in een snellere activering van de uitkeringen.

Ook over de substantiële verlaging van de lasten op arbeid verheugen wij ons. Met een forfaitaire daling van de lasten van 32 000 frank per jaar per werknemer komt deze lastenverlaging trouwens in de eerste plaats de tewerkstelling van de laaggeschoolden ten goede. Wij willen er echter op wijzen dat wij, nu zoals in het verleden, er blijven op staan dat een lastenverlaging nooit ten koste mag gaan van het evenwicht in de financiering van de sociale zekerheid.

De **voorzitter** : Mevrouw Greta D'Hondt heeft het woord.

Mevrouw **Greta D'Hondt (CVP)** : Mijnheer de voorzitter, ik verontschuldig mij bij collega Van der Maelen omdat hij al vijf punten verder zit, maar ik had wel op het juiste ogenblik mijn hand opgestoken om het woord te vragen.

Ik kom terug op de werkloosheidsvalen, een punt dat hem en zijn partij en ook ons duurbaar is. Inzake het verhogen van het netto-inkomen voor de lage inkomens heeft men het in het regeerakkoord over een keuzevrijheid. Ik wens de heer Van der Maelen en zijn partij te vragen via welke weg dit zal gebeuren. Collega Van der Maelen en een aantal van zijn collega's die zeer beslagen zijn in de sociale en de fiscale materies weten dat dit geen neutrale oefening is.

De heer **Dirk Van der Maelen (SP)** : Dat is juist, collega. In dat verband moet ik verwijzen naar mijn collega Hans Bonte, die morgen omtrent deze problematiek een uiteenzetting zal houden.

Mevrouw **Greta D'Hondt (CVP)** : Ik ben blij een collega te vinden die misschien deze zaken begrijpt.

De heer **Dirk Van der Maelen (SP)** : Ik zet mijn betoog verder. Een actieve welvaartsstaat, collega's, is voor ons meer dan wat ik net heb opgesomd. Een actieve welvaartsstaat veronderstelt ook dat mensen, die van een uitkering moeten leven, daarvan ook behoorlijk kunnen leven en dat kwalitatieve gezondheidszorg voor iedereen toegankelijk is en blijft. Ook hierover had de SP duidelijke engagementen in haar kiescontract, die wij nu terugvinden in het regeerakkoord. Wij hadden prioriteit voor de leefbaarheid van het wettelijk pensioenstelsel, het verhogen van de laagste pensioenen met bijzondere aandacht voor die van de zelfstandigen en een verlaging van de remgelden voor de chronische zieken.

U begrijpt, collega's, dat er voor een socialist niets boeiender bestaat dan te mogen meewerken aan de verdere

uitbouw van de sociale fundamenteën van onze samenleving voor de volgende eeuw. Collega's, alleen om die reden zijn wij, socialisten, bereid de regering en haar programma te steunen.

Deze regering heeft enorme kansen om het geschokte vertrouwen van de burgers in de politiek te herstellen. Na een absoluut noodzakelijke maar onpopulaire periode, waarbij de sanering van de overheidsfinanciën centraal stond, komen wij nu in een nieuwe fase, niet om sinterklaas te spelen, maar wel om op een verantwoorde manier tegemoet te komen aan een aantal zeer concrete noden in onze samenleving.

Of deze regering ook daadwerkelijk het vertrouwen van de burger zal herstellen, hangt volgens ons af van haar slagkracht. Een eerste test voor die slagkracht zal ongetwijfeld de aanpak van de dioxinecrisis zijn. Het regeerakkoord legt ook hier de basis, met de oprichting van het Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen. Deze integratie van de inspectie en de controle van de volledige voedselketen, onder de voogdij van de minister van Volksgezondheid, werd tot nu toe dankzij een invloedrijke lobbying tegengehouden. Wij verwachten dat de nieuwe regering, zoals beloofd, tegen het einde van het jaar dit agentschap op de sporen heeft.

Ik wil mij even richten tot de collega's van de CVP die daarstraks een beschuldigende vinger uitstaken naar de SP omdat wij zagezegd een poging, die zij hadden gedaan om met een wetsvoorstel van de heer Brouns die integratie tot stand te laten komen, zouden hebben geblokkeerd. Ik heb hier de nota met de aanbevelingen van de CVP-kamerfractie. Ik moet u gelukwensen, de tekst is heel handig opgesteld. Een niet-aandachtig lezer zou inderdaad kunnen denken dat de CVP voorstander is van een volledige integratie van inspectie en controle van de voedselketen in handen van het departement van Volksgezondheid. Wij lezen teksten wel aandachtig. De CVP stelt voor om de normgeving inzake voedsel exclusief bij Volksgezondheid onder te brengen. Even klaar en duidelijk stond er dat de procedure en de methode die ertoe moeten leiden dat de norm wordt gerespecteerd, van Volksgezondheid moest worden afgescheiden. Het grote verschil tussen wat u daarstraks zegde - en waartegen wij gekant zijn - en wat hier wordt besproken, is dat wij een totale integratie voorstellen van zowel de normgeving als de controle. Als dit er

tijdens de vorige legislatuur niet van gekomen is, dan moet u niet met een beschuldigende vinger wijzen naar SP of anderen. Ik wijs naar u.

Ik wil trouwens van de gelegenheid gebruik maken om de minister van Volksgezondheid mee te delen dat de integratie alleen niet zal volstaan om in de toekomst frauduleuze praktijken te vermijden. Zonder te willen vooruitlopen op de resultaten van de onderzoekscommissie, leerden wij uit vorige incidenten in de vleessector, dat een aantal malafide bedrijven zich werkelijk aan niets stoort. Om deze praktijken tegen te gaan, zal het nieuwe agentschap zeer nauw moeten samenwerken met andere inspectiediensten, zoals de fiscale inspectie, de BTW, de douane en de milieu-inspectie.

De heer **Stefaan De Clerck** (CVP) : Mijnheer Van der Maelen, ik ken deze materie niet zoals u die kent en wij zullen nog kansen krijgen om erover te praten.

U zegt over de geïntegreerde controle-diensten dat de normen ervan moeten worden afgezonderd. Is het niet evident dat de normbepaler geen rechter en partij kan zijn ? Daar moet er toch een opsplitsing zijn ? Degene die beslist kan toch niet meteen zichzelf controleren ?

Wij zullen nog moeten nagaan hoe deze problematiek ten gronde moet worden uitgewerkt. Hier met een beschuldigende vinger naar de CVP wijzen is toch ook niet evident.

De heer **Dirk Van der Maelen** (SP) : Mijnheer De Clerck, ik zal u een kopie van die nota geven. U kunt ze met mij bekijken.

Ik heb daarstraks gezegd dat het heel handig is omschreven in de tekst. Er staat alleen dat de normen bij Volksgezondheid van de controle erop moeten worden gescheiden. De handigheid bestaat erin dat u niet vermeldde wie die controle moet uitvoeren. Sta me toe dat ik vermoed dat u die aan Landbouw wou geven.

De aanpak van de dioxinecrisis zal een eerste test zijn. Onze fractie rekent erop dat ook op andere terreinen de regering blijf zal geven van dadendrang en dat ze snel met concrete realisaties zal komen. Mijnheer de eerste minister, onze fractie zal het werk van uw regering opvolgen en waar nodig, activeren. Op ons mag u rekenen. Wij rekenen op u en uw regeringsploeg. Wij rekenen er vooral op dat u snel uitvoert wat wordt beloofd in het regeerakkoord.

De **voorzitter** : De heer Geert Bourgeois heeft het woord.

De heer **Geert Bourgeois** (VU) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de eerste minister, dames en heren ministers en staatssecretarissen, collega's, in uw regeerverklaring, mijnheer de eerste minister, zegt u terecht dat de kiezers een indringende vraag naar een beter en ander bestuur formuleerden. Ook mijn partij komt op voor een goed bestuur en voor vernieuwing. Wat wij willen is een samenhangende, verantwoordelijke, solidaire, veilige en welvarende samenleving en een goed bestuur dat de bestuurd bij het bestuur betreft. Daarbij is vooral nood aan een herstel van de democratie, een duidelijker communicatie over de problemen en de mogelijke oplossingen en een verantwoording van de keuzes die worden gemaakt. Wij komen op voor een beter Vlaanderen, wat echter onlosmakelijk is verbonden met méér Vlaanderen. De vijf resoluties van het Vlaams Parlement die uw partij, mijnheer de eerste minister, mee heeft onderschreven, hebben allemaal een gemeenschappelijke doelstelling, die even zoveel keren wordt geformuleerd, met name te komen tot een kwaliteitsvol en efficiënt bestuur. Uw regeerakkoord is op dit laatste punt zeer ambitieus. Wij kunnen vele van uw vernieuwingsideeën deels of zelfs grotendeels onderschrijven, maar u zult falen en stranden op het Belgische immobilisme of blijven steken in halve oplossingen als u niet uitgaat van de alles dominerende realiteit dat in dit land twee grote volkeren samenleven, twee grote gemeenschappen met hun eigen visie en hun eigen cultuur. Daarstraks is nog geciteerd uit een toespraak van u, waarin u dit ook uitdrukkelijk met zoveel woorden bevestigt. Wie wil hervormen moet met deze realiteit rekening houden. Vernieuwing en staatshervorming zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden. Op dit laatste vlak, mijnheer de minister, is uw regeerakkoord absoluut onvoldoende. Er is een minimale overeenstemming over een aantal technisch-cosmetische punten. Voor het overige is er enkel de bereidheid tot praten. De agenda is vaag en er is geen timing.

Toch gaan wij, die de dialoog hebben gevraagd, vanuit de oppositie, aan deze dialoog meedoen, zonder evenwel van onze aspiraties af te zien. Wij doen dit omdat wij geloven in overleg en in stapsgewijze vooruitgang.

Wij doen dit ook omdat onze partners op het Vlaamse vlak allemaal - zonder enige uitzondering - er zich toe geëngageerd hebben om uit één mond te spreken, ook op het federale niveau. Zij

hebben er zich toe verbonden en zich daarvoor sterk gemaakt. En op dit punt, collega De Clerck, hoeven wij geen lessen van de CVP te krijgen.

Mag ik verwijzen naar de vorige regeerperiode waar de meest schizofrene situatie bestond, waar Luc Van den Brande zich stoer op de borst klopte en Jean-Luc Dehaene hier afremde.

Mag ik verwijzen naar de vorige regeerperiode waarin artikel 162 van de Grondwet vatbaar was voor herziening, zodat de gemeente- en provinciewet kon geregionaliseerd worden en waar uw fractie tegengestemd heeft, terwijl u ons voorstel had kunnen goedkeuren.

De **voorzitter** : De heer Marc Van Peel heeft het woord.

De heer **Marc Van Peel** (CVP) : Vermits we samen in de oppositie zitten wil ik op dit punt enige klaarheid brengen.

Collega De Clerck heeft al gezegd dat het na het sluiten van het Sint-Michielsakkoord duidelijk was dat we dit nieuwe akkoord in werking moesten laten treden. In de vorige legislatuur was er ook een akkoord om geen nieuwe staatshervorming op gang te brengen maar ze wel voor te bereiden. Dit is dan ook gebeurd.

Collega De Clerck heeft ook gezegd wat ons werd verweten, namelijk dat ons vijfpuntenprogramma een minimalistisch programma was. Welnu, nu is dit een maximalistisch programma. En zo kunnen we nog een tijd doorgaan.

Belangrijk is dat wij onder mekaar het volgende weten. U zegt dat u - hoewel u het onvoldoende vindt - wil meewerken aan de intergouvernementele en interparlementaire conferentie. Wij vragen ons af op basis van welke agenda ? Dat is toch geen agenda waar je als Vlaming zelfs maar over kan beginnen te praten ! Ik had dus graag van u vernomen op basis van welke agenda u wil meepraten : degene die vervat zit in het regeerakkoord of deze die vervat zit in het akkoord tussen de Vlaamse partijen ?

De **voorzitter** : De heer Jef Valkeniers heeft het woord.

De heer **Jef Valkeniers** (VLD) : Mijnheer de voorzitter, de heer Van Peel zegt daarjuist dat zij in de vorige legislatuur de staatshervorming hebben voorbereid. Hij zat natuurlijk niet in deze vergadering maar in het Vlaams Parlement. Ik zou toch graag van hem vernemen op welke manier zij deze voorbereiding hebben in gang gezet.

De **voorzitter** : Mag ik u vragen dat u zich tot de spreker richt en geen debat voert onder mekaar. Daar hebben we later de tijd voor.

Nu heeft de heer Bourgeois het woord.

De heer **Geert Bourgeois** (VU) : Mijnheer de voorzitter, collega Valkeniers troost u, ik was net van plan hetzelfde te vragen in antwoord op de interventie van collega Van Peel. U moet mij eens zeggen hoe u de staatshervorming hebt voorbereid door zelfs van deze assemblee geen constituanten te hebben willen maken. Op communautair vlak is dit geen constituanten en dit is uw fout en niet de onze.

Ik wil geen lessen in Vlaamsgezindheid krijgen van een fractieleider die als minister van Justitie een ontwerp ingediend heeft om de taalwetgeving voor het gerecht in Brussel te wijzigen, die een voorstel om de pariteit bij het Hof van Cassatie te doorbreken, heeft afgeblokt, voorstel dat nota bene van het Hof van Cassatie zelf uitging.

Dit gezegd zijnde, collega Van Peel, wou ik u vragen of u bereid bent mee te werken aan die conferentie. Ik ben blij dat u zegt ook vanuit de oppositie bereid te zijn om daaraan mee te werken en ik zal straks aan de premier vragen over welke agenda hij wil praten. Hij moet dat antwoord in zijn repliek geven.

De heer **Marc Van Peel** (CVP) : Mijnheer Bourgeois, de voorstellen waarvan u ons toen verweet dat ze minimalistisch waren en waar heel de CVP - zowel op federaal als op Vlaams vlak - achterstond, namelijk het vijfpuntenprogramma, zijn alle vijf punten die perfect konden worden gerealiseerd zonder grondwetsherziening; dus die constituanten was niet nodig !

Onze positie is duidelijk : als ook over onze vijf punten mag worden gepraat en als we mogen meedoen, zullen we graag meewerken. Dan mag ik u toch vragen naar uw standpunt daaromtrent.

De **voorzitter** : Mijnheer Annemans, ik zie dat u het woord vraagt, maar de heer Bourgeois wenste hierop kort in te gaan.

De heer **Gerolf Annemans** (VL.BLOK) : Mijnheer de voorzitter, ik had graag van de heer Bourgeois vernomen hoe dit nu juist zit. Hij heeft onderstreept dat zij zich hebben geëngageerd om overal hetzelfde te zeggen. Men handelt dus op basis van dat engagement en niet op basis van een vastgelegde lijst van de zaken die hier in deze Kamer zullen

worden veranderd, de enige plaats waar ze kunnen worden gewijzigd. Vervolgens stellen wij vast dat er helemaal niets wordt gezegd en dat men zich vrijwillig beperkt tot vrouwen in het Vlaams Parlement op voorwaarde dat de heer Verhofstadt in zijn repliek zegt dat hij een lijstje gaat geven van zaken die hij eventueel zal wijzigen. Mijnheer Bourgeois, hebt u een verbintenis en op welk niveau hebt u een verbintenis dat het ook een resultaatsverbintenis zal zijn, met name dat deze regering in deze Kamer springt wanneer u daar uw zin niet krijgt ofwel dat de regering in het Vlaams Parlement springt ? Wij kunnen niet accepteren dat de Volksunie zo de schoonmoeder speelt van haar eigen ministers die alleen maar met cultuur bezig zijn en niet met staatshervorming. Dit is een dubbelzinnige rol.

De **voorzitter** : Mijnheer Annemans, als u hierop een antwoord wil, moet u de heer Bourgeois aan het woord laten.

De heer **Geert Bourgeois** (VU) : Mijnheer Annemans, als ik zou zeggen wat ik niet kan appreciëren van uw partij, heb ik de hele namiddagvergadering nodig. Bovendien moet ik eraan toevoegen - ik denk dat ik namens vele collega's spreek - dat ik baal van het taalgebruik, van de stijl en de manier waarop u daarstraks op het spreekgestoelte hebt gestaan. Ik denk dat ik de mening vertolk van heel veel beschaafde mensen in dit halfroond. Het engagement van de collega's in het Vlaams Parlement is duidelijk. Lees het Vlaamse regeerakkoord. Zij hebben er zich toe verbonden om dit mee aan de agenda te plaatsen op het federale niveau en ik ben blij, mijnheer Van Peel, dat u bereid bent om mee te stappen in dit Vlaamse front. Ik denk dat u het met mij eens bent dat dit Vlaamse regeerakkoord verder had kunnen gaan. Het had zeer zeker verder moeten gaan hadden wij het voor het zeggen gehad, maar ik ben blij dat u bereid bent in die dialoog mee te stappen.

Het betreft thans echter het federale regeerakkoord waarvoor wij niet verantwoordelijk zijn. Er werd mij duidelijk een vraag gesteld opdat ze zou worden beantwoord. Er wordt mij op die manier bespaard om zelf de vraag te stellen. Ik neem aan dat de premier daarop straks zal antwoorden. Mijnheer de eerste minister, ik stel dezelfde vraag als collega Van Peel. Bovendien zal ik twee bijkomende vragen stellen. Anderen voor mij hebben dit aspect al aangeraakt. Ik vernam van u graag of er

al dan niet een akkoord is binnen de federale regering over de financiering van het Franstalig onderwijs en zo ja, welk akkoord ? Duidelijkheid daaromtrent is belangrijk.

Mijnheer de eerste minister, een derde vraag houdt verband met de timing. Wij hebben een soort 11 juli-verklaring van uw minister van Buitenlandse Zaken, de heer Michel in *De Standaard* gelezen. Daarin heeft hij zich min of meer tot een timing geëngageerd. Ik meen dat de vraag ook hier mag en moet worden gesteld en ook door u moet worden beantwoord. Ik richt mij tot de collega's Franstaligen. Als wij in een democratie leven en als één grote volksgemeenschap die samenleeft met een andere volksgemeenschap van mening is dat dit samenleven op een andere manier moet gebeuren, is het niet voldoende om daarover van gedachten te wisselen. In een democratie is het normaal dat tot een zinvol akkoord wordt gekomen omtrent de wijze waarop zal worden samengeleefd met respect voor elkaars eigenheid.

Mijnheer de eerste minister, de dioxinecrisis wierp haar schaduw over de verkiezingsstrijd. Zij heeft niet alleen voor een groene overwinning gezorgd; zij heeft ook een enorme ravage aangericht. U kondigt in uw regeerakkoord een aantal maatregelen in de diepte aan, maatregelen waarachter wij staan. Terloops wil ik eraan herinneren dat de VU reeds in 1989 bij monde van Euro-parlementslid Jaak Vandemeulebroucke heeft gepleit voor de eenheid van controle in landbouw en volksgezondheid.

Maar, mijnheer de eerste minister, urgente concrete maatregelen dringen zich op. Ik heb vernomen dat u uw allereerste Ministerraad zult wijden aan deze problematiek. Hopelijk moet ik u er niet van overtuigen dat de toestand dramatisch is, vooral in de landbouwsector en de gehele dierenvoedselproductieketen. Bij vele bedrijven staat het water niet tot aan de lippen; ze hebben reeds een eerste slok ingeslikt. Heel wat familiale landbouwbedrijven - voornamelijk in West-Vlaanderen - worden nu reeds in de tang genomen en staan op het punt te worden overgenomen door de veevoederindustrie. Een aantal onder hen heeft dit lot reeds ondergaan. Ik hoop dat u heel snel met maatregelen op de proppen komt en de individuele landbouwbedrijven te hulp zult snellen. Bovendien dring ik erop aan dat u de familiale landbouwondernemingen, waar zich een sociaal drama dreigt te voltrekken, niet uit het oog zou verliezen.

Mijnheer de voorzitter, de Volksunie is te allen tijde bereid in het parlement te vergaderen om wetgevende, budgettaire of andere dringende initiatieven te nemen.

Mijnheer de eerste minister, uw regeerprogramma is ambitieus. Een aantal vernieuwende klemtonen dragen grotendeels of gedeeltelijk onze goedkeuring weg. Heel wat passages uit het regeerakkoord krijgen echter een onvoldoende. Mijn collega's zullen hierover in de themadebatten uitweiden. Toch vraag ik uw aandacht voor een aantal punten zoals het moderniseren van de overheid, de sociale zekerheid, de actieve welvaartsstaat en de justitie.

De regeerverklaring begint terecht met het hoofdstuk over een doeltreffende en zorgzame overheid. Reeds in de tweede alinea wordt de link met de dioxinecrisis gelegd. Ik wens er evenwel uw aandacht op te vestigen dat het ontbreken van een integrale kwaliteitsbewaking en kwaliteitscontrole in de voedselketen niet aan de ambtenarij mag worden toegeschreven. De verantwoordelijkheid hiervoor ligt bij politici, ook van deze meerderheid.

Mijnheer de eerste minister, mijn verwachtingen omtrent deze coalitie waren hooggespannen. Ik was de mening toegedaan dat deze regering het hoofdstuk in verband met een doeltreffende en zorgzame overheid zou beginnen met het principe van de politieke ethiek en de daarbijbehorende politieke verantwoordelijkheid. Een van de signalen die wij uit deze verkiezingen dienen te onthouden, is een al dan niet vertraagde reactie op allerhande mistoestanden en schandalen. Waar blijft het integrale integriteitsbeleid bij het Rijk, zowel voor de regering als voor de ambtenarij? Dergelijk beleid wordt in Nederland reeds jaren gevoerd, onderzocht en geëvalueerd. Hoever staat het met de regeling voor de burgerlijke aansprakelijkheid van de ministers? Ook wordt met geen woord gerept over de uitvoeringswet van artikel 103 van de Grondwet. De Grondwet heeft dit parlement een opdracht toevertrouwd. Hopelijk moet dit land niet opnieuw honderdvijftig jaar wachten op een uitvoeringswet die door de grondwetgever was gewild. Collega Tant, mijns inziens, moet dit probleem zo vlug en zo redelijk mogelijk worden opgelost. Er bestaan immers discriminaties. Het Arbitragehof heeft hierover reeds een arrest gevel. Alleen om die reden moet er dringend wetgevend werk worden verricht. Daarover is echter niets terug te vinden in uw regeerakkoord.

Graag kreeg ik ook enige verduidelijking over het nut voor de burgerdemocratie van drie regeringscommissarissen. Waarom kan de minister van Binnenlandse Zaken het stedelijke beleid niet voor zijn rekening nemen. Het lijkt mij toch al te absurd de coördinatie in handen te geven van een regeringscommissaris. Bovendien is een unitaire recuperatie te vrezen. Het stedelijke beleid behoort immers hoofdzakelijk tot de bevoegdheid van de gewesten. Mijnheer de eerste minister, is er in uw regering geen enkele minister bekwaam om zelf de regeling voor de vermindering van de administratieve lasten uit te werken?

De voorzitter: De heer Gerolf Annemans heeft het woord.

De heer Gerolf Annemans (VL.BLOK): Mijnheer de voorzitter, ik hoor de heer Bourgeois graag protesteren tegen de unitaire recuperatie. Hij doet er echter niets aan. De heer Bourgeois verwijt de CVP dat deze Kamer geen constituant is. Zelf heeft hij echter nog geen elementair lijstje opgesteld om de recuperatie te verhinderen. Hij moet geen beschuldigende vinger naar de CVP uitsteken maar de hand in eigen boezem steken.

De heer Geert Bourgeois (VU): Mijnheer de voorzitter, collega's, als er een partij is die in haar hele bestaan nog niets gedaan heeft voor Vlaanderen is het wel het Vlaams Blok. Als er een partij is die tijdens de komende dialoog niets zal ondernemen voor meer Vlaamse autonomie is het wel het Vlaams Blok. Het Vlaams Blok voert een destructieve politiek. Mijnheer Annemans, u gaat daar prat op. Doe zo voort!

De Volksunie kiest voor dialoog en overleg. Als kleine partij zijn we bereid de dialoog aan te gaan. U zou graag zien dat ik verantwoordelijkheid opneem voor het federaal regeerakkoord. Ik herinner u eraan dat de Volksunie geen deel uitmaakt van de federale regering. Richt uw pijlen op anderen. Ga door met spelen in de zandbak. Daar hoort uw partij met haar gejoel en geleuter thuis!

De heer Gerolf Annemans (VL.BLOK): De Volksunie had de sleutel in handen om Verhofstadt en heel het zootje tegen te houden! U had de sleutel in handen maar hebt hem niet gebruikt!

De heer Geert Bourgeois (VU): Mijnheer Annemans, u zegt van uzelf dat u niet kunt lezen. Ik heb de indruk dat u evenmin kunt luisteren.

Ik herhaal dat de dialoog er komt op onze vraag. Ik herhaal dat de Volksunie, alhoewel ze niet akkoord gaat met de

vage inhoud, de timing en de agenda, toch bereid is tot een dialoog. Ik weet dat het Vlaams Blok niet bereid is deel te nemen aan de dialoog. U beschikt niet eens over Vlaamse partners om de dialoog te beginnen. Wat zou u er dan aan Waalse kant hebben! U hebt nergens een aanspreekpunt. Dit spijt u wellicht. Ga gewoon door met uw politiek en wees zo eerlijk om te evalueren wie het meest realiseert voor Vlaanderen. Ga gewoon door!

De voorzitter: Mijnheer Annemans, alhoewel ik begrijp dat u de heer Bourgeois wenst te onderbreken, hebt u, mijns inziens, op dit punt voldoende het woord gevoerd.

De heer Geert Bourgeois heeft het woord.

De heer Geert Bourgeois (VU): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de eerste minister, de opvolging van de dioxinecrisis en de voorbereiding van het EU-voorzitterschap zal worden toevertrouwd aan een derde regeringscommissaris. Ik leer dat het wellicht de heer Willockx zal worden. Moeten er zo nodig drie snoepjes worden uitgedeeld aan de SP, de PS en de PRL? Hoe reageren de groenen op dit soort eerste klasse begrafenis van hun principes?

Mijnheer de eerste minister, welk statuut, welke vergoeding en welke werkingskosten zullen de commissarissen krijgen? Is het correct dat parlementsleden voor deze functie in aanmerking komen? Zou het niet goed zijn dat de deontologische commissie van deze Kamer onderzoekt of het wel door de beugel kan dat een parlementslid dat de regering moet controleren een zitje inneemt waardoor hij functioneert in opdracht van de regering. Dit is, mijns inziens, geen NPC.

De voorzitter: Mijnheer Bourgeois, u kent de wet. Er bestaan een aantal onverenigbaarheden.

De heer Geert Bourgeois (VU): Mijnheer de voorzitter, ik neem akte van uw bemerking.

De voorzitter: De heer Paul Tant heeft het woord.

De heer Paul Tant (CVP): Mijnheer de voorzitter, ik wens een aanvulling te maken bij de bemerking van de heer Bourgeois. Artikel 51 van de Grondwet bevat slechts één uitzondering. Men kan niet tegelijkertijd parlementslid zijn en titularis van een door de Staat bezoldigd

ambt van minister. Als de commissarissen een bezoldiging ontvangen, moeten ze als minister worden beschouwd. Dit betekent dat er nog eens drie ministerportefeuilles extra worden gecreëerd.

Anders uitgedrukt en omgekeerd geredeneerd, als men deze mensen bezoldigt, dan moeten zij als minister worden aangezien. Dat betekent dus dat men netto drie bijkomende portefeuilles creëert. Dit toont nogmaals aan dat de "bollenwinkel" openstaat.

De voorzitter: De heer Geert Bourgeois heeft het woord.

De heer Geert Bourgeois (VU): Mijnheer de voorzitter, ik dank de heer Tant voor deze aanvulling. Mijnheer de eerste minister, ik zie dat u af en toe afgeleid wordt en ik hoop dat u de tijd hebt om de vragen te noteren. Ik zou graag een duidelijk antwoord krijgen op deze belangrijke vraag, dit in het kader van de goede verhoudingen tussen deze assemblee en de regering.

Ik heb nog een derde vraag, in verband met het taalgebruik van de ministers. Dit kwam zojuist in het debat reeds aan bod. Mijnheer de eerste minister, zult u erop toezien dat de federale ministers antwoorden in de taal van de interpellant? Dit lijkt mij in een federaal land een elementaire regel met het oog op de federale loyaliteit en de hoffelijkheid. Ik stel u deze vraag dan ook uitdrukkelijk.

Mijnheer de eerste minister, voor ons moet het moderniseren van de administratie vooropstaan in het beleid. Meer nog, tal van studies hebben uitgewezen dat een hoge kwaliteit van de openbare dienstverlening een noodzakelijke voorwaarde is voor een goede concurrentiepositie. Wij hebben echter ernstige vragen over uw programma. Eerst komt er een algemene audit. minister Tobback is daar indertijd reeds mee begonnen en om onbekende redenen werd hij stopgezet. Nu wordt er echter een nieuwe, algemene audit van het hele overheidsapparaat aangekondigd. Daarna komt er een publieke bevraging. Vervolgens zal de regering de krachtlijnen van de hervorming vastleggen. Dit wordt gevolgd door een volksraadpleging. Ik neem aan dat Kamer en Senaat na de Raad van State tot slot ook hun zeggen zullen mogen doen.

Zacht uitgedrukt heb ik toch vragen over de snelheid van deze moderniseringsoperatie. Mijnheer de eerste minister, gaat u niet voorbij aan het vele denk- en studiewerk dat hierover reeds

werd verricht? Ik denk bijvoorbeeld aan de zeer recente nota van het college van secretarissen-generaal over de toekomst van de federale ministeriële departementen. In deze nota wordt een heel ernstig aanbod geformuleerd aan de regering, ook inzake het terugdringen van de invloed van de kabinetten. Voorts werden al heel wat suggesties gedaan en studies gepubliceerd. Ook minister Van den Bossche, die de Vlaamse administratie gemoderniseerd heeft, heeft op dit vlak al heel wat ervaring. Bovendien zijn er tal van buitenlandse voorbeelden. Mijnheer de eerste minister, kan de regering echt niet sneller en concreter te werk gaan? Kunt u een aantal beleidsopties niet nu reeds naar voren schuiven? Ze zijn immers bekend. Denk maar aan het ISO 9000-stelsel en het stelsel van de integrale kwaliteitszorg, termen die binnen de ambtenarij bekend zijn. Mogen wij terzake niet wat meer daadkracht van u verwachten?

Mijnheer de eerste minister, hoe ver staat men met het "ontvetten" van de kabinetten? Op dit punt is uw nota nogal vaag. Anderen hebben dit reeds voor mij aangeklaagd. Als er een inkrimping van de kabinetten komt, moeten de vrijgekomen middelen dan echt aan externe studies en consultants gespendeerd worden? Is dit het vertrouwen dat men onze administratie schenkt? Is daar echt niet voldoende knowhow aanwezig? Mijnheer Tant, ik zie dat u het alweer met mij eens bent. Het verheugt mij dat u het ook eens met de democratische oppositie eens bent.

De heer Paul Tant (CVP): Het aantal kabinetsmedewerkers per kabinet zal dalen. Dit wordt echter ruimschoots gecompenseerd door de verhoging van het aantal kabinetten.

De voorzitter: De regering zal straks antwoorden.

De heer Geert Bourgeois heeft het woord.

De heer Geert Bourgeois (VU): Mijnheer de eerste minister, waarom maakt u van het depolitiseren van het openbaar ambt een zaak van de politieke meerderheidspartijen en überhaupt een zaak van politieke partijen? Waarom komt er een zoveelste pact? Dit is toch een taak voor de wetgever? Wij zullen daar samen met anderen met heel veel enthousiasme aan meewerken. Dit mag zelfs uw prioritaire wetsontwerp zijn. Dien een wetsontwerp in dat ertoe strekt de administratie absoluut te depolitiseren, zowel op het vlak van de

aanwervingen als van de bevorderingen. Waarom komt er opnieuw een politiek pact? Als het erop aankomt de ambtenarij te depolitiseren, is dit immers bijna een contradictio in terminis.

Wat ten slotte het spreekrecht van de ambtenaren betreft, heb ik de indruk dat u niet verder wilt gaan dan een consolidatie van wat nu bestaat. Ik weet niet of dit ook wel overeenstemt met de doelstellingen en de programmapunten van de VLD en Agalev terzake. Ik dacht dat een aantal mensen het er toch over eens was dat het huidige spreekrecht, zoals het nu in wetten is vastgelegd en door omzendbrieven wordt geïnterpreteerd, toch echt wel - en ik ben voorzichtig - al te restrictief is. Er zijn zelfs pleidooien voor een spreekplicht van de ambtenaren in welbepaalde omstandigheden. Bekijk dit toch nog eens opnieuw vooraleer u zich op zulk een conservatief punt vastzet.

Wat de lastenverlaging betreft, die ik in uw regeerakkoord lees en enthousiast begroet, moet ik constateren dat de ingreep daartoe achterwege blijft, mijnheer de eerste minister, niettegenstaande een brede consensus, ook in een aantal meerderheidspartijen, over de "universalisering" van de gezondheidszorgverzekering en de kinderbijslag. Ik spreek dan nog niet over de overdracht van de bevoegdheid waarmee ook de VLD volmondig instemt en, behalve wat de financiering betreft, ook de SP.

Er is ook geen enkele concrete uitspraak over de manier waarop de kosten in de gezondheidszorg binnen de perken kunnen worden gehouden. Het stilzwijgen over de problematiek van de ziekenhuisfinanciering spreekt boekdelen over het gewicht van sommige belangengroepen op het nu voorgestelde regeerakkoord. Het compromis en de vaagheid zijn alom aanwezig. Hierop zal nader worden ingegaan in het themadebat. In dezelfde zin, mijnheer de eerste minister, is het verbazend te lezen dat deze regering, evenals de vorige, zowaar aan het moderniseren van de sociale zekerheid zal werken. Wij hopen dat het niet beperkt zal zijn zoals bij de vorige regering tot de aankondiging dat er een modernisering zou komen. Wij weten wat er gemoderniseerd is! Wij lezen daarover echter heel weinig concrete zaken en dit maakt ons bezorgd.

Het thema van de actieve welvaartsstaat, mijnheer de eerste minister, klinkt als muziek in de oren. Ook voor ons staat het vast dat duurzame welvaart alleen door meer werk kan worden gecreëerd. De vraag is alleen of de oude vertrouwde PS, die er alweer bij is, er

ook zo over denkt. Is de PS bereid haar eigen PS-staat, wezenlijk gebaseerd op uitkeringen en overheidseconomie - en ik ben niet de eerste die deze diagnose stelt; uw fractieleider in de vorige regeerperiode heeft deze diagnose herhaaldelijk hier gesteld en aangeklaagd - af te bouwen. Als dit niet gebeurt, dan bent u op voorhand tot mislukken gedoemd en zal het tweesporenbeleid in dit land nog groter worden. De actieve welvaartsstaat vereist zo'n grondige mentaliteitswijziging dat wij ons moeilijk kunnen indenken dat de PS daartoe bereid is. Het is nochtans het ene of het andere. Als uw regering gebaseerd is op een optelsom van beide visies, wat alvast onze indruk is, dan is dit geen paars kabinet, geen kabinet naar Nederlands voorbeeld, maar een typisch Belgisch kabinet, een huwelijk tussen een Waals conservatief machtsblok en iets wat aan Vlaamse kant op paars lijkt nu de SP blijkbaar in de richting van New Labour, van Blair evolueert. Als uw programma de optelsom is van beide fundamentele tegengestelde visies, dan is uw programma ook onbetaalbaar en dan geven wij elkaar over een of twee jaar een afspraak. Wij zullen toekijken op uw concrete daden.

Wat justitie betreft stellen wij, mijnheer de minister van Justitie, grote verwachtingen in u. Wij hebben met u in de voorbije periode heel goed en intens samengewerkt. Wij behoorden beiden tot de oppositie, maar wij hebben met andere partijen, over de partijgrenzen heen, over de grens van meerderheid en oppositie heen, goed werk geleverd en een aanzet gegeven voor de hervorming van Justitie. Welnu, laat ons dit wel beseffen: wij zijn nog maar pas begonnen. Het grote werk moet er nog aankomen. Wij rekenen op uw daadkracht. Wij rekenen op uw voorbehoudsloze inzet voor uw ambt. Wij willen verder met u meewerken aan de hervorming van het gerecht. Ik lees dat de Octopusakkoorden verder zullen worden uitgevoerd. Ik neem toch aan, mijnheer de eerste minister, dat het de bedoeling is om dit opnieuw te doen over de grenzen van meerderheid en oppositie heen en dat het niet een zaak zou worden van de nieuwe meerderheid alleen maar dat iedereen bij de hervorming van Justitie zou worden betrokken? Kunt u dit verduidelijken? Dit is bij uitstek een zaak die ons allen aanbelangt.

Een groot aantal van onze voorstellen vinden wij terug in uw justitieel regeerprogramma. Ik zal ze niet opsommen of daarover details geven: bij de bespreking van uw begroting, van uw eerste beleidsnota zal ik het daar

nog over hebben. Heel wat punten kunnen onze goedkeuring wegdragen, maar toch zijn er ook heel wat punten die wij niet of onvoldoende terugvinden. Nogmaals, later meer hierover. Heel binnenkort zult u echter worden geconfronteerd met een aantal punten waarover niets in het regeerakkoord staat: de splitsing van de nationale orde van advocaten kan niet blijvend worden uitgesteld. U kunt dit niet blijvend voor u uitschuiven. U kent de dynamiek van de vereniging van Vlaamse balies, die vragende partij is voor een eigen, constructieve deelname aan de gerechtelijke hervormingen. De splitsing van het gerechtelijk arrondissement Brussel kan niet worden ontweken: de gerechtelijke achterstand is daar inderdaad groot.

De voorzitter: De heer Jo Vandeurzen heeft het woord.

De heer Jo Vandeurzen (CVP): Mijnheer de voorzitter, ik wil de heer Bourgeois bijtreden en kondig alvast aan dat het bijgestuurde wetsvoorstel om de nationale orde van advocaten te splitsen door ons onmiddellijk terug zal worden ingediend.

De heer Geert Bourgeois (VU): Mijnheer Vandeurzen, ik vraag u om dit samen te doen. Ik meende dat hierover een afspraak bestond tussen een aantal partijen uit meerderheid en oppositie die hierover met de vereniging van Vlaamse balies hebben gesproken. Laten wij zien of er ook mensen uit de meerderheid mee willen ondertekenen.

De voorzitter: De heer Filip De Man heeft het woord.

De heer Filip De Man (VL.BLOK): Mijnheer de voorzitter, ik wil inpijken op het conservatisme dat de heer Bourgeois vaststelt bij de PS. Het is precies de partij van de heer Bourgeois die paarsgroen mogelijk heeft gemaakt en dat in ruil voor, zoals men weet, twee ministerzetsels en een vage belofte inzake een conferentie. Een korte en concrete vraag: hoe lang zult u paarsgroen gedogen, hoe lang zal het duren vooraleer u op tafel slaat en de conferentie wil zien starten? Is dat zes maanden of een jaar, of twee jaar? Dat is toch een eenvoudige vraag.

De voorzitter: Collega, wij debatteren hier over het federale regeerprogramma.

De heer Geert Bourgeois (VU): Mijnheer De Man, mijn partij is toegetreden tot de Vlaamse regering na een democratische beslissing van een congres waar daarover werd gedebatteerd. Mijn partij zal daar een loyale

partner zijn. Mijn partij heeft het federale regeerakkoord niet onderschreven en heeft een aantal zeer precieze vragen gesteld aan de eerste minister, waarop ik een antwoord verwacht.

Mijnheer de minister van Justitie, ik zal niet in detail treden maar wijs er toch op dat volgens mij het Octopusakkoord moet worden aangevuld met een federale onderzoeksrechter. Hierover moet minstens de discussie worden gevoerd. Ik ben zeer begaan met de kwaliteit van de wetgeving en daarover werden door ons heel wat voorstellen ingediend die terug zijn te vinden in het regeerakkoord. Ik vraag uw bijzondere inzet hiervoor: Justitie moet op dit terrein actief zijn. Ik pleit ervoor een voorbeeld te nemen aan Canada, waar een keurkorps van wetgevingsambtenaren wordt opgeleid dat alle wetsontwerpen opstelt. Het gaat dan niet over de inhoud, want die komt van de departementen. Dit korps hangt af van Justitie en zorgt voor de kwaliteit van de wetgeving. Dit ontbreekt in uw regeerakkoord. Wij zullen de andere voorstellen inzake wetgevingskwaliteitsbeleid met veel plezier met u bespreken en aanvullen waar wij dat kunnen en mogen.

Mijnheer de eerste minister, ik kom tot mijn besluit. De VU-ID21-fractie behoort tot de federale oppositie en zal dit regeerakkoord niet goedkeuren. Onze participatie op Vlaams niveau zal ons niet beletten onze rol hier ten volle te spelen. Dat ligt trouwens in de lijn van onze confederale logica. Onze oppositie zal niet anders zijn dan in het verleden: scherp, kritisch en alert, maar constructief, goedkeurend wat goed is en alternatieven aanreikend waar mogelijk.

Het feit dat de fameuze laatste zin van het regeerakkoord-Dehaene II in uw regeerakkoord niet voorkomt, stemt ons hoopvol. Inzake ethische kwesties reikt u zelfs uitdrukkelijk de hand naar het parlement en dus ook naar de oppositie. Wij zullen deze hand aannemen en reiken op onze beurt, zonder onze principes te verloochenen, ook de hand naar u en naar uw meerderheid, zowel met onze vernieuwende ideeën als met onze voorstellen tot verdere staatsvorming.

Le président: La parole est à M. Daniel Féret.

M. Daniel Féret (FN): Monsieur le président, monsieur le premier ministre, mesdames et messieurs les ministres,

chers collègues, la déclaration gouvernementale qui nous a été livrée hier ne nous a guère surpris. Brumeuse jusqu'à l'opacité la plus totale quant aux intentions de faire...

(Brouhaha dans la salle)

Le **président** : Chers collègues, quel que soit l'orateur, il mérite notre attention.

M. **Daniel Féret** (FN) : Je vous remercie, monsieur le président. D'autant plus que vous verrez que je serai toujours bref, mais intense. Et puis, avec moi, vous ferez l'économie d'applaudissements.

Brumeuse donc jusqu'à l'opacité la plus totale quant aux intentions de faire, elle n'éclaire, elle ne brille que pour ce que le gouvernement ne voudra, ne pourra ou ne saura pas faire.

Que pouvait-on attendre de mieux d'une majorité que les médias, flagorneurs comme jamais, ont erronément baptisée "arc-en-ciel", comme si le spectre de la lumière ne se composait que de trois couleurs ? Plus justement, monsieur le premier ministre, c'est plutôt un gouvernement "télétubbies" que vous nous présentez, avec ses trois partenaires - bleu, rose et vert - et le quatrième - la Volksunie - qui, certes, n'est pas invitée au niveau fédéral, mais, ancrée dans le gouvernement flamand, devra, bien malgré elle, soutenir la trinité nationale.

M. le premier ministre nous promet - sans grande conviction d'ailleurs - une simplification des procédures administratives. Même si l'on ne peut lui en faire le reproche, il faut bien observer avec dépit l'augmentation scandaleuse, irresponsable du nombre de ministres régionaux et communautaires du côté francophone. Le gouvernement fédéral qui nous est proposé ne fait pas mieux, en créant trois postes de commissaires. Du peuple ? Non, ce serait trop plaisant. Des postes de commissaires, tout court, dont l'une chargée de la simplification administrative a avoué, il y a deux jours à la télévision, que dans ce domaine, elle ne connaissait rien. C'est la parfaite illustration que la réforme annoncée n'est qu'un miroir aux alouettes, un leurre destiné à masquer une volonté de remplacer de manière subreptice l'Etat CVP-PSC par un Etat VLD-PRL FDF MCC-RTL-TVI.

Dans cet ordre d'idées, le nouveau gouvernement prend la ferme décision de faire subir aux cabinets ministériels une bonne cure d'amaigrissement, qui sera compensée par la faculté donnée aux ministres de faire appel à des experts indépendants, dont le statut

n'est nullement précisé. Le récent scandale qui a éclaté à la Commission européenne, et qui lui a coûté la vie, devrait pourtant nous mettre en garde. Entre deux nappes du brouillard qui plane sur la déclaration, on distingue une volonté de restaurer la démocratie - j'avais donc raison de dire qu'elle était malade - en redécoupant, en charcutant les arrondissements électoraux. Cette volonté prudemment chuchotée de dualiser la vie politique belge devrait faire réfléchir tant l'opposition sociale chrétienne francophone que la composante verte de la majorité.

Les problèmes communautaires seront abordés autrement - c'est peut-être cela le changement - en créant une conférence intergouvernementale et interparlementaire du nouveau institutionnel. Je ne comprends pas bien l'utilité de ce nouvel organe. Il y a six ans, le Sénat est devenu une assemblée dont tout le monde disait qu'elle serait une chambre de réflexion et un lieu de rencontres entre communautés. Si l'on pense aujourd'hui que le Sénat a failli à sa mission et qu'il ne sert à rien, pourquoi ne pas le supprimer ?

J'en viens à la sécurité qui reste pour moi et pour l'immense majorité de nos concitoyens, la première des libertés. Un plan, un de plus, nous est proposé pour lutter contre l'insécurité et la criminalité, un plan qui, comme les précédents, fait l'impasse sur un sujet tabou : l'immigration. Pourtant, les faits parlent d'eux-mêmes : la délinquance juvénile, le trafic de drogue sont indissociables de l'immigration incontrôlée. Il est regrettable que la menace de déchéance de la nationalité belge et de rapatriement des immigrés délinquants ne soit jamais brandie. Elle serait sûrement plus efficace que des peines d'emprisonnement non appliquées, des amendes, des peines alternatives, des médiations dont l'inutilité n'est plus à démontrer. De plus, nous devons nous attendre à une plus grande facilité d'accès à la nationalité belge pour tous les migrants extra-européens, ce qui constitue un véritable crime contre les générations futures qui seront d'avantage exposées à l'exécution des menaces d'actions terroristes par des groupes armés organisés, préméditant des assassinats collectifs, comme le GIA qui a déjà frappé durement à Paris et frappera demain à Bruxelles.

Le volet social de la nouvelle politique définie par la triple alliance bleue-rose-verte est globalement décevant. Bien sûr, personne ne niera qu'il faut sauver les pensions. Le secteur de l'assurance a revendiqué de prendre part à la décision politique dans plusieurs grands dossiers, dont celui des pensions. Si nous

alarmons de la puissance sans cesse croissante des grands conglomerats financiers dont l'influence est de plus en plus marquée, nous relevons toutefois des points positifs au compte des assureurs : non seulement leur savoir-faire en matière d'engagements à long terme, mais aussi la démonstration d'une considération remarquable pour l'intérêt général. Nous jugeons dès lors, sous condition, que l'on peut accorder aux assureurs le crédit politique qu'ils sollicitent. S'il s'agit de la capacité douteuse, quoi qu'ait juré l'ex-ministre Colla, de l'Etat belge à continuer de payer les pensions, il faut noter que voilà plus de 25 ans que les assureurs belges avertissent à tout bout de champ que la faillite est inévitable pour le début du prochain millénaire. Voilà plus de 10 ans que chez nos voisins, les Pays-Bas, on a pris les mesures qu'ils suggèrent à présent : encourager les pensions d'entreprises - même dans les PME - et stimuler fiscalement l'épargne-pension individuelle.

Bien sûr, réduire les charges qui pèsent sur le coût salarial est une mesure qui est loin d'être contre-indiquée, comme donner de l'oxygène à un malade qui souffre d'un cancer du poumon. Mais est-ce bien suffisant ? Tant que nos entreprises seront concurrencées par celles qui s'installent dans des pays où la main d'oeuvre et de 40 à 50 fois moins chère qu'ici, elles n'auront aucune chance de survie.

Notre pays aura à assumer sous peu la lourde tâche de présider le Conseil européen. Nous pouvons jouer là un rôle historique en dénonçant officiellement et avec fermeté les effets pervers de la mondialisation de l'économie - le "millennium round" de l'OMC nous en donne d'ailleurs l'occasion - puis en cherchant, et on peut les trouver, des appuis en Europe et hors d'Europe, pour définir d'autres règles de commerce international soucieuses, elles, de l'intérêt des peuples et des nations amies. Mais la préférence nationale, comme la préférence communautaire européenne est devenue de nos jours un délit. François Mitterrand, alors qu'il était pour quelques jours encore président de la République française, gratifiait à Strasbourg les 626 parlementaires européens dont j'étais, d'un long discours qu'il termina par un plaidoyer violent contre le sentiment national, plaidoyer qu'il concluait par cette affirmation solennelle : "le nationalisme, c'est la guerre", à laquelle je répondis : "le mondialisme, c'est la mort".

Le nouveau chef de notre diplomatie nous prévient que l'objectif numéro 1 de la Belgique sera de lutter contre les violations des droits de l'homme dans le monde. Sans rire !

Nous allons donc faire mieux que l'ONU, qui s'est fixé depuis longtemps le même objectif. Serions-nous prêts, enfin, à nous désolidariser des méthodes mises en oeuvre par la communauté internationale pour sanctionner les nations rebelles au nouvel ordre mondial ?

Guerre du Golfe dirigée contre l'Irak, guerre chirurgicale - disait-on - qui fut une véritable boucherie, du nom du président américain de l'époque, George Bush, famine organisée avec la complicité de la Belgique, famine qui a tué et tue encore aujourd'hui des dizaines de milliers d'enfants irakiens innocents.

Guerre en Yougoslavie, menée tambour battant par l'OTAN, avec la participation active de la Belgique, au nom du devoir d'ingérence, alors que les autorités belges n'ont jamais été capables d'imposer la paix chez nous entre les communautés autochtones et les toujours plus puissantes communautés allochtones.

Mais je ne crois pas que notre nouveau ministre des Affaires étrangères ait changé à ce point, lui qui était si enthousiaste quand les Américains bombardaient le peuple irakien, la nuit de Noël, et les civils serbes, le matin du dimanche de Pâques.

Dès lors, aurons-nous, aux côtés d'un ministre de la Défense nationale socialiste, un ministre de la Guerre libéral ?

Monsieur le premier ministre, vous affirmez vouloir mettre tout en oeuvre pour empêcher que puisse se reproduire dans notre pays une nouvelle catastrophe alimentaire. Mais celle que nous venons de connaître, celle de la dioxine, c'est l'issue fatale et annoncée d'une politique constante, jamais dénoncée par l'opposition d'hier, ni par l'opposition libérale, ni par l'opposition Ecolo, de sujétion totale au diktat américain, qui impose à l'Europe le modèle d'agriculture en vigueur outre-Atlantique, une agriculture qui s'inscrit dans la course au rendement, au mépris de la santé publique, à l'opposé de nos traditions européennes millénaires de produire des aliments sains, naturels, faits pour l'homme et non pour les intérêts financiers de quelques-uns qui ont les moyens, eux, de ne pas consommer ce qu'ils donnent, ce qu'ils vendent à manger à nos peuples.

Monsieur le président, je serai sans doute, durant les quatre années que devrait durer cette législature, le seul à dire "non", "non" à l'ONU, "non" à l'OTAN, "non" à l'OMC, un "non" qui est cependant sur les lèvres d'une large majorité de citoyens de notre pays, mais notre système électoral est ainsi fait, élections truquées, truquées par le fric, par les médias, sans doute aussi par le vote électronique.

Je ne me suis jamais fait d'illusions. Je sais que le mouvement que je représente ne sera pas de si tôt intégré dans une majorité gouvernementale. Nous sommes le SAMU. On ne nous appellera que lorsque notre pays sera exsangue, quand les médecins de Molière, les Diafoirus auront abandonné le malade.

La déclaration gouvernementale s'intitule - quelle prétention ! - "Une voie pour le XXIème siècle". Sans être de mauvais augure, on peut très bien imaginer ce qui attend notre pays dans quelques décennies. Si nous continuons la même politique, si nous obstinons à refuser l'inversion des flux migratoires, qui serait de bon sens, nous aurons dans la capitale une majorité musulmane qui réclamera, dès qu'elle le pourra, son autonomie, ensuite son indépendance, avec la création dans la région bruxelloise, d'une république islamique. Sans doute, Wallons et Flamands s'y opposeront-ils et nous verrions alors notre "droit-de-l'homme" ministre des Affaires étrangères appeler l'OTAN pour bombarder Anvers, Liège et Namur.

Ce sont bien évidemment nos enfants, monsieur le premier ministre, qui vivront le XXIème siècle. Aussi, je pense à Florence, 5 ans, et Aurélien, 1 an à peine, mes enfants, qui diront dans 20 ans, je le crains : "Nous venons d'un pays qui n'existe plus !"

Monsieur le premier ministre, dans cette perspective, le Front national ne vous accorde aucune confiance.

De voorzitter : De eerste minister heeft het woord.

Eerste minister **Guy Verhofstadt :** Mijnheer de voorzitter, geachte collega's, ik dank de collega's die in dit debat reeds het woord hebben gevoerd ook al ging het er op bepaalde ogenblikken nogal luidruchtig aan toe. Dat is voor mij een zekere aanpassing na gedurende tien jaar deel te hebben uitgemaakt van de oppositie. Het was in ieder geval een genoegen om het eerste deel van het debat over de regeringsverklaring te hebben meegemaakt.

Ik ben wel geschrokken over de plaats die aan de eerste minister is toegekend. Daar de heer Annemans slechts een

meter van mij zit, zal ik mij binnenkort oortjes van een zwemmer moeten aanschaffen, zo niet zal de huidige eerste minister er een beroepsziekte aan overhouden.

De voorzitter : Het is uw linkeroor.

Eerste minister **Guy Verhofstadt :** Inderdaad, maar ik hoor ook met mijn linkeroor.

De heer **Gerolf Annemans** (VL.BLOK) : Mijnheer de voorzitter, had ik mogen kiezen, ik had liever zijn rechteroor doof gemaakt.

Eerste minister **Guy Verhofstadt :** Ik hoop in elk geval er geen letsel van over te houden.

Ik heb met veel aandacht de betogen van de collega's aanhoord. Sommige waren zelfs leuk en geestig, zoals de poging van sommigen om de geschiedenis van de regeringsvorming van de voorbije dagen en weken te herschrijven. Of de versie van de heer Annemans met de geschiedenis overeenstemt weet ik niet, maar hij heeft altijd wel wat problemen met de geschiedenis gehad, ook in het verleden.

Mijnheer Annemans, ik wil u - ik doe dit als eerste en enige keer - danken voor uw verwijt dat ik een linkse en progressistische politiek wil voeren. Gedurende meer dan twintig jaar heb ik steeds het verwijt gehoord dat ik een rechtse politiek preconiseerde. Ik heb gedurende twintig jaar gepoogd van dat etiket af te geraken. Ik ben blij dat de heer Annemans er in twee minuten in geslaagd is mij daarvan te bevrijden. Ik dank hem voor zijn betoog terzake.

Collega's, de heer Annemans, de woordvoerder van extreem-rechts, bracht ook een zenuwachtige uiteenzetting. Ik wil dat onderwerp eerst even aansnijden alvorens op de kern van de zaak in te gaan, met de verschillende grote problemen waarmee de regering vandaag wordt geconfronteerd.

Mijnheer Annemans, ik begrijp uw zenuwachtige uiteenzetting, want het is effectief onze bedoeling om de problemen weg te werken die in ons land aanleiding hebben gegeven tot veel wrevel bij de bevolking en waar tot op vandaag een aantal partijen trachten op te teren. Dat u vandaag zenuwachtig bent, is te wijten aan het feit dat u vandaag een regering voor u hebt die effectief de problemen in dit land zal aanpakken en de wrevel zal wegnemen.

Mijnheer de voorzitter, zo kom ik tot het eigenlijke debat. Persoonlijk vond ik dat het de voorbije uren al te veel draaide rond de oude politieke

tegenstellingen die wij ook de voorbije jaren in het parlement voortdurend bespraken. Ik heb veel gehoord over het communautaire thema, alhoewel er bij alle politieke partijen van dit halfroond tijdens de kiescampagne niet zoveel over te doen was. Ik heb veel gehoord over de naturalisaties en over het probleem van de migranten. Twee gevoelens duiken spijtig genoeg al te vaak op in de politiek, met name de angst voor het vreemde en de afgunst voor de nabuur. Persoonlijk vind ik dat spijtig, want de uitdagingen die wij in de eenentwintigste eeuw op te lossen hebben, zijn niet in eerste instantie die problemen waarover hier gedurende een aantal uren zoveel werd gesproken. Nee, de problemen die wij op te lossen hebben, zijn van een heel andere aard, natuur en intensiteit, te weten of dit land in de eenentwintigste eeuw een beleid, een overheid zal hebben die ten dienste staat van zijn burgers.

De vraag of wij ook nog een welvaart zullen kunnen creëren ten behoeve van de komende generaties is volgens mij de inzet van de eenentwintigste eeuw en die reikt immens veel verder dan de vraag of de angst voor de vreemde ons moet leiden in onze politieke actie en ook veel verder dan de vraag over de wijze waarop wij onze staatsinstellingen gaan organiseren.

Mijnheer de voorzitter, als ik enige terughoudendheid of spijt voel in verband met het debat dat wij de afgelopen uren hebben gevoerd, is het omdat dit aspect onvoldoende naar voren is gekomen. Dat grote debat over de visie die vereist is om in te treden in de eenentwintigste eeuw is voor mij onvoldoende tot uiting gekomen, maar wij hebben morgen nog een beetje tijd om dit in te halen.

Ik richt mij tot de fractievoorzitter van de CVP om te zeggen dat in feite maar één groep garen spint bij het voeren van een debat over die kwestie, namelijk de extreemrechtse partijen. Ik denk dat wij moeten pogen, zoals wij dat hebben gedaan naar aanleiding van de goedkeuring van de Octopusakkoorden, niet zozeer telkens het eigen gelijk na te streven. Het is trouwens een van de nieuwigheden bij het tot stand komen van dit regeerakkoord dat wij van die denkwijze afstand hebben genomen. Wij moeten trachten samen, over de grenzen van meerderheid en oppositie, de stap te zetten naar de eenentwintigste eeuw, die al over een jaar op ons afkomt en waarin ons enorme uitdagingen wachten op het sociale en het economische vlak, in onze steden, in onze verloederde wijken en buurten,

waar vandaag extreemrechts hoogtij viert omdat er de voorbije jaren te weinig inspanningen zijn geleverd om leefbare buurten te creëren.

Mijnheer de voorzitter, collega's, het grootste verwijt dat hier door de oppositie werd geuit aan het adres van de regering en van de meerderheid, is dat wij ambitie hebben, ik zou bijna zeggen te veel ambitie. Men heeft uit het regeerakkoord een aantal passages aangehaald. Inzake de modernisering van de sociale zekerheid hebben wij volgens de oppositie nog het minste ambitie van al. Ook de geplande hervorming van de fiscaliteit en het wegwerken van de communautaire spanningen via de intergouvernementele en interparlementaire conferentie lijken voor de oppositie te veel om waar te zijn. Men zegt dat het programma te zwaar is om in vier jaar te realiseren. Inderdaad, deze regering heeft grootse ambities. Wij willen een aantal fundamentele veranderingen en vernieuwingen tot stand brengen en ik beschouw het als regeringsleider van deze nieuwe ploeg helemaal niet als een verwijt, maar als een compliment als men zegt dat in dit regeerakkoord een aantal ambitieuze doelstellingen voorkomen. Ik ben er mij van bewust dat het realiseren van die grootse ambities geen gemakkelijke taak zal worden en dit niet zozeer omdat wij in een veelkleurige coalitie moeten werken. Het is immers niet de eerste veelkleurige coalitie die hier voor het parlement verschijnt, wij hebben dit in het verleden ook gekend. Het is niet het aantal partijen of de kleur van de partijen, maar de inhoud van ons programma dat thans van belang zal zijn. Ik denk dat wij het niet gemakkelijk zullen hebben omdat wij binnen strikte krijtlijnen moeten werken.

Cela sera entre autres le cas en ce qui concerne les différents points du pacte de stabilité européen. Je suis tout à fait convaincu que toutes ces ambitions ne seront pas faciles à réaliser mais l'important est que le gouvernement et tous les partis de la majorité aient la volonté de les réaliser. Il faudra faire des choix, qui seront difficiles à faire, dans le cadre de ce pacte de stabilité, que nous allons garantir et poursuivre. Dans un pays comme le nôtre, qui vit de l'exportation, il est nécessaire de garantir ce pacte de stabilité, comme il est nécessaire de garantir les moyens de la sécurité sociale qui est un des piliers de notre société moderne, de la société du XXIe siècle.

Ik ben er mij van bewust dat het op drie domeinen geen gemakkelijke opdracht wordt.

Ten eerste zal het geen gemakkelijke maar wel noodzakelijke opdracht worden inzake de uitbouw van een modeloverheid in ons land. Ik geef toe dat ik getwijfeld heb bij het opstellen van de regeerverklaring om dit woord in de mond te nemen vooral na al hetgeen wat we de voorbije jaren in ons land hebben meegemaakt inzake justitie en politie als naweeën van de Dutroux-affaire. Dit geldt eveneens op het vlak van de dioxinecrisis waar we op dit ogenblik nog lang niet uit zijn. Naast de beslissingen die de uittredende regering heeft genomen zullen er nog dringende beslissingen moeten worden genomen.

Collega's, het is niet evident om in een Belgische regeerverklaring te schrijven dat België opnieuw een modelstaat moet worden en dat terzake een aantal structurele ingrepen zullen moeten doorgevoerd. We moeten echter de ambitie hebben om dit te doen. We moeten, mijns inziens, proberen een aantal hervormingen tot stand te brengen.

Je sais que cela ne sera pas facile. Différentes actions ont été entreprises par l'ancien ministre de la Fonction publique, M. Flahaut. Le ministre actuel, M. Van den Bossche, a une certaine expérience de ces affaires.

Met de minister van Ambtenarenzaken beschikt de regering over iemand die in staat is de administratie écht te hervormen. Hij heeft dat als Vlaams minister bewezen door een nieuwe administratie in te voeren waarvan iedereen het er roerend over eens is dat het een voorbeeld is. De externe audit zal geen studietje links of rechts zijn. Integendeel, onze externe audit zal naar het voorbeeld van de ons omringende landen van de Europese Unie al de departementen doorlichten zodat duidelijk wordt welke taken met welk personeelsbestand vervuld moeten worden om een ambtenarenadministratie te creëren die op dit ogenblik niet bestaat. Laat ons over de grenzen van meerderheid en oppositie heen werk maken van deze fundamentele koerswijziging in ons openbaar ambtenarenapparaat. De heer Van den Bossche heeft reeds beklemtoond dat dit heel wat onderhandelingen zal vergen onder meer inzake het statuut en de inrichting van het openbaar ambt.

Wij zullen de hulp van de oppositie nodig hebben om een fundamentele koerswijziging in ons openbaar ambtenarenapparaat tot stand te brengen. In dat verband zei de heer Van den Bossche mij reeds - volledig terecht

overigens - dat het overleg en de negotiaties die het statuut en de inrichting van het openbaar ambt zullen vergen, één van de basisproblemen terzake zullen zijn.

Daarom, mijnheer Tant, mijnheer Flahaut, pleit ik ervoor om constructief samen te werken, in plaats van elkaar verwijten naar het hoofd te slingeren.

Mijnheer Tant, u was lang fractieleider van een meerderheidspartij. Welnu, het lijkt mij helemaal niet aangewezen dat personen die gedurende vele jaren samenwerkten en vaak positieve zaken realiseerden voor ons land, thans trachten van elkaar vliegen te vangen of proberen de fouten uit het verleden in elkaars schoenen te schuiven.

De voorzitter : De heer De Clerck heeft het woord.

De heer Stefaan De Clerck (CVP) : Mijnheer de voorzitter, ik dank u om mij toe te laten even te interveniëren.

Mijnheer de eerste minister, u lanceerde daarnet een mooie uitdaging die ik graag wil aangaan. Het is inderdaad niet aangewezen elkaar met fraaie of minder fraaie zaken rond de oren te slaan; het is onnodig de heer Flahaut met de vinger te wijzen omwille van zijn beleid inzake ambtenarenzaken onder het voorwendsel dat de zaken thans beter zullen worden aangepakt.

Het enige cliché dat vandaag voortdurend bij vele leden te horen was, is : "leden van de CVP, wat komen jullie hier vertellen, jullie die zo lang aan de macht waren ?" Welnu, ik ben bereid op een positieve en constructieve manier oppositie te voeren, maar dan moeten er afspraken worden gemaakt en wij zullen erop toekijken hoe dat cliché dat systematisch door iedereen wordt gebruikt, ook door jullie wordt opzijgeschoven. Als dergelijke afspraken kunnen worden gemaakt en als het mogelijk blijkt op een constructieve manier samen te werken, dan ben ik bereid de zaken inhoudelijk te bespreken en na te gaan op welke manier inhoudelijke verschillen kunnen worden gemaakt. Ik ben er echter van overtuigd, van bij de aanvang reeds, dat alles bij het oude zal blijven. Verwijt ons dus niets en tracht ons de les niet te spellen. Kijk liever naar wat uw meerderheidstroepen tot op heden deden : onophoudelijk trachtten zij de CVP te culpabiliseren voor wat er fout ging.

Ik herhaal dat ik bereid ben de handschoen op te nemen en constructieve oppositie te voeren, maar hou ermee op de CVP op een betweterige manier de les te spellen.

De voorzitter : De eerste minister heeft het woord.

Eerste minister Guy Verhofstadt : Mijnheer De Clerck, hebt u mij dat argument al horen gebruiken ?

Of het al dan niet een juist argument is, dat laat ik in het midden, maar het is alleszins veel te gemakkelijk om als basis te dienen voor een nieuwe politiek. Een nieuw beleid moet stoelen op zijn inhoud en niet op wat de voorbije veertig jaar werd gerealiseerd. Men mag zich echter wel baseren op een analyse van wat tijdens de voorbije veertig jaar verkeerd liep om thans andere en betere wegen in te slaan.

Mochten wij het daarover eens zijn, dan zijn wij het meteen ook eens over ons uitgangspunt, hetgeen in elk geval een goed begin is.

De tweede grote uitdaging, naast de modeloverheid, c'est la mise sur pied d'un Etat social actif, dont MM. Poncelet et De Clerck ont parlé.

Collega's, ik heb het gevoel dat zij blijven steken in hun oude visie op de toekomstige ontwikkelingen in onze samenleving en op de ontwikkeling van de voorbije jaren.

Dans son intervention, M. Poncelet a fait remarquer qu'il existait une contradiction et qu'un choix devait être fait. En fait, ce choix doit être effectué en tenant compte de l'avis de MM. De Clerck et Poncelet, autrement dit de l'opposition. Il faut savoir que l'extrême droite n'a pas abordé le volet socio-économique. Il est d'ailleurs intéressant de faire remarquer qu'aucune proposition n'a été faite en cette matière. Mais dans leur intervention, MM. Poncelet et De Clerck persistent à dire qu'il existe une contradiction entre, d'une part, la volonté de diminuer les charges qui pèsent sur le travail et, d'autre part, celle d'améliorer le fonctionnement du système de la sécurité sociale et d'augmenter les moyens qui sont mis à la disposition de la protection sociale.

Welnu, zowel aan de heer Poncelet als aan de oppositie, zeg ik dat dit een totaal voorbijgestreefde mening is over de keuzes die vandaag moeten worden gemaakt.

U bent echter niet de enige. Tot voor korte tijd dacht ook ik dat, als men de economische machine in gang wil krijgen, het nodig was de sociale protectie en de uitgaven te verminderen. Dat is trouwens de hele discussie die wij in de loop van de jaren zeventig en tachtig, zelfs nog een deel van de jaren negentig hier in dit parlement, en in alle

parlementen van Europa, hebben meegemaakt en die ging over de onmogelijkheid om op het Europese vasteland tot een nieuwe consensus, een nieuw model, te komen dat niet vervalt in, aan de ene kant, het Amerikaanse model waarover men altijd spreekt, met name veel economische groei, veel arbeidsplaatsen creëren maar een beperkte sociale protectie en, aan de andere kant, het zogenaamde Europese Rijnlandmodel met lage economische groei en lage creatie van arbeidsplaatsen.

De voorzitter : Mijnheer de eerste minister, mevrouw D'Hondt steekt sinds geruime tijd haar hand op om het woord te vragen.

Eerste minister Guy Verhofstadt : Mijnheer de voorzitter, ik wens eerst mijn redenering af te maken.

De voorzitter : Collega's, ik vestig er uw aandacht op dat ik het niet op prijs stel dat iemand de hand opsteekt, wie het ook weze, om de toespraak van de eerste minister te onderbreken. Ik laat de eerste minister dus eerst zijn gedachtegang afmaken. Daarna zal ik u het woord geven, mevrouw D'Hondt.

Eerste minister Guy Verhofstadt : Mijnheer de voorzitter, collega's, het is in elk geval de bedoeling van deze regering die consensus, dat model, waar te maken dat de beiden met elkaar kan verenigen en waartussen in se geen tegenstelling bestaat.

Aujourd'hui, le pourcentage global des personnes qui travaillent dans notre pays est seulement de 38%. Si on considère les personnes âgées de 15 à 64 ans, on s'aperçoit que ce taux s'élève à seulement 57% alors qu'il est de 62% dans les pays qui nous entourent et que la moyenne de la Communauté européenne est de 64%.

De grote uitdaging van vandaag is, mijnheer de voorzitter, dat er geen fundamentele tegenstelling is tussen het garanderen van economische groei en van sociale protectie, maar dat, integendeel, door meer economische groei het draagvlak kan worden verbreed, precies om die sociale protectie veilig te stellen.

Wij willen meer mensen aan het werk krijgen, mensen die nu alleen passief van een uitkering leven. Het is onze bedoeling die mensen een opleiding en een vorming te geven, een job aan te bieden en die 57%-activiteitsgraad op te trekken tot wat in de andere landen bestaat, met name tot 62, 63, 64%. Wanneer wij dat ideaal zouden kunnen bereiken, dan zouden wij, in tegenstelling tot de discussie die wij vandaag

voeren over het al dan niet voorhanden zijn van voldoende middelen om die sociale zekerheid veilig te stellen, een totaal andere discussie zullen krijgen, want dan komt er een breder sociaal draagvlak, een draagvlak waarbij we in ons land meer actieven dan niet-actieven kennen die op een of andere manier in die sociale zekerheid leven.

Tegenover de pessimistische voorbijgestreefde visie, die vertrekt van een keuze tussen het ene of het andere - sociale protectie of jobcreatie - is de visie van de regering, in het kader van de actieve welvaartsstaat, er een die beide met elkaar verzoent, waarbij de ene de andere versterkt. Dit is een optimistische ambitieuze visie en zeker niet de pessimistische visie die ik te veel vanuit de oppositie hoor verkondigen.

De **voorzitter** : Geduld wordt beloond. Mevrouw Greta D'Hondt heeft het woord.

Mevrouw **Greta D'Hondt** (CVP) : Mijnheer de voorzitter, bij uw aanstelling tot voorzitter hebt u zich geëngageerd tot een open en constructief parlementair debat. Ik zou graag hebben dat u in de Conferentie van voorzitters afsprekt hoe lang op voorhand men het woord moet vragen vooraleer men het krijgt.

Mijnheer de eerste minister, ik zal u nu niet ondervragen over het sociaal-economische luik, maar morgen. Ik zou toch te laat zijn geweest want u zou de tribune al hebben verlaten vooraleer de voorzitter zou hebben gezien dat ik het woord vroeg of het mij had willen verlenen. Toch wil ik graag iets weten. Als u het hebt over het zeer belangrijke punt van het goed functioneren van ons overheidsapparaat en de overheidsdiensten en de audit die u extern hierover wil laten uitvoeren, kunt u zich daarbij dan niet positief laten inspireren en leiden door de ervaring die werd opgedaan bij het responsabiliseringscontract voor de sociale parastatalen, waarbij niet enkel verantwoordelijkheid werd toegekend, maar ook beheersinstrumenten? Dat was mijn positieve bijdrage, mijnheer de voorzitter.

De **voorzitter** : De heer Dirk Pieters heeft het woord.

De heer **Dirk Pieters** (CVP) : Mijnheer de eerste minister, u hebt nu een hele tijd een uiteenzetting gehouden over een conflict dat misschien in hoofde van uzelf bestond tussen het economische en het sociale. Inderdaad is er nu de grote bekering van u van Friedman naar Keynes, zoals wij hebben gehoord. Dat was een probleem voor u, maar niet

voor de meesten hier. U stelt hier een vals probleem. Het probleem waarover u werd ondervraagd en waarop wij een antwoord verlangen, is het volgende : u belooft een aantal belastingverlagingen en een aantal uitgavenverhogingen. Hoe zult u dat waar maken als u tegelijkertijd het budget wil respecteren? Ofwel zult u het budget laten ontsporen, ofwel zult u uw beloften niet kunnen realiseren. Op die concrete vragen heb ik nog geen antwoord gehoord. Tot nu toe hebt u slechts een valse tegenstelling vooropgesteld.

De **voorzitter** : Laat nu de eerste minister antwoorden. Iedereen heeft een eigen manier om punten aan te brengen. Wacht en wees geduldig voor uw antwoord.

Eerste minister **Guy Verhofstadt** : Mijnheer de voorzitter, ik denk dat de heer Pieters perfect de pessimistische visie illustreert waarover ik het had. Van een lastenverlaging op arbeid verwacht hij geen of nauwelijks een positief effect op de economie. Persoonlijk verwacht ik op termijn hiervan toch een positief effect op de begroting.

Als ik zeg dat die tegenstelling, die pessimistische visie hier werd uitgebracht, heb ik niets uitgevonden : ik heb letterlijk genoteerd wat uw fractieleider heeft gezegd. Hij was van oordeel dat het niet mogelijk is in de komende jaren tegelijkertijd een beleid te voeren van minder lasten om de economische groei te stimuleren en van meer uitgaven voor een betere sociale bescherming. Welnu, indien wij door een vermindering van de lasten op arbeid de economische groei stimuleren, zal daardoor het financiële draagvlak in ons land verbeteren en breder worden. Dat zal ertoe leiden dat wij een betere sociale zekerheid in ons land tot stand kunnen brengen. Dat is een andere visie, opbouwend en constructief, en die maakt vandaag niet enkel hier opgeld, mijnheer Pieters, maar ook in Groot-Brittannië en reeds een vijftal jaren in Nederland. Deze visie gaat ervan uit dat de beste sociale zekerheid die men de mensen kan verschaffen erin bestaat dat men hen werk verschaft, een arbeidsinkomen, omdat dit hun waardigheid ondersteunt en de sociale contacten verbetert. Dat is veel beter dan mensen enkel en alleen te situeren in de sociale zekerheid, passief, zoals dat in het verleden misschien te vaak het geval was.

Mijnheer de voorzitter, ongetwijfeld zullen wij hier morgen nog op terugkomen.

Ik vond het belangrijk om hier nu al dieper op in te gaan omdat dit één van de essentiële verschilpunten zal zijn

tussen het beleid dat we de voorbije jaren hebben gekend en dat van de komende jaren. Het oude beleid gaf volgens mij blijk van te weinig ambitie en was te pessimistisch en te weinig voluntaristisch.

Ik kom dan bij de andere thema's, naast de modeloverheid en de actieve welvaartsstaat.

L'accord gouvernemental, mes chers collègues, monsieur le président, reprend un certain nombre de mesures concernant le développement durable. Le nouveau gouvernement estime en effet que chaque décision prise dans notre pays, que ce soit par le gouvernement ou par le parlement, doit nécessairement tenir compte des problèmes relatifs au développement durable et à l'écologie. Nous avons signé des accords sur le plan international, comme le traité de Rio et les différentes conventions de Kyoto. Signer ces accords est très bien, mais il est surtout nécessaire pour un pays de les mettre en pratique et de mettre sur pied une politique, tant sur le plan de la mobilité qu'en ce qui concerne la fiscalité, qui tienne compte de ces éléments. Je pense que c'est la première fois qu'un accord gouvernemental est aussi clair sur ce point, et je voulais le souligner.

Het nieuwe concept omvat het creëren van een modeloverheid, wat gepaard zal gaan met heel wat moeilijkheden en weerstand. Ik ben mij daar ten volle van bewust. Verder omvat het de actieve welvaartsstaat en het inschakelen van duurzame ontwikkeling. Deze driehoek zal de basis vormen van de actie van de regering in de komende jaren.

Op een bepaald ogenblik werd hier gevraagd of dat niet tot tegenstellingen zou leiden. Als we zo'n twee weken in het verleden terugkeren, kan ik u daarop antwoorden. Ik was van plan hiermee te eindigen omdat dit aansluit op de uiteenzetting van de heer Van der Maelen. Wij hebben geen onderhandelingen gevoerd in de trant van het Italiaanse afbraakvoetbal. Dit laatste is trouwens voorbij want ook in Italië begint men nu wat doelpunten te maken tijdens de wedstrijd. Tien jaar geleden was dat echter niet het geval. De ene mocht toen niet scoren en de andere moest in het zand bijten. Op basis van de nota van de informateur hebben wij eerst onderhandeld over het concept. Wij moesten weten of voornoemde driehoek was wat wij willen voor de eenentwintigste eeuw. Zijn dat de bekommernissen en de verwachtingen in dit land? Naar mijn mening is dat inderdaad het geval. Extreem-rechts heeft hier zojuist op de tribune

verkondigd dat de veiligheid het thema was. Dat is in zoverre juist dat onder meer de voedselveiligheid een thema was. Daarnaast was de veiligheid ook een thema tijdens de verkiezingen. Ook dit is een probleem dat zal moeten worden aangepakt. Er kan een rode, blauwe of paarse - geen gele of oranje - draad doorheen het programma worden gevonden, namelijk het feit dat wij absoluut willen terugkeren naar een overheid waarvan wij zeker zijn dat ze ten dienste staat van de burgers, dat ze efficiënt is en dat ze - een nieuw woord - zorgzaam wordt gehanteerd.

Mijnheer De Clerck, word niet zenuwachtig, ik kom straks bij een woord dat u graag zult horen.

Wat de andere thema's betreft, had men het over het strafbeleid en de samendrukbaarheid van straffen. Op pagina 11 van het regeerakkoord zeggen wij formeel dat voor zware, afschuwelijke misdaden de samendrukbaarheid van de straf sterk zal worden ingeperkt. Ik meen dat de CVP-oppositie dit punt onder de aandacht bracht.

Sta mij toe een waarschuwende vinger op te steken. Op basis van de vereenvoudiging van de op stapel staande naturalisatieprocedure die volkomen losstaat van de politiek die de verschillende gemeenschappen in ons land zullen voeren en die op een positieve manier de integratie van deze bevolkingsgroepen moeten "invullen", zullen wij deze procedure bij het begin van het jaar 2001 evalueren. Op die manier kunnen wij controleren of de doelstellingen die ik in dit halfroond in naam van de meerderheid heb aangekondigd, effectief gerealiseerd zullen worden.

We moeten consequent handelen. Het is onze taak de praktijk aan de theorie toetsen en na te gaan wat de gevolgen op het terrein zijn. Dergelijke thema's mogen niet uitmonden in een politiek spelletje. Mijns inziens moet een politieke assemblee een zo groot mogelijke consensus nastreven omtrent de gehele problematiek van de integratie van de bevolkingsgroepen in onze samenleving - met inbegrip van het asielbeleid. Wat voor zin heeft het rond deze kwesties politiek garen te spinnen.

Naar mijn mening wordt het tijd dat alle politieke partijen - en niet alleen de regering en de meerderheid - zich bewust worden van het feit dat ze allemaal samen verantwoordelijkheid dienen te dragen. (Applaus)

De **voorzitter** : De heer Francis Van den Eynde heeft het woord.

De heer **Francis Van den Eynde** (VL.BLOK) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de eerste minister, bent u werkelijk de mening toegedaan dat er in Vlaanderen een consensus zal ontstaan omwille van de uitverkoop van de nationaliteit en het stemrecht. U bent niet van plan gemeentelijk stemrecht te verlenen. Terecht, u koestert het plan het volledige stemrecht aan eender wie toe te kennen. Denkt u daaromtrent een consensus te kunnen bereiken ?

Eerste minister **Guy Verhofstadt** : Mijnheer Van den Eynde, in tegenstelling tot wat u denkt en voortdurend propageert, ben ik ervan overtuigd dat er in Vlaanderen heel wat meer openheid en verdraagzaamheid bestaat dan u beweert. (Applaus)

De heer **Francis Van den Eynde** (VL.BLOK) : Afspraak in oktober bij de gemeenteraadsverkiezingen. Eerste minister **Guy Verhofstadt** : Mijnheer Van den Eynde, de kans bestaat dat wij elkaar - tijdens de Gentse Feesten en misschien ook ter gelegenheid van de verkiezingen - tegen het lijf zullen lopen. Sta mij toe nog iets aan mijn betoog toe te voegen. Ik ben er rotsvast van overtuigd dat de regering en het parlement, over de partijgrenzen heen, problemen kunnen oplossen in de verloederde wijken van onze steden die wij allemaal hebben bezocht. Om een einde te maken aan deze wantoestanden zullen wij op fiscaal vlak en op het vlak van de investeringen specifieke maatregelen nemen. De federale overheid zal - in samenwerking met de gewesten en gemeenschappen - investeringen doen en inspanningen leveren. Ik ben er zeker van dat wij in Vlaanderen en in België - net zo goed als in tal van andere landen van de Europese Gemeenschap - een einde kunnen maken aan het probleem van de verloederding van de wijken - thema waarop uw partij onder meer teert.

De heer **Francis Van den Eynde** (VL.BLOK) : Wat weet u daarvan ?

Eerste minister **Guy Verhofstadt** : Mijnheer Van den Eynde, wij wonen alle twee in dezelfde buurt.

De heer **Francis Van den Eynde** (VL.BLOK) : Mijnheer Verhofstadt, ik woon in een volkswijk, niet in Mariakerke.

Eerste minister **Guy Verhofstadt** : Mijnheer Van den Eynde, als het door ons vooropgestelde grootstedelijk beleid wordt gerealiseerd, geven wij elkaar rendez-vous in het jaar 2000.

J'en viens à d'autres thèmes abordés par divers orateurs.

M. Eerdekens a évoqué la réforme fiscale. J'ai entendu dire à cette tribune que notre programme était très général, que beaucoup de principes étaient inscrits dans l'accord gouvernemental, que cela risquait de prendre du temps parce qu'aucune date précise n'avait été fixée pour l'achèvement de cette réforme.

C'est exact. Notre but n'est pas de mettre sur pied une réforme fiscale dans les six ou neuf mois à venir. Nous voulons d'abord un débat approfondi au sein du gouvernement et au sein du parlement, pour savoir dans quelle direction mener notre politique fiscale.

Dans cette optique, monsieur Eerdekens, il est évident que la fraude fiscale fera partie de cette réflexion. Le combat contre la fraude fiscale sera beaucoup plus efficace dans le cadre d'une réforme globale de la fiscalité, comme nous l'avons indiqué dans l'accord gouvernemental, avec une réduction du nombre de taux, une augmentation du minimum imposable, une modification des différentes possibilités de déductions qui seront groupées dans des "paniers" forfaitaires, comme nous l'avons prévu, et en faisant évoluer la fiscalité qui pèse sur le travail vers une fiscalité pesant plutôt sur d'autres éléments, notamment l'environnement, les facteurs écologiques, l'énergie, sans oublier notre action sur le plan européen car nous devons rester soucieux de sauvegarder la compétitivité de nos entreprises et de respecter les différents engagements que nous avons pris dans le cadre du pacte de stabilité.

Alvorens het communautaire aspect toe te lichten, wens ik het welzijnsthema aan te kaarten. De fractieleider van de CVP had immers geopperd dat het woord "welzijn" zelfs niet in het regeerakkoord voorkomt. Welnu, mijnheer De Clercq, wij hebben er bewust voor gekozen dergelijk wollig taalgebruik niet in ons akkoord op te nemen. Veeleer dan een doodoener als het woord "welzijn" te gebruiken, hebben wij concreet - op elke pagina van het akkoord - aangegeven op welke manier wij het welzijn van de burgers wensen te verbeteren. Ons uitgangspunt was immers de kwaliteit van het leven. De term "levenskwaliteit" lijkt mij nog zo gek niet, aangezien ze tijdens de verkiezingscampagne door heel wat oppositieleden werd gehanteerd.

In het hoofdstuk "leefbare grootsteden" hebben wij heel concreet aangeduid op welke manier wij de leefbaarheid in de grootsteden wensen te verbeteren. Het is duidelijk dat wij hiermee de verhoging van de levenskwaliteit en van het algemeen welzijn beogen.

In het hoofdstuk over de behandeling van dioxinecrisis staat dat wij van plan zijn nieuwe en zwaardere normen in te voeren. Het spreekt voor zich dat dergelijke maatregelen ook de levenskwaliteit en het welzijn van onze bevolking ten goede zullen komen. Liever dan onze toevlucht te nemen tot dit bevroren woord, staat het regeerakkoord bol van concrete actiemiddelen die leiden tot de verhoging van het welzijn in onze samenleving.

J'en arrive à l'exécution des accords Octopus. Il est évident que tous les partis de la majorité et de l'opposition qui ont été associés à la réalisation de ces accords le seront également à leur exécution, comme ce fut d'ailleurs le cas par le passé.

Il est évident que dans les domaines de la police et de la justice, ces accords sont indispensables. Ils constituent l'une des bases de l'action gouvernementale.

Mais, outre ces accords, nous allons également prévoir un plan de sécurité qui devra être appliqué dans les années à venir.

D'autres réformes de la justice sont prévues dans l'accord gouvernemental. Nous allons mettre en place des outils pour combattre l'arriéré judiciaire.

Mijnheer de voorzitter, ik kom nu tot de bemerkingen die zijn gemaakt. Er is een kleine bemerking gemaakt over internationale aspecten, een onderdeel dat wij vanavond nog zullen behandelen. Er waren opmerkingen over het sociaal-economische luik, over veiligheid en over de werking van onze overheidsinstellingen, die morgen ter sprake zullen komen. Ik wil evenwel besluiten met de kritiek die werd geuit op het communautaire vlak. Een aantal partijen heeft daaraan immers veel tijd gespenseerd. Ik bekritiseer dat niet maar meen daarentegen dat klare en duidelijke antwoorden moeten worden verschaft.

Mijnheer De Clerck, allereerst zou ik willen zeggen dat wij niet aan "afvoering" - zoals u het formuleert in uw tekst - doen. In het regeerakkoord staat geen woord over het afvoeren van het communautaire luik, zoals dat wél in 1995 is gebeurd. In uw tweede tussenkomst vanop uw bank zei u dat u tussen 1995 en 1999 het dossier had voorbereid, zodat het nu klaar is om in praktijk te worden gebracht. Ik heb evenwel niets gevonden van die voorbereiding. Ik zal twee voorbeelden geven. Ten eerste, de lijst van Grondwetsartikelen die voor herziening vatbaar zijn, hebben we niet. Ten tweede, het eerste dossier dat ik heb gevonden op mijn bureau was een

dossier dat in 1998 had moeten zijn opgelost met het oog op de begroting 1999, met name de uitvoering van artikel 39 van de financieringswet, waarin staat dat in 1998, door middel van een wet, nieuwe, objectieve, rechtvaardige criteria zouden worden uitgewerkt met betrekking tot de verdeling van de leerlingenaantallen tussen Noord en Zuid. Op dat vlak is er helemaal niets gebeurd. Mijnheer De Clerck, ik kom straks terug op uw verantwoordelijkheid in dat dossier.

Dat was wél mijn punt, namelijk dat wij voor het einde van het jaar, in overleg met de gemeenschappen dergelijke objectieve en rechtvaardige criteria in een wet zullen vastleggen. Wat is nu mijn punt ?

U kunt toch moeilijk beweren dat u in 1995 en 1999 al deze problemen hebt onderzocht, zodat wij nu uw oplossingen perfect in de praktijk kunnen omzetten, terwijl het eerste dossier dat ik ontmoet van communautaire aard is, daar waar het in 1998 had moeten worden opgelost. De realiteit is dat het onder de mat is geschoven voor de nieuwe regering.

Ik constateer wat ik aantref. Het is al te gemakkelijk grote frases te hebben over de communautaire problematiek, te zeggen dat er geen problemen waren, dat alles goed is voorbereid, daar waar uit de praktijk het tegenovergestelde blijkt. Precies dat stoort mij.

De voorzitter : De heer Marc Van Peel heeft het woord.

De heer Marc Van Peel (CVP) : Mijnheer de voorzitter, ik wil de premier hierover het volgende zeggen. Het is uiteraard zo dat dit dossier nog niet is opgelost, omdat we op de voortdurende onwil stootten om het op een "serene en geconcentreerde" manier af te handelen - en ik citeer de woorden die veelvuldig in uw regeerakkoord voorkomen.

We hebben dus vanuit Vlaamse zijde het been compleet stijf gehouden. De oplossing voor de financiering van het onderwijs in het kader van de financieringswet mocht niet ten koste van de Vlaamse behoeften in het onderwijs. Ik ben er trots op dat wij terzake het been hebben stijf gehouden en ik ben benieuwd of u dezelfde houding zal aannemen.

Eerste minister Guy Verhofstadt : Dit neemt niet weg, collega Van Peel, dat het probleem moest opgelost worden omdat het in de wet staat, en dat het door de vorige regering niet is gebeurd. Als men altijd gelukkig is als de

problemen niet worden opgelost, dan creëert men de toestand waarin wij vandaag zijn terechtgekomen.

Dit neemt niet weg dat onze houding met betrekking tot de communautaire problemen anders is dan de voorbije vier jaar. In tegenstelling tot wat in 1995 is gezegd, zullen wij de communautaire problemen de komende vier jaar niet uit de weg gaan.

Dat is de afspraak die bestaat in de meerderheid en daarvoor, collega's, hebben wij een kader gecreëerd, een procedure en ook een begin van agenda vastgelegd.

Ik denk dat het aangewezen is dat ik op enkele van die punten inga. Allereerst is er het kader. Ik denk dat het een nieuw kader is, waarbij niet alleen de federale regering, het Federaal Parlement, maar ook de deelregeringen en deelparlementen op paritaire wijze zullen betrokken worden bij het uitwerken van deze voorstellen. Voor het eerst wordt deze procedure, deze aanpak in ons Belgisch politiek bestel ingevoerd en ik kan me indenken dat er in ons land heel wat personen zijn die vinden dat dit te ver gaat en bepaalde gevaren inhoudt.

Le niveau fédéral, les différents parlements : wallon, bruxellois, flamand, seront représentés de façon paritaire lors des discussions. Cette nouvelle façon de travailler est excellente pour atténuer les tensions communautaires, voire les résoudre dans les années à venir. En effet, si on a connu des accrochages d'ordre communautaire, ayant pour conséquence l'absence de déclaration de révision de la Constitution, sous la précédente législature, la méthode proposée aujourd'hui a l'avantage de donner des résultats.

Vandaag zijn er al resultaten van deze aanpak en die vindt u terug in het regeerakkoord. In de punten 1a en 1b zijn een aantal problemen opgenomen die de voorbije jaren communautaire spanningen hebben gegeven. Met deze conferentie zullen die problemen snel worden opgelost. Daarover hebben de onderhandelars duidelijke verklaringen afgelegd. Ik denk onder meer aan de verklaring die de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken, toen chef van de delegatie van de PRL, in *De Standaard* heeft afgelegd. Ze geven duidelijk aan : ten eerste, dat voor het einde van het jaar het mogelijk moet zijn over de punten waarover in het Senaatsverslag overeenstemming is bereikt, een oplossing te vinden; ten tweede, dat het mogelijk moet zijn om in de eerste helft van 2000 - de ministers Vande Lanotte en Michel zijn verantwoordelijk voor de

opvolging van deze institutionele dossiers in de regering - ook over punt 1b en de verschillende punten die daarin zijn opgenomen een oplossing te vinden.

Collega's, deze punten zijn niet van de minste. Ik vermoed dat het u zeer na aan het hart ligt als ik het heb over de uitvoering van de defederalisering van de gemeente- en de provinciewet, over een verdere uitbreiding van de constitutionele autonomie of over de problematiek van de regionale fiscaliteit, die vandaag bestaat, maar waar de bewegingsvrijheid zeer beperkt, zo niet onbestaande is. Over deze punten, onderdeel van het Sint-Michielsakkoord, werd een akkoord gesloten maar het werd nooit uitgevoerd. De huidige fractieleider van de CVP in het Vlaams Parlement, de gewezen minister van Economie in de vorige Vlaamse regering, kon een aantal zaken niet doorvoeren omdat ze niet waren geregeld. Wij gaan die zaken trachten te regelen en daarover is er een akkoord.

Ce que je veux dire, c'est que contrairement à la situation vécue en 1995 et à celle qui existait juste avant les élections, je crois qu'il y a aujourd'hui, tant du côté flamand que du côté francophone, une volonté de réaliser beaucoup de choses dans les prochaines années en matière de renouveau institutionnel. Et je suis persuadé que dans ce cadre-là, nous irons beaucoup plus loin que ce ne fut le cas avant les élections du 13 juin, parce qu'il existait un blocage à ce niveau.

De heer **Stefaan De Clerck** (CVP) : Mijnheer de eerste minister, u spreekt voortdurend over alle mogelijke mechanismen om tot overleg en een consensus te komen en u zegt alles in alle openheid te zullen regelen. U zult dat ook doen voor de verdere organisatie van de werkzaamheden van de staatshervorming. U zult zeker willen bevestigen dat de agenda verder bespreekbaar blijft, dat ook de timing en de procedure bespreekbaar blijven. Dat kan ik niet in de tekst lezen. Daarom stel ik deze expliciete vraag, die voor ons van cruciaal belang is. Wij willen natuurlijk voortwerken aan de staatshervorming, maar niet op deze basis. Wij moeten weten dat op het vlak van de agenda en de procedure iets meer mogelijk moet kunnen zijn dan wat u vooropstelt.

Eerste minister **Guy Verhofstadt** : Mijnheer De Clerck, zowel u, de deelparlementen, de federale regering

en de deelregeringen zullen op een conferentie worden uitgenodigd. De manier waarop het gebeurt, staat duidelijk vermeld op bladzijde 8 van het regeerakkoord.

De regering zal zich binnen deze krijtlijnen opstellen. Ik ben ervan overtuigd dat de positieve ingesteldheid van de Vlaamse en Franstalige meerderheidspartijen samen met uw positieve ingesteldheid ons in staat zullen stellen bijzonder ver te gaan en de communautaire spanningen groten-deels te ontladen voor het einde van deze legislatuur.

Mijnheer de voorzitter, het staat als een paal boven water dat de regering, nadat ze het vertrouwen van het parlement heeft gekregen, onmiddellijk werk zal maken van de behandeling van de dioxinecrisis. We hebben reeds een aantal voorbereidende initiatieven genomen. Het is, mijns inziens, niet alleen belangrijk dat we zelf maatregelen nemen maar ook dat we de medewerking en goedkeuring van de Europese instellingen krijgen.

Mijnheer de voorzitter, ik stel voor dat de regering voor eind juli de voorstellen in de Kamer komt toelichten.

De **voorzitter** : Mijnheer de eerste minister, ik stel voor dat de regering na de Ministerraad van volgende week in de bevoegde kamercommissie de maatregelen toelicht.

Eerste minister **Guy Verhofstadt** : Mijnheer de voorzitter, ik zal rekening houden met uw verzoek.

Collega's, ik beklemtoon dat deze meerderheid de vaste wil heeft om te breken met een aantal praktijken uit het verleden. Deze meerderheid heeft een project om ons land de XXI ste eeuw te laten binnentreden. Ik nodig meerderheid en oppositie uit om werk te maken van de projecten die de regering zal indienen. Dit land mag de trein van de XXIste eeuw niet missen. Ik ben ervan overtuigd dat een meerderheid in dit halfroond die trein niet wil missen. Ik ben er eveneens van overtuigd dat deze regering over een solide meerderheid beschikt om het land te moderniseren en zijn plaats te laten innemen in de XXIste eeuw.

(Applaus van de meerderheid)

De **voorzitter** : Collega's, ik dank de eerste minister en al de collega's die het woord hebben gevoerd en ook de eerste minister. In de nieuwe manier van debatteren hebben wij een eerste ronde gedaan van algemene discussie. Ik zal dan binnenkort laten overgaan tot de meer specifieke thema's.

Le débat sur les Relations extérieures commencera tout à l'heure. Monsieur le premier ministre, je voudrais que les ministres intéressés soient présents. Je vous suggère ceci.

Ik zal de vergadering voor 15 minuten schorsen. De vergadering zal om 18 uur hervatten met de goedgekeurde lijst van de collega's die het woord zullen voeren en hun spreektijd. Zowel de regering als de leden kennen die lijst. Om 18 uur stipt beginnen wij met het tweede, meer specifieke debat.

De vergadering wordt geschorst.

La séance est suspendue.

- *La séance est suspendue à 17.50 heures.*

- *De vergadering wordt geschorst om 17.50 uur.*

- *La séance est reprise à 18.00 heures.*

- *De vergadering wordt hervat om 18.00 uur.*

De **voorzitter** : De vergadering wordt hervat.

La séance est reprise.

De heer Mark Eyskens heeft het woord.

De heer **Mark Eyskens** (CVP) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de eerste minister, mijnheer de vice-eerste minister, dames en heren ministers, collega's, we vatten thans het luik Buitenlands beleid aan maar, mijnheer de eerste minister, dit is niet te scheiden van het economisch en het sociaal beleid. Bij wijze van inleiding wens ik ook nog iets te zeggen over uw repliek van daarnet en uw betoog sedert gisteren.

U dient zich aan als de grote vernieuwer en de pionier van de verzoening tussen economisch en sociaal beleid.

Het is een oud gezegde dat men geen sociaal paradijs kan handhaven op een economisch kerkhof, maar het omgekeerde is evenzeer waar. Een economische boomgaard bloeit niet in een sociale woestenij. Daarvan maakt u een punt en dat is goed. Wij zeggen bravo. Wij zijn daar tienmaal voor. De christen-democraten zeggen dat echter al 55 jaar.

U hebt Friedman, Lepage en de grote liberalen gelezen. U leest nu Krugman. Lees echter het kerstprogramma van de CVP van 1945, mijnheer Verhofstadt. Daarin staat het.

Poog dus niet vernieuwing te verwarren met de heruitvinding van het warm water of van het poeder. Nee, dit is een bekend geluid, althans in onze hoek.

Mijnheer de eerste minister, wij spreken hier over het buitenlands beleid. Wij verheugen ons over de aanstelling van de heer Louis Michel tot minister van Buitenlandse Zaken. Ik denk dat de nieuwe minister alle persoonlijke kwaliteiten in zich verenigt om een voortreffelijk minister te zijn. Hij heeft daarvoor de intellectuele kwaliteiten, ik denk ook de karakteriële deugden en de taalvaardigheid, wat niet van alle federale ministers kan worden gezegd. Is het niet redelijk in een federaal land, mijnheer de eerste minister, dat alle politici die de ambitie hebben het land in zijn geheel en in al zijn geledingen te dienen, ook tenminste de twee nationale talen goed zouden beheersen? Dit is zeker het geval voor de heer Louis Michel en wij verheugen ons daarover.

Le **président** : Monsieur Eerdekens, je me permets d'insister : vous étiez présent à la Conférence des présidents et vous savez donc que je ne veux plus que l'on utilise des GSM en séance.

Ik wil er geen meer horen. Ik weet dat wij allen bereikbaar willen zijn, maar ik vraag een beetje respect. Ik verzoek zowel de ministers als de leden hiertoe de nodige schikkingen te treffen. Ik wil geen GSM meer horen.

De heer **Mark Eyskens** (CVP) : Ik dacht dat de minister van Buitenlandse Zaken juist zijn GSM aan het beluisteren is. (Gelach)

De **voorzitter** : Ik spreek van "horen".

De heer **Mark Eyskens** (CVP) : Mijnheer de minister van Buitenlandse Zaken, u wordt nu een diplomaat. Wellicht kent u de etymologie van het woord "diplomatie". Het komt van het Griekse woord "diploma", wat betekent dubbelvrouwen. Toen de oude Grieken destijds boodschappen op perkament schreven, werden deze dubbelgeplood en verzegeld opdat onderscheiden boodschappers niet zouden kunnen vernemen wat in de boodschap stond. Diplomatie heeft altijd wat te maken met geheimdoenerij en vereist grote discretie. Wij zijn en u is voorstander van grote openheid. U zegt dus dat u voor elke belangrijke Europese vergadering naar het parlement zult komen om de nodige uitleg te verschaffen. Dat deden reeds eerste minister Dehaene en minister Derycke. Dat is een voorbeeld van de echte politieke cultuur en daar zijn wij inderdaad samen voorstander van.

Wij zijn voorstander van iets meer fundamenteels. In de grote landen is het buitenlands beleid, althans in de democratische landen, voorwerp van wat men noemt in het Amerikaanse

Congres "bipartisanship", met name consensus tussen de grote partijen of ze nu behoren tot de meerderheid of de oppositie. Wij wensen ook een consensus over de grote beleidslijnen van het buitenlands beleid. U mag rekenen op de christen-democraten voor zover u een verstandig en evenwichtig buitenlands beleid blijft voeren, in continuïteit en niet in dwaze experimentele vernieuwingen. Dat betekent trouw aan de Europese integratie, trouw aan onze bondgenoten, trouw aan de NAVO, promotie van de mensenrechten, met alle verantwoordelijkheden die dat inhoudt. Als u dat doet, dan kunt u op ons rekenen.

Wij vragen ook - en dan richt ik mij meer tot u, mijnheer de eerste minister dan tot de minister van Buitenlandse Zaken - dat als eminente Belgen kans maken om een belangrijke internationale functie te bekleden, onafgezien de partij waartoe zij behoren, deze eminente Belgen moeten kunnen worden gesteund door de regering die op dat ogenblik ook hun regering en onze regering is.

Dan denk ik niet in eerste instantie aan degene waaraan u denkt, maar wel - als gevolg van een persbericht - aan de zeer verdienstelijke gewezen minister van Financiën en collega van de PSC, de heer Maystadt, waarvan wordt beweerd dat hij kandidaat is voor een internationale functie. Wij hopen dat, indien hij inderdaad kandidaat is, zijn kandidatuur ook onverkort zal worden gesteund door de nieuwe Belgische regering. Dat is en zou een voorbeeld zijn van "political correctness" en wij hopen dus dat dit zal gebeuren.

Mijnheer de minister van Buitenlandse Zaken, wij zijn voorstander van consensus tussen oppositie en meerderheid inzake het buitenlands beleid. Ik vraag mij echter af, daar waar die consensus tussen u en ons gemakkelijk zal zijn, of die consensus wel bestaat binnen de nieuwe meerderheid. Dat is onze vraag en onze ongerustheid. Ik heb op mijn kantoor een lijvig dossier met alle mogelijke verklaringen en programmapunten van de drie partijen - blauw, rood en groen - inzake buitenlands beleid. Het is een onmengbaar allegaartje : de kleuren zijn mengbaar, maar die politieke standpunten niet, zij staan haaks op elkaar. U, die zoveel belang hecht aan het imago van België in het buitenland, waarbij ten minste de federale regering met één stem moet spreken, vraag ik hoe dit zal overkomen, tenzij de dames en heren die al die radicale en nieuw klinkende standpunten inzake buitenlands beleid

hebben afgelegd gedurende de laatste vijf of tien jaar, al deze verklaringen onverkort inslikken. Dit is misschien de meest waarschijnlijke hypothese.

Laat mij dit even illustreren, laat u mij even mijn ongerustheid duidelijk maken aan de hand van een aantal concrete punten. Ten eerste is er het Afrikabeleid. Het is opvallend, mijnheer de eerste minister, dat hierover in uw regeringsverklaring geen woord wordt gezegd. Twee dagen geleden heb ik minister Michel op de televisie echter horen verklaren hoe belangrijk hij het Afrikabeleid vindt. In klare taal betekent dat Congo, Ruanda en Burundi. Zelf ben ik altijd zeer kritisch geweest tegenover degenen die ook onder het vorige bewind soms de indruk gaven veeleer voorstander te zijn van "la politique d'abandon". Dit kan niet : niet om politieke redenen en ook niet om morele redenen. De solidariteitsplicht, in naam van de mensenrechten, met de landen van Centraal-Afrika, is prioritair. Dit zijn landen die wij kennen. Ik wens niet dat opnieuw in een regeerakkoord zou worden ingeschreven dat wij bevoorrechte relaties koesteren, maar zeg dan ten minste dat wij prioritaire relaties hebben of willen hebben met die landen, indien dit mogelijk zou zijn. Bijgevolg vraag ik hierover toch een wat duidelijker standpunt van de regering.

En wat met de ontwikkelingssamenwerking, dames en heren, de 0,7% van het BNP die onmiddellijk wordt opgeëist, met name door de groene partijen, terwijl u de begrotingsuitgaven aanzienlijk verhoogt en daarbij nergens ruimte voorziet voor het halen van de 0,7%? Onze groene collega's zijn groot voorstander van het ontbinden van de ontwikkelingssamenwerking, dus het niet langer koppelen aan prestaties vanwege de Belgische economie. Blijft dat zo, mijnheer de eerste minister en mijnheer de minister van Buitenlandse Zaken? Zult u het Belgische bedrijfsleven zeggen dit maar beter te vergeten? Zult u de ontwikkelingshulp volledig loskoppelen van elke voorwaarde inzake Belgische tegenprestatie? Indien u zegt dat mijn woorden onjuist zijn, betekent dit dat de groenen op dit punt totaal hebben ingebonden inzake de ontbinding van de ontwikkelingssamenwerking. Verschaf hierin alstublieft duidelijkheid aan ons, bescheiden leden van de oppositie die niet weten wat u onder elkaar hebt bedisseld.

De heer **Lode Vanoost** (ECOLO-AGALEV) : Mijnheer Eyskens, ik moet met alle respect opmerken dat u de tekst

niet goed hebt gelezen. Er staat wel degelijk in dat België de ongebonden hulp zal toepassen ten aanzien van alle andere landen die dat ook al doen.

De heer **Mark Eyskens** (CVP): Betekent dit dan dat u voor het leveren van uitrustingsgoederen aan landen van de Derde Wereld zult werken met internationale gunningen, buiten het Belgische bedrijfsleven? Zult u ook een beroep doen op Duitse, Engelse en Franse firma's? Uw antwoord alstublieft.

Of bilaterale? Er zal dus toch nog bilaterale of gebonden hulp komen. Ik ben daar trouwens voorstander van en uw antwoord verwondert mij helemaal niet.

Mijnheer Verhofstadt, prioriteit voor de mensenrechten is ook onze zorg. Ik kom dan terug op Centraal-Afrika. U bent de auteur van een befaamd verslag over de werkzaamheden van de Ruanda-commissie waarin staat dat België voortaan geen enkele militair meer zal sturen naar een ex-kolonie in het raam van *peace making* of *peace keeping*. Dat staat in uw verslag en de vorige regering heeft daar ook naar verwezen. Mijnheer de minister van Buitenlandse Zaken, stel dat in Congo een genocide uitbreekt en dat een internationale actie wordt opgezet door de UNO of de NAVO om een *peace keeping force* of eventueel een *peace making force* te sturen, zal België niet meer bereid zijn daaraan mee te werken?

Mijnheer de eerste minister, uw groene partners waren nauwelijks twee maanden geleden bijzonder kritisch over de NAVO-interventie in Kosovo. Zij pleitten voor het eenzijdig stopzetten van de NAVO-bombardementen die gedoemd waren te mislukken en die Milosevic nooit op de knieën zouden krijgen. Ik heb hier uitvoerige citaten bij, onder andere van de heer Van Dienderen. Als het om een foute inschatting ging, tot daar aan toe, maar ik geloof dat de heer Van Dienderen het eerlijk meende. Mijnheer de minister van Buitenlandse Zaken, zal het Kosovo-beleid van ons land, gevoerd samen met de NAVO en in de beste verstandhouding met onze Amerikaanse bondgenoten, worden voortgezet? Betekent dit dan ook dat Agalev en Ecolo bereid zijn de gevolgen van dat beleid, namelijk de deelname van België aan het herstel van Kosovo, mee te financieren en met de nodige mankracht te steunen? Collega's van Agalev en Ecolo, betekent dit dat u ook aanvaardt dat het Westen en de NAVO momenteel eensgezind weigeren om een bijdrage te leveren aan het herstel van Servië zolang Milosevic er zijn

dictatuur handhaaft? Dit is een belangrijke kwestie die in linkse en groene middens ten eerste wordt gecontesteerd. Het zou goed zijn als wij hierop een duidelijk antwoord zouden krijgen.

Dit brengt mij tot een meer algemene vraag in verband met de houding van België tegenover de NAVO in het algemeen en het NAVO-beleid dat wij steeds hebben gesteund. Het verheugt mij dat de regeringen Dehaene I en II steeds eensgezind zijn geweest op dat stuk. Ik verwijs naar perioden uit het vroegere verleden, bijvoorbeeld de kwestie van de Euroraketten, toen de socialisten in de oppositie haaks stonden op de regering-Martens. Later is echter een soort Eurosociëlisme ontstaan waarvan de heer Van Miert een exponent is geworden. Hij heeft met grote kordaatheid het Europese concurrentiebeleid afgedwongen en de markt overall laten triomferen. Er ontstond ook een soort NAVO-socialisme waarbij de socialisten, met minister Derycke in de eerste plaats, zeer loyaal alle NAVO-besluiten hebben goedgekeurd en uitgevoerd.

Mijnheer de minister van Buitenlandse Zaken, betekent dit, in het kader van die continuïteit - en slechts onder die voorwaarde kunnen wij ook akkoord gaan met wat de Amerikanen noemen een "bipartisanship" - dat u voorstander blijft van de nucleaire first strike-strategie? Wat betekent dat, in het kader van de afschrikking, de NAVO zich het recht voorbehoudt om eerst atoomwapens te gebruiken. Stel dat een of andere staatsterrorist, Saddam Hoessein of een andere, een chemische of bacteriologische oorlog ontketent, dan is het elementair gezond verstand en elementair preventief veiligheidsbeleid dat wij kunnen blijven dreigen met nucleaire afschrikking. Is dat verder het beleid van uw regering, wetend dat de collega's van de groene beweging daartegen volkomen gekant zijn?

Is deze regering verder bereid om op het Belgische grondgebied, in het kader van de NAVO, tactische atoomwapens te stockeren meer bepaald in Kleine Brogel? Of gaan we het verder beleven dat leden van Ecolo en Agalev en van de Volksunie zich in Kleine Brogel laten ketenen aan het hekken van de militaire basis, als ware helden, en dan met geweld zullen worden weggevoerd door de nieuwe federale politie, opgericht door dezelfde groenen in de federale regering? Wat een mooi spektakel.

Mijnheer de eerste minister, mijnheer de minister, ik kom tot een volgende vraag. U moet eens de toespraak herlezen van de mensen van Ecolo en

Agalev naar aanleiding van het debat over de goedkeuring van het Verdrag van Maastricht en het Verdrag van Amsterdam, twee verdragen die ze geweigerd hebben goed te keuren. Deze heren zijn geen voorstander van de monetaire unie. Zij zijn eigenlijk geen voorstander van monetaire en economische integratie. Ik meen dat u vier Agalev en Ecolo-ministers in uw regering hebt. U stuurt die naar de Europese ministerraden. Met welke geloofwaardigheid? Dit zijn mensen die de twee basisverdragen van de Europese integratie van de jongste tien jaar niet hebben goedgekeurd. Waar is de coherentie? Waar is de samenhang?

Tot slot kom ik tot een ander punt dat u op Europees vlak aanhangig zult maken, met name het belastingstatuut van kapitaal en vermogen of tenminste van kapitaalopbrengsten. Het woord "vermogensbelasting" staat niet in uw tekst en u hebt het ook niet in de mond genomen. Betekent dit dat dit punt definitief van de dagorde is afgevoerd? Of voert u hierover een fluistercampagne? Hebt u bepaalde toezeggingen gedaan? In elk geval, mijnheer de eerste minister, heb ik in uw tekst gelezen dat u dit onderwerp in 2001 zult aankaarten naar aanleiding van uw voorzitterschap van de Europese Unie waarvan wij hopen dat het verlicht zal zijn.

Sta mij toe u een raad te geven. Als de voorzitter van een Europese Ministerraad, hij weze voorzitter van de Europese Raad, van de Ecofin-raad of van de Raad van Algemene Zaken, die dus het voorzitterschap over 15 landen uitvoert, begint met een Belgisch probleem aan te kaarten dat moet worden opgelost omdat hij anders moeilijkheden krijgt met zijn coalitiepartners, dan verliest hij onmiddellijk zijn prestige. Dat is hopeloos. Dat is het einde van zijn geloofwaardigheid. U kunt over een Belgisch dossier op Europees vlak slechts zinvol spreken als u niet het voorzitterschap uitoefent. Dat is de waarheid.

Indien u dus wilt sleutelen aan de belasting op kapitaal of de kapitaalopbrengsten, dan moet u het nu doen en niet wachten tot 2001 want dan is het verloren. U moet het volgende week of volgende maand doen.

Bovendien, mijnheer de eerste minister, waarop wacht u? U hebt helemaal geen Europese instemming nodig. Er is geen sprake van Europese harmonisatie. In vele landen van Europa bestaat een kapitaalbelasting, maar niet in Luxemburg en in België. U kunt ze dus invoeren. U hoeft daarover niet te praten met uw Europese collega's.

Inzake de roerende voorheffing is er daarenboven een zware discriminatie die economisch volkomen contraproductief is. Een Belgische belasting van 25% op dividenden en 15% op rente betekent een distorsie op de kapitaalmarkt. Schaf die 25% op dividenden af, breng ze op 15%, en de zaak is geregeld. Daarenboven stimuleert u op die manier de Belgische kapitaalmarkt en de investeringen in ons land. Waarop wacht u ?

Mijnheer de eerste minister, als u toch denkt aan het invoeren van een vermogensbelasting - waarover ik hier geen uitspraak doe want vele landen waar dat het geval is zijn niet vervallen in barbarendom - op de wijze waarop u het wilt doen, met name met een lang aankondigingseffect - want u spreekt over 2001 ten vroegste - is dat zeer onwijs en zeer gevaarlijk. U kunt immers een kapitaalvlucht veroorzaken. Hebt u al eens nagedacht hoe u een kapitaalvlucht kunt bestrijden in een land dat lid is van de Monetaire Unie ? Raadpleeg terzake eens goede economen. De waarheid is dat België als lid van de Monetaire Unie geen kapitaalvlucht kan bestrijden, want de wisselkoers kan niet meer dalen. Binnenkort wordt overigens de Euro ingevoerd. Net op dat ogenblik een belasting op kapitaal invoeren is helemaal waanzin.

De heer **Geert Versnick** (VLD) : Mijnheer Eyskens, als jong parlamentslid vind ik het onverantwoord wat u hier aanvoert. U beweert, ondanks het feit dat hierover niets in de regeerverklaring terug te vinden is, dat er een vermogensbelasting komt en bovendien verwijt u de regering dat het fout is om dergelijke maatregel aan te kondigen. U, als gewezen eerste minister, bent hier een aantal theorieën aan het verkondigen op basis van zaken die niet in de tekst staan. U bent terzake onverantwoord want juist door uw beweringen zou kapitaalvlucht kunnen ontstaan.

De heer **Mark Eyskens** (CVP) : Mijnheer Versnick, ik ben niet van gisteren. Ik heb deze regeringsonderhandelingen gevolgd vanuit de media. Het woord is in de media elke dag gevallen. Bijgevolg, heren van de VLD en de PRL, heb de moed om tegenover de mensen die ongerust zijn, vanop deze tribune te zeggen dat er geen sprake is van het invoeren van een kapitaalbelasting. Zeg het dan zeer duidelijk !

Ik herneem even mijn redenering. Als u er toch zou aan denken - op verzoek trouwens van uw coalitiepartners - zeg ik u dat u tegen kapitaalvlucht niet meer gewapend bent. De rentevoeten kunnen

niet meer worden verhoogd door België en de wisselkoers kan niet verder dalen om de kapitaalvlucht te ontmoedigen. Dus zou België een grote financiële adering ondergaan. U kent de economische gevolgen : deflatie, vertraagde economische groei, minder fiscale opbrengsten, meer werkloosheid. Een dergelijk funest idee staat haaks op uw economisch en sociaal beleid. Heb dan de moed het hier te ontkennen opdat de twijfel die u hebt gezaaid in de publieke opinie definitief zou worden weggenomen.

Mijnheer de voorzitter, collega's, ik wil besluiten. Mijnheer de eerste minister, u kent uiteraard het Johannesevangelie, waarin de bekende uitspraak voorkomt : "Zie, ik maak alles nieuw".

Het is een profetische uitspraak in de mond genomen door de eerste minister, maar gewaagd, want een arrogante gok.

Mijnheer de eerste minister, ik wil hier niet ontgoochelend doen. Maar, er bestaat zoiets in de Belgische politiek als de "ijzeren wet van de mislukking van de eerste minister". Mijnheer Coveliers, inderdaad, ik ben er de levende illustratie van. Ik heb ook niet het minste schaamtegevoel daarover. De heer Coveliers citeert de heer Van Acker. Ik zou zo het rijtje kunnen afdraaijen : Van Acker, vader Eyskens, Theo Lefevre, Vanden Boeynants, Harmel, opnieuw vader Eyskens. Hiermee eindig ik deze lijst, zoniet zou het te pijnlijk worden.

Ik wil u helemaal niet ontmoedigen. Ik wens u veel succes, maar maak u niet te veel illusies. De ijzeren wet van de mislukking van de eerste ministers moet u eigenlijk tot grote bescheidenheid aanzetten. Dus, doe niet te verwaand over het nieuwe en de "nieuwmakerij" die u te pas en te onpas overal uitzaait. U stelt nooit de echte filosofische vraag. De vraag is niet of de dingen nieuw worden gemaakt; de vraag is of ze beter worden gemaakt. Leidt vernieuwing tot verbetering ? Dat is de hamvraag. Daarover hebben wij grote twijfels. Wij vrezen dat op vele gebieden het recept blauw-groen-rood vernieuwing ombuigt tot verslechtering. Ik denk aan de begroting en de grote gevaren die daar in uw programma zijn ingebouwd. Bijgevolg zou ik aan het adres van de minister van Buitenlandse Zaken - hij is andermaal aan zijn GSM gekluisterd - een citaat van een van zijn meest beroemde voorgangers willen aanhalen, maar dan in een andere assemblee, in de UNO. Ik roep hier de geest op van Paul-Henri Spaak die ooit heeft gezegd "Nous avons peur". Wij zijn bang, niet voor de heer Verhofstadt, niet voor uw regering, maar wij zijn ongerust voor

onze bevolking. Wij vrezen dat onze bevolking het slachtoffer dreigt te worden van een "nieuwlichterij" die geen verbetering met zich brengt, van een nieuwlichterij die neerkomt op een experimentele regeerkunst die totaal onsamenhangend en incoherent is, ook op buitenlands vlak en bijgevolg het imago van België schaadt, dat wij inderdaad allemaal moeten verdedigen en versterken. Mijn vrees is dat ons land er erg verzwakt en bekaaid zal van afkomen.

Le **président** : La parole est à M. Jacques Lefevre.

M. **Jacques Lefevre** (PSC) : Monsieur le président, monsieur le premier ministre, mesdames et messieurs les vice-premier ministres, madame et messieurs les ministres, chers collègues, le 3 juin dernier, M. Michel nous envoyait une "Lettre aux citoyens de mon pays" dans laquelle un des chapitres était intitulé : "une nouvelle configuration internationale".

Ce seul chapitre consacré à l'international commençait ainsi : "La création de l'Union européenne et son élargissement du nord au sud et de l'ouest à l'est apportent des garanties de paix durables à notre continent". Et un peu plus loin, il disait : "Bien entendu le mot guerre n'est hélas pas rayé du vocabulaire. Des conflits effectifs ou larvés existent aux frontières immédiates de l'Europe. Le Kosovo en est la triste démonstration, après la Bosnie, la Croatie, etc... La crise nous aura permis de renforcer notre conviction profonde : le défi le plus urgent pour l'Europe, c'est la sécurité de tous les Européens. C'est pourquoi la mise en oeuvre d'une diplomatie et d'une politique de défense européennes communes est vitale".

C'était le 3 juin dernier. Un mois et demi après l'énoncé de cette conviction profonde, que je partage entièrement, il n'y a rien dans cette déclaration gouvernementale sur cette politique européenne de défense commune. Il n'y a d'ailleurs rien en général sur la politique de défense. N'était-ce qu'une promesse électorale ? A-t-on oublié d'en discuter lors des négociations gouvernementales ?

"Il est difficile de connaître l'esprit ou le coeur d'un mortel tant qu'il n'a pas exercé un grand pouvoir. Le pouvoir révèle l'homme" disait Sophocle. En tout cas, la première déclaration du gouvernement révèle celles et ceux qui en sont membres.

Puisque, dans mon intervention, je n'aborderai que les relations internationales, permettez-moi de vous parler de

quatre sujets : l'Europe, la Belgique dans le monde, la coopération au développement et la défense. Je reviendrai sur ce dernier sujet, qui est un des grands chapitres absents.

Commençons par l'Europe. Très honnêtement, nous n'avons pas beaucoup de problèmes à nous retrouver dans ce chapitre. En dehors de l'absence d'une politique de sécurité commune, il fait preuve d'une étonnante continuité par rapport à la politique menée par le précédent gouvernement, avec un peu plus de secrétaires d'Etat ou de commissaires du gouvernement qui jettent la confusion dans la séparation des pouvoirs entre le législatif et l'exécutif.

Dans ce chapitre, le PSC proposait et propose au moins trois priorités, trois ambitions pour la Belgique.

1° Nous appuyons la rédaction d'un livre blanc européen pour la défense car c'est au niveau européen qu'il faut :

- se concerter pour anticiper les problèmes de défense de demain;
- définir les missions prioritaires;
- veiller au développement de programmes d'intérêt commun.

2° Nous demandons la création rapide de l'Agence européenne de l'armement prévue dans les traités de Maastricht et d'Amsterdam, pour éviter gaspillage et pléthore de systèmes disparates et ne pas toujours être dépendant de nos amis américains.

3° Nous demandons la création, au sein de l'Union, d'un conseil des ministres de la Défense.

Dois-je enfin vous rappeler votre propre programme, monsieur Michel : "Il est consternant que l'Union européenne se soit montrée aussi effacée dans le drame balkanique. Elle s'est montrée incapable d'endiguer le déchaînement des haines ethniques et religieuses qui ravagent depuis huit ans les Balkans, cette région si proche de nos frontières. Or, il faut rappeler que le fondement de la Communauté européenne a été la consolidation de la paix entre ses peuples. Aussi, nous partageons le désarroi de nos compatriotes devant ce triste paradoxe."

Il est regrettable de ne retrouver nulle part trace du Kosovo dans votre déclaration, comme si ce drame avait été réglé. Or, nous savons tous que nous nous trouvons devant un défi auquel tous les pays européens vont devoir s'atteler pour construire une zone de paix, de stabilité et de développement durables dans les Balkans.

Apparemment, notre nouveau gouvernement a oublié le problème, ou bien est-ce le traitement de texte des ordinateurs des négociateurs qui a fait un "bug" ? Je ne doute pas que ce soit la faute de la machine plutôt que celle des ministres.

J'en viens maintenant au deuxième sujet que je souhaite aborder et qui a trait à la Belgique dans le monde.

Permettez-moi d'emblée, monsieur Michel, de me réjouir de ce que le ministre des Affaires étrangères soit un francophone.

A vous entendre, vous préconisez la création d'un ministre des Affaires étrangères qui restaure l'image de la Belgique aux quatre coins de notre petite planète. J'estime que cela n'est pas très gentil pour le ministre sortant qui appartient à l'un des partis de votre majorité multicolore. De plus, le véritable changement aurait été de confier le redressement de l'image de notre pays à des personnes qui partagent les mêmes valeurs plutôt que de parcelliser le département pour répondre aux appétits de chacun : un PRL, un AGALEV et un VLD.

Malgré toutes les sympathies que j'ai pour chacune des personnes assumant ces nouvelles responsabilités, je ne peux que constater que vous parcellisez les politiques pour répondre aux besoins de chacun : une phrase pour les libéraux, une phrase pour les verts et une demi-phrase pour les socialistes. Bonne chance pour trouver un minimum de cohérence dans tout ce "mix" multicolore.

Les inventaires à la Prévert, c'est poétique, cela fait sourire, c'est bien gentil. Mais votre inventaire, ce n'est même pas le catalogue de la Redoute : c'est tristounet, faussement nouveau, pas très poétique. Cela ressemble plus à un capharnaüm qu'à un précis de décisions par objectif.

De plus, vous semblez avoir été victime d'une amnésie collective ou individuelle :

1° Où sont passées les belles propositions libérales ou écologistes de recréer une véritable politique africaine et de restaurer notre rôle sur le continent, exception faite, bien entendu, de votre déclaration à la télévision ? Vous avez sans doute oublié de relire la déclaration du précédent gouvernement qui stipulait clairement nos ambitions pour l'Afrique. Suffit-il de dire comme vous le faites : "Une attention particulière sera accordée, hors Union européenne, aux Balkans, à l'Europe centrale et de l'Est, l'Afrique

sub-saharienne, l'Afrique du Nord et le processus de paix au Moyen-Orient". C'est un peu court, même si vous avez fait des commentaires à ce sujet.

2° Bien plus grave à mon sens : où est passée l'ambition d'Ecolo, que nous partageons clairement, d'agir concrètement pour la promotion de la défense des droits de l'homme ? Où est passée leur ambition, que je partage ardemment, de rendre effective la mise en place de la cour pénale internationale ? Pas un mot. M. Milosevic et ses tristes homologues peuvent dormir en paix. Ce n'est pas le nouveau gouvernement belge qui les réveillera.

J'en arrive maintenant au troisième sujet qui est celui de la coopération au développement.

En matière de coopération au développement, dans son exposé, le premier ministre opte et je le cite "Pour une augmentation progressive et substantielle des moyens disponibles pour la coopération internationale".

Dans le texte qui nous a été remis "La voie vers le XXIème siècle", on ajoute "afin de reverser la tendance actuelle et tendre à nouveau vers 0,7% du PNB".

Soyons honnêtes, il n'y a rien de nouveau puisque la tendance actuelle était déjà d'augmenter les moyens de la coopération. Il y a quelques semaines, l'ancien gouvernement ne venait-il pas de passer de 0,31% du PNB à 0,37% ? Nous sommes évidemment favorables aux 0,7% et nous regrettons l'utilisation de la formule floue, déjà utilisée précédemment - j'ai d'ailleurs été signataire d'une résolution à ce sujet - "tendre vers les 0,7%". Le mot "tendre" est un peu vague. N'est-ce pas certains Ecolos qui, durant cette campagne électorale, avaient affirmé haut et fort qu'ils n'entreraient pas dans un gouvernement qui n'aurait pas pour objectif d'atteindre immédiatement les 0,7%.

Dans la déclaration du premier ministre, il est dit que vous allez mettre "un certain nombre d'accents nouveaux" dans la coopération. Et vous citez pêle-mêle : paix, démocratie, droits de l'Homme, prévention et gestion des conflits, intégration sociale. Est-ce là des accents nouveaux ? Il est bien évident que tous ces axes sont déjà aujourd'hui présents dans la loi-cadre qui a complètement redéfini notre politique en matière de coopération et ce notamment via des amendements que mon groupe avait déposés au printemps.

C'est là une loi-cadre qui, faut-il le rappeler, avait été violemment combattue par le VLD et le PRL. Je souhaite bonne chance aux Ecolos.

Quant aux ONG, dois-je rappeler le programme Ecolo ? Je cite : "Les ONG belges viseront à :

- mobiliser leurs membres au sein de la société belge afin d'adhérer à des programmes et des activités qui renforcent la solidarité entre les associations du nord et du sud;

- renforcer, au moyen de leurs programmes et de leurs projets, la capacité des associations du sud à se gérer elles-mêmes et à devenir autonomes;

- exercer à l'égard des pouvoirs publics leur rôle d'alerte et de vigilance pour améliorer l'aide publique au développement."

Bravo pour ce programme, mais que propose-t-on dans la déclaration ? Une seule phrase s'y réfère : "Les ONG resteront un partenaire privilégié des autorités." On aurait donc envisagé qu'il n'en soit plus ainsi... Je me rappelle que, lorsqu'il a fallu préparer le cinquantième anniversaire de la Déclaration des Droits de l'Homme, le 10 décembre dernier, plusieurs personnalités libérales s'étaient opposées à ce que l'on écoute les ONG sous prétexte qu'elles ne représentaient pas suffisamment l'opinion publique. Je ne doute pas, chers amis Ecolos, que vous résisterez à l'exigence libérale d'imposer aux ONG de se limiter aux pays bénéficiant de l'aide bilatérale.

Vous consacrez une seule et microscopique phrase à la gestion de la dette des pays en développement. Vous vous cachez derrière le G8 alors que seul, notre pays avait, de longue date et de nouveau ce printemps à l'initiative des ministres Viseur et Moreels, pris une série de mesures bilatérales. Dois-je ici aussi vous rappeler ce qui était alors le programme courageux d'Ecolo : "Un programme concret, urgent et à court terme de réduction du capital de la dette éligible" ?

Sur le déliement de notre aide au développement, "Ecolo demande en plus qu'un calendrier soit fixé pour que l'aide liée accordée par la Belgique soit réduite de moitié d'ici l'an 2005." Dans le programme du nouveau gouvernement, on lit : "le gouvernement est conscient des avantages de l'aide non-liée."

Quant à la défense, permettez-moi une nouvelle fois d'exprimer mon inquiétude sur l'absence totale d'un chapitre qui lui serait consacré.

Ce gouvernement n'a pas de programme en matière de défense alors que notre effort militaire à l'étranger est sans précédent depuis la dernière guerre.

Nous avons, dois-je vous le rappeler, près de 2000 hommes engagés dans les Balkans. Comment allons-nous assurer leur sécurité ? Avec quels équipements ? Il s'agit là d'un manque de respect pour le travail qu'ils accomplissent, pour les risques qu'ils prennent, pour leurs familles... Comment allez-vous financer ces opérations ?

Dans le même ordre d'idée, puis-je vous demander, monsieur Michel, si notre pays compte toujours rester membre de l'OTAN ou si nous devons envisager de devenir un pays neutre, dénucléarisé, voire démilitarisé ? Les 48 000 militaires que compte notre pays, ainsi que nos 10 millions de concitoyens, seraient sans doute désireux de le savoir. Pas une seule fois dans la déclaration gouvernementale, on ne cite les mots "forces armées", "défense nationale" ou "militaires", au moment même où ceux-ci réalisent un travail extraordinaire pour la paix dans le monde.

Où sont les propositions précises du PRL en matière de défense, sur l'organisation de la défense, sur les moyens, sur le lien armée-nation, sur la réserve ? Vous aviez beaucoup d'idées, que nous partagions pour partie. Mais surtout, vous préconisiez - je cite - "une enveloppe budgétaire de 100 milliards de francs belges dès l'an 2000, indexée annuellement et assortie de cinq augmentations annuelles de 1 milliard de francs belges - une dotation spéciale et ponctuelle de 2 milliards devra être prévue pour régler le problème des excédents et du vieillissement de toutes les catégories de personnel. Ce budget proposé devrait permettre de relancer les investissements et d'assurer un fonctionnement adéquat." Où se trouve cette ambition exprimée par M. Moerman en qualité de rapporteur du débat sur les forces armées ?

Le PSC lui aussi proposait et propose toujours :

- que la contribution de la Belgique soit définie par référence à celle de pays comparables tels que le Danemark, la Norvège et les Pays-Bas;

- qu'une part suffisante du budget soit réservée aux équipements indispensables pour assurer la continuité des missions des forces armées et la sécurité des militaires en opération;

- que le montant fixe prévu annuellement dans le budget pour les opérations extérieures soit augmenté afin que celles-ci puissent être exécutées avec un risque minimum pour le personnel engagé sur le terrain.

En 1999, le PSC avait obtenu, pour la première fois depuis 1992, une augmentation du budget de la Défense de 750 millions pour ces opérations de paix de nos militaires.

Pour notre part, nous nous tiendrons à ces engagements et nous déposerons des propositions en ce sens.

Nous nous retrouverons dès cet automne, lors de la discussion du budget, et nous verrons...

Pas de réflexions non plus, malgré l'expérience du Kosovo, sur le concept d'ingérence humanitaire. Mais là, je n'ai pas de crainte, puisque l'idéologue libéral de l'ingérence, à savoir M. le Sénateur Destexhe, proposait dans le journal "Le Monde", et ce en plein conflit du Kosovo, une invasion de la Serbie au départ de la Hongrie.

M. Louis Michel, ministre : Soyez modéré, je vous prie. Tout ce qui est excessif est insignifiant. Il ne faut pas être caricatural...

M. Jacques Lefevre (PSC) : Enfin, en guise de conclusion, permettez-moi de vous poser quelques questions.

Vous parlez d'examiner l'avenir de l'OBCE. Est-ce pour mieux vous soumettre aux exigences flamandes en le régionalisant définitivement, monsieur Michel ?

Vous faites de belles phrases sur le respect des conventions internationales relatives aux droits de l'homme, au droit social, à l'environnement. Bravo, mais que proposez-vous de concret ? Comment comptez-vous faire appliquer la convention-cadre du Conseil de l'Europe sur le respect des minorités ?

Pourquoi vous limitez-vous à intensifier la lutte contre les violations des embargos sur les armes, notamment par le biais d'initiatives parlementaires ? Pourquoi ne pas envisager aussi la lutte contre tous les embargos qui tuent des innocents - je pense notamment aux enfants d'Irak - tout en renforçant des régimes qui ne respectent pas la démocratie et les droits de l'homme ?

Peut-être voulez-vous que je vous cite quelques-unes de nos propositions en la matière ?

- Constituer un pilier social au sein de l'ONU et promouvoir la coordination entre les organisations internationales.

- Promouvoir la coordination entre le FMI et l'OMC des politiques économiques et monétaires et des politiques sanitaires et environnementales.

- Renforcer le pouvoir de contrôle de l'OIT en relation étroite avec l'OMC.

- Intégrer des clauses sociales et environnementales dans les règles du commerce international.

- Et, sujet qui m'est cher, constituer un parlement des Nations Unies, pour renforcer son rôle de prévention dans les conflits, puisque les oppositions y seraient représentées.

A titre personnel, j'aurais souhaité que le secrétaire d'Etat qui a en charge la Coopération au Développement ait aussi dans ses compétences les droits de l'homme et la politique des demandeurs d'asile.

Je vous souhaite néanmoins bonne chance dans vos nouvelles fonctions, monsieur Michel, ainsi qu'à vos deux collègues de la Coopération au Développement et du Commerce extérieur. Je pense que votre tâche ne sera pas facile. Nous ne manquerons pas de vous interpellier mais aussi de vous faire des propositions constructives.

Le **président** : Merci, monsieur Lefevre.

Chers collègues, nous entendrons MM. Versnick, Chabot et Van den Eynde qui seront certainement brefs, avant une suspension de séance de trois quarts d'heure au maximum.

De heer Geert Versnick heeft het woord.

De heer **Geert Versnick** (VLD) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de premier, collega's, ik richt mij hier voornamelijk tot de CVP-collega's hoewel ze allemaal verdwenen zijn ! Ze zullen mijn uiteenzetting wel in de *Handelingen* kunnen lezen.

Vandaag is hier, inzonderheid in het debat over het buitenlands beleid, het bewijs geleverd dat de CVP zichzelf als regeringspartij totaal buitenspel heeft gezet. Vanmorgen zei de heer De Clerck dat het buitenlands beleid, zoals voorzien in het regeerakkoord, een goed beleid is met continuïteit.

Vanavond is collega Eyskens - die nu waarschijnlijk de pers is gaan bewerken - geëindigd met de uitspraak dat wat in de regeernota staat "bekakt" is. De vraag die zich opdringt is of de CVP-fractie wel weet welk standpunt men inneemt. Gaat men nu akkoord met de tekst of vindt men dit nu een "bekakte tekst" ? Ik zou het graag weten, ik had het graag gevraagd aan collega Eyskens die hier een nummertje heeft opgevoerd, maar nu is verdwenen.

Hij is vriendelijk begonnen, hij heeft een aantal woorden van lof gesproken over de nieuwe minister van Buitenlandse Zaken, waar ik mij, mijnheer de

minister, graag bij aansluit. Hij heeft de vraag gesteld of er een consensus bestaat binnen de meerderheid, een coherentie die volgens de heer De Clerck, zeer duidelijk blijkt uit de teksten.

Ik meen dat hier een duidelijke tekst voorligt, maar men moet de moeite doen hem te lezen, wat de heer Eyskens niet gedaan heeft, want hij zat nog met een aantal vragen.

Hij vroeg zich af hoe het zat met de ontbinding van de hulp terwijl dit zeer duidelijk omschreven staat in de tekst.

Op het ogenblik dat hij een oproep deed voor consensus, waar hij verwees naar het bi-partnership dat in een aantal landen bestaat en waar men over grenzen van oppositie en meerderheid heen probeert een consensus te bereiken over het buitenlands beleid - wat wij in het verleden vanuit de VLD steeds betracht hebben - moet ik u zeggen dat de heer Eyskens hypocriet is. Je kan immers niet tegelijkertijd van op de tribune bi-partnership bepleiten en tezelfdertijd achtendertig vragen beginnen te stellen in politieke sciencefiction stijl, in de trant van "Wat gaat de regering doen als dit of dat gebeurt ?"

Ik zou de heer Eyskens willen verwijzen naar zijn grote vorige roerganger die zei : "Politieke sciencefiction, daar moet je niet aan beginnen. Je moet inderdaad de zaken aanpakken wanneer ze zich stellen"

De heer Eyskens is nog verder gegaan, hij heeft niet alleen aan politieke sciencefiction gedaan, de heer Eyskens is ook vragen gaan stellen over alles wat niet in het akkoord staat. Hij is elementen waarover niets in het akkoord staat beginnen interpreteren. Mijnheer Lefevre zal de boodschap wel overbrengen, maar ik zou u willen geruststellen, collega's van de CVP fractie. Het is niet omdat er in het regeerakkoord niets staat over Kerstmis dat volgend jaar kerstavond niet zal vallen op 24 december. Het is perfide van een collega, een gewezen eerste minister van dit land, om op basis van niet aanwezige elementen, omdat in de tekst niets staat over vermogensbelasting, hier te beginnen beweren dat er een vermogensbelasting komt, en tezelfdertijd te zeggen dat je zoiets nooit op voorhand mag aankondigen. Ik vind dit perfide, onverantwoord, onwaardig.

Als parlementslid verheug ik mij erover dat het parlement inzake het buitenlands beleid geherwaardeerd wordt. De regeerverklaring bepaalt uitdrukkelijk dat het parlement zal worden betrokken bij het buitenlands, dus ook bij het Europees beleid.

Artikel 168 van de Grondwet met betrekking tot het primaat van de uitvoerende macht inzake het buitenlands beleid is niet voor herziening vatbaar verklaard. Het verheugt mij dat de regering desondanks een stap in de goede richting zet. Het past hulde te brengen aan de gewezen minister van Buitenlandse Zaken die in het verleden initiatieven heeft genomen om het parlement te betrekken bij het buitenlands beleid.

We moeten een stap verder doen en zoeken naar een efficiënte en werkbare samenwerking tussen de regering en het parlement.

In tegenstelling tot de beweringen van de oppositie, verkent de regeringsverklaring, mijns inziens, al de horizonen. De regeringsverklaring besteedt aandacht aan de bilaterale betrekkingen, meer bepaald met de limitrophe gebieden van Europa en Zuidsahariaans Afrika. Het programma inzake multilaterale betrekkingen is eveneens zeer ambitieus. Het besteedt aandacht aan de dringend noodzakelijke reorganisatie van de Verenigde Naties en aan de aanpassingen inzake veiligheid van de Europese Unie.

Mijnheer de eerste minister, het verheugt mij dat de regering niet alleen beseft dat twee derden van onze welvaart steunt op inkomsten uit export maar ook dat deze inkomsten moeten worden veilig gesteld. Door overleg met gewesten en ondernemingen zal ze de instrumenten terzake verfijnen en optimaliseren. Ik stel vast dat de regering zich bijzonder goed bewust is van de nasleep van de dioxinecrisis. Het regeerakkoord bepaalt dat een aangehouden imagocampagne zal worden gevoerd niet alleen om de export veilig te stellen maar ook om de investeringen positief te beïnvloeden.

Tijdens zijn betoog over het buitenlands beleid heeft de heer De Clerck gezegd dat de regeringsverklaring terzake weinigzeggend is. Ik geef toe dat de passage terzake kort is. Het is, mijns inziens, beter deze problematiek over te laten aan professionelen dan aan politici.

Wat de internationale samenwerking betreft, ben ik tevreden met de inhoud van de regeerverklaring. De tekst bepaalt dat de tendens inzake investeringen zal worden omgebogen. Dit betekent een substantiële verhoging van de bestedingen voor internationale samenwerking. De doelstelling van 0,7% van het BNP staat uitdrukkelijk vermeld en wordt gekoppeld aan kwaliteit. Ik moet u er wellicht niet aan herinneren dat het een aantal jaren geleden anders was. De heer Moreels

stond een ander beleid voor. Jaar na jaar daalde het percentage van het BNP dat aan ontwikkelingssamenwerking werd besteed. Deze regering wil deze tendens ombuigen. De regeringsverklaring beklemtoont sterk waarden als vrede, democratie en mensenrechten. Het is correct dat niet al de problemen inzake mensenrechten, vrede en democratie opgesomd werden. Mocht dit wel het geval zijn geweest, zou de regeringsverklaring meer dan 140 bladzijden tellen. De regering laat er echter geen twijfel over bestaan dat dit de basis is van een essentiële voorwaarde voor duurzame ontwikkeling, die samen met de ontwikkeling van een gezonde economie ervoor kan zorgen dat de mensen het inderdaad beter hebben.

Tot slot, collega's, is er ook aandacht voor de dienstverlening en de organisatie van het departement. Deze regering beseft inderdaad dat wij niet meer leven in de tijd van Marco Polo, waarin men zich verplaatste met karvelen. Wij leven nu in de tijd van de Concorde en Internet. Onze burgers verplaatsen zich steeds meer naar het buitenland, in deze periode van het jaar zeker in groten getale voor hun plezier, maar ook op professioneel vlak, om zaken te doen en zo bij te dragen tot het BNP. In de tekst staat duidelijk dat ons diplomatenkorps ten dienste moet staan van die burgers in het buitenland en dat veronderstelt een gemotiveerd diplomatenkorps. Het is dan ook noodzakelijk de middelen en het kader op te krikken en verder te werken aan de vorming van de diplomaten. Dit is geen bijbel, mijnheer Lefevre, waarin elk regeltje, elke afspraak en elke maatregel precies beschreven staat. Wel is het een duidelijke intentieverklaring inzake buitenlands beleid, zowel inzake politiek beleid, economisch beleid als internationale samenwerking. Als dergelijk beleid wordt gevoerd, kan België naar onze overtuiging als kleine natie een belangrijke bijdrage leveren tot het verbeteren van de internationale instellingen en van de leefomstandigheden in de hele wereld.

De **voorzitter** : De heer Alfons Borginon heeft het woord.

De heer **Alfons Borginon** (VU) : Mijnheer de voorzitter, ik dacht dat de staatssecretaris voor Buitenlandse Handel toch wel bijzondere interesse zou hebben voor de discussie over buitenlandse betrekkingen. Ik zie dat hij hier niet aanwezig is. Kan de regering dat verklaren ?

De **voorzitter** : Mijnheer Borginon, op de Conferentie van voorzitters werd gezegd dat normaliter alle belangheb-

bende ministers en staatssecretarissen aanwezig zouden moeten zijn. Ik weet dat sommigen op dit moment andere behoeften vervullen, iets wat straks anderen zullen doen. Ik heb uw boodschap begrepen en zal de heer Chevalier laten zoeken.

La parole est à M. Jacques Chabot.

M. **Jacques Chabot** (PS) : Monsieur le président, monsieur le premier ministre, chers collègues, au nom de mon groupe, je félicite la nouvelle équipe gouvernementale et lui souhaite plein succès pour la réalisation de son programme.

Ce programme est, à plus d'un titre, ambitieux en ce qui concerne les questions européennes et internationales. En effet, ces questions ont été envisagées avec, en toile de fond, une double motivation. D'une part, il s'agit d'affermir l'image de notre pays à l'étranger et, d'autre part, d'améliorer la transparence des décisions prises en la matière.

Les événements récents, en particulier la crise de la dioxine, ont porté atteinte à la bonne image dont la Belgique jouit traditionnellement à l'étranger. Notre commerce extérieur en souffre, ainsi que la crédibilité de notre politique étrangère au sens large.

La Belgique a pourtant eu l'occasion, à plusieurs reprises, de prouver qu'il ne faut pas être un grand Etat pour peser sur le cours des événements. Notre rôle-clé dans le dossier des mines antipersonnel en témoigne. Je me réjouis donc que cette première intention soit exprimée par le gouvernement.

Mais restaurer l'image de la Belgique à l'étranger ne suffit pas. Il faut aussi rendre confiance à nos concitoyens. Cela passe certainement par la qualité démocratique qui entoure les décisions, et donc par la transparence des débats qui préside à leur adoption. Il est évident que les questions de politique extérieure intéressent de plus en plus les citoyens. Ceux-ci s'inquiètent du respect à l'échelle planétaire des principes fondamentaux que sont la solidarité, la justice et la démocratie. Des drames tels que le génocide rwandais, l'ouragan Mitch en Amérique centrale, la crise du Kosovo ou des dossiers tels que l'accord multilatéral - heureusement avorté - sur les investissements, touchent les citoyens de très près. Dans la mesure où il apparaît clairement que des questions de plus en plus nombreuses ne peuvent trouver de solution au seul niveau national et qu'en outre, les décisions prises au niveau national engagent de plus en plus notre avenir, on conçoit

sans difficulté la nécessité d'avoir un débat largement ouvert avec l'ensemble des citoyens avant de prendre des décisions en la matière. A cet égard, je suis persuadé que le parlement, dans son ensemble, aura à coeur de contribuer à cet objectif, en restant le lieu privilégié d'un tel débat.

J'en arrive au programme proprement dit. Permettez-moi de développer mon intervention en deux temps. Tout d'abord, j'aborderai les questions européennes; ensuite, les questions internationales.

En ce qui concerne l'Union européenne, plusieurs grands défis l'attendent. Au premier rang de ceux-ci, la prochaine Conférence intergouvernementale qui décidera des réformes institutionnelles à mettre sur pied à l'aube de l'élargissement de l'Europe. Nous voulons saluer la volonté du gouvernement de défendre une réforme en profondeur des institutions. La position de la Belgique a toujours été claire à cet égard : sans une telle réforme, l'objectif d'une Union européenne qui soit un véritable espace démocratique ne pourra être rempli. Il s'agit pourtant d'une nécessité afin de rendre aux citoyens confiance dans le processus de construction d'une Europe politique. En effet, trop de blocages seraient possibles, à plus forte raison si de nouveaux Etats adhèrent à l'Union. Ce ne sera pas tâche facile car les tentations seront fortes de s'en tenir à une Conférence intergouvernementale au contenu très limité. En tout état de cause, le gouvernement recevra le soutien de mon groupe dès lors qu'il s'agira de préciser nos revendications en la matière.

Autre sujet de grande satisfaction : c'est le contenu des politiques communautaires que le gouvernement entend défendre prioritairement. Ce sont ces orientations politiques qui forgent l'adhésion des citoyens. Le texte du programme gouvernemental montre que les négociateurs l'ont compris et que, là aussi, les ambitions sont élevées.

De fait, la défense du modèle social européen est au coeur des priorités gouvernementales. A ce sujet, je retiens tout particulièrement, d'une part, la lutte contre le dumping social par l'établissement de normes sociales communes, le tout basé sur des standards élevés, et d'autre part, le rappel du rôle de l'Union en matière de création d'emplois, notamment en direction des jeunes.

La construction de l'Europe fiscale reste également une priorité de la Belgique. Nul n'ignore que les socialistes attachent une importance considérable à

cette question car la concurrence sur le plan fiscal est tout aussi dommageable que la concurrence sur le plan social.

A ce sujet, le fait que le programme gouvernemental mentionne explicitement l'harmonisation fiscale est un signe de bon augure. Mon groupe restera donc très attentif à l'évolution de ce dossier.

La politique agricole commune n'a pas été négligée, loin s'en faut. Comme je l'ai annoncé, nous reviendrons, vraisemblablement demain, sur la crise de la dioxine, mais je peux d'ores et déjà dire ceci : une des leçons à tirer de la crise réside dans les limites qu'il convient d'imposer à un modèle de production qui privilégie la rentabilité sur la qualité des aliments et le respect de l'environnement. Sur ce point, la volonté de défendre le modèle agricole européen est primordiale.

Le programme gouvernemental va donc dans le bon sens puisqu'il fait état de la nécessité de défendre les entreprises agricoles familiales et de promouvoir une production socialement et écologiquement durable.

Enfin, je tiens à exprimer ma satisfaction de voir que le parlement et les entités fédérées seront pleinement associés à la préparation de la présidence belge de l'Union européenne. Il s'agit d'un rendez-vous majeur qu'il conviendra de ne pas manquer, car ces six mois nous seront particulièrement utiles, pour restaurer la crédibilité belge à l'étranger, mais aussi pour défendre nos priorités européennes.

Pour en finir avec les questions européennes, je souhaiterais adresser la remarque suivante à l'intention de M. le ministre des Affaires étrangères. Le programme gouvernemental pour les questions européennes est ambitieux. Afin de donner à la Belgique les meilleures chances de le réaliser, il faut être particulièrement attentif à notre processus de décision interne. Il faudra optimiser la manière dont les dossiers sont préparés et suivis dans les différents départements ministériels. En particulier, l'accent doit être mis, d'une part, sur l'amélioration de l'identification des enjeux, d'autre part, sur la définition de nos positions et enfin, sur la mise en oeuvre correcte, et dans les délais, des actes législatifs communautaires. Cette amélioration est nécessaire pour mettre la réalité des pratiques belges en phase avec les déclarations de la Belgique sur l'importance que nous accordons à l'Europe. Cela implique que tous les départements ministériels

soient conscients de ces enjeux. Le souhait de mon groupe est donc que le ministre des Affaires étrangères lance très clairement ce message à tous ses collègues.

En ce qui concerne les questions internationales - deuxième volet de mon intervention -, ce qui nous frappe avant tout, c'est la volonté d'une plus grande justice, la volonté d'une plus grande solidarité. Je retiens également l'équilibre que le gouvernement entend établir entre les relations bilatérales et les relations multilatérales.

Les relations bilatérales ne doivent en effet pas être négligées. Si la Belgique entend jouir d'une grande visibilité sur la scène internationale, la poursuite du développement de ces relations est primordiale. Nous souhaitons tout particulièrement qu'une grande attention soit accordée aux pays d'Europe centrale et orientale, car la plupart de ces pays seront amenés à adhérer à l'Union européenne dans des délais plus ou moins rapprochés. Or, notre présence sur leur territoire est limitée, en comparaison à l'activité qu'y mènent nos partenaires européens.

Pour les autres aires géographiques qui constituent les priorités belges, mon groupe est satisfait de voir que sont mentionnés explicitement les Balkans, l'Afrique subsaharienne, l'Afrique du Nord et le processus de pays au Moyen-Orient.

Les relations multilatérales sont l'autre versant fondamental de notre politique extérieure. A ce sujet, je voudrais souligner les éléments suivants.

1. Nous pensons qu'il est important d'avoir mis en évidence le rôle de l'ONU dans l'appréhension d'un nombre croissant de défis internationaux. En la matière, l'ONU reste à nos yeux l'instrument le plus utile.

2. Les questions de paix et de sécurité font l'objet d'un passage important du programme gouvernemental. C'est fondamental. En effet, d'une part, la construction de la défense européenne est un enjeu majeur pour la réalisation d'une Europe politique telle que nous la souhaitons. Malgré notre attachement à l'OTAN, nous devons nous doter des instruments qui nous permettront, si nous le souhaitons, de mener de façon autonome des opérations militaires. D'autre part, le désarmement est un passage obligé pour qui veut croire en la possibilité de pacifier les relations internationales. Je me réjouis que la déclaration gouvernementale donne aux questions de paix et de sécurité la place qui leur revient.

Notre commerce extérieur, lui aussi, fait l'objet d'une attention soutenue. Il est vrai que notre économie en dépend très largement. Nous sommes très satisfaits que le programme gouvernemental mette en exergue le souhait de doter nos entreprises des meilleures chances sur le marché étranger. Beaucoup de nos entreprises ont vocation à exporter; il faut donc les soutenir du mieux que nous le pouvons.

De plus, au cours de cette législature, il est un rendez-vous que la Belgique ne pourra manquer, à savoir le "Millennium Round". Je me réjouis du fait que les droits sociaux fondamentaux, les droits de l'homme et le développement durable soient les principes qui guideront la définition des positions belges lors des négociations. Trop d'abus sont perpétrés au nom de la rentabilité. Il faut savoir imposer des règles de conduite aux acteurs du commerce international. Dans cet esprit, la volonté de contribuer activement à la réforme des institutions financières internationales reçoit notre entière approbation.

Enfin, s'agissant de la coopération au développement, on est en droit d'espérer que l'annonce de l'augmentation du budget ne restera pas inscrite au catalogue des bonnes intentions. Il est plus que temps que nous contribuions plus activement à cette indispensable solidarité internationale, y compris par des efforts significatifs en termes d'allègement de la dette des pays les plus pauvres. Le souhait de poursuivre et d'amplifier l'objectivation de notre aide par l'attachement aux principes de paix, de démocratie et de respect des droits de l'homme, est indéniablement un élément auquel notre groupe est fermement attaché. La coopération décentralisée que le gouvernement s'engage à promouvoir, opération qui devrait permettre de mener sur le terrain des actions plus efficaces en faveur des populations les plus défavorisées, est une voie qui doit être incontestablement privilégiée.

Monsieur le président, monsieur le premier ministre, messieurs les ministres, chers collègues, ceci conclut mon intervention. Permettez-moi de vous souhaiter encore une fois, au nom du groupe socialiste, plein succès dans la réalisation d'un programme gouvernemental à la hauteur des attentes que les citoyens ont exprimées lors des élections du 13 juin dernier.

Le président : Je me réjouis de ces temps heureux, où lors du premier débat, les nouveaux membres font déjà leur "maiden speech". Je vous félicite. *(Applaudissements)*

De heer Francis Van den Eynde heeft het woord.

De heer **Francis Van den Eynde** (VL.BLOK) : Mijnheer de voorzitter, met uw toestemming wens ik in de eerste plaats de heer Eerdekens gerust te stellen. De Vlaams Blok-fractie heeft daarnet voor de woordvoerder van de PS geapplaudisseerd omwille van de traditie die vraagt dat iemand die in dit huis zijn maidenspeech houdt applaus krijgt vanop alle banken. Wij hopen dat dit voorbeeld zal worden gevolgd in andere gevallen.

De heer **Lode Vanoost** (ECOLO-AGALEV) : Mijnheer Van den Eynde, het is maar een detail, maar ik herinner mij mijn maidenspeech, die handelde over Etienne Mangé van BATC, en ik weet - het verheugde mij trouwens - dat het Vlaams Blok toen niet geapplaudisseerd heeft.

De **voorzitter** : Het is een nieuwe legislatuur, nietwaar. U hebt het woord, mijnheer Van den Eynde.

De heer **Francis Van den Eynde** (VL.BLOK) : Mijnheer Van Oost, als u ons zegt dat u tevreden bent dat het Vlaams Blok toen niet geapplaudisseerd heeft, zullen wij in het vervolg zeker applaudisseren.

Mijnheer de eerste minister, collega's, naar analogie van wat in Nederland is gebeurd, hebben de media deze regering paars genoemd. De echte mengeling van de kleuren waaruit ze samengesteld is, zou volgens bepaalde specialisten een ander resultaat opleveren, maar men blijft bij paars. Wat mij betreft is dit zeer terecht, want deze merkwaardige mix van, aan de ene kant, voor een deel nog Thatcheriaanse liberalen en, aan de andere kant, min of meer wereldvreemde geitenwollensokkendragers, moest toch een naam krijgen. Paars is bovendien de kleur van de kanunniken en die past zeker bij deze regering, wat ten minste één pijler ervan betreft. Volgens Guido Fonteyn van *De Standaard* is deze regering minstens gedeeltelijk samengesteld in de werkhuizen van de ULB en wordt ze aangevuld met de "kleriko-gauchisten" van Agalev, een partij die is opgericht door een jezuïet en waarvan de meeste kaderleden ex-paters en ex-nonnen zijn, of mensen die getrouwd zijn met ex-paters of ex-nonnen. Er zijn natuurlijk uitzonderingen, mijnheer Vanoost, maar het curriculum vitae van bepaalde van uw collega's zal u verbazen. Het klerikalisme komt sluipend het parlement binnen. In die omstandigheden is het vrij moeilijk om deze regering een etiket mee te geven

en dus heeft men maar het begrip purper in Nederland gehaald. Nochtans, collega's, bij de gewone mensen in dit land, bij de kiezers dus, heeft men een andere definitie. Wanneer ik luister naar wat men over deze regering vertelt, stel ik vast dat ze bij de bevolking wordt betiteld als de kroniek van een vooraf gepland en georganiseerd enthousiast wederzijds huwelijksbedrog. Om de theorieën die worden verkondigd door "groen" en deze die worden verkondigd door de liberalen, gesteund door de PS en zijn zeer conservatieve gedragscodes, te verzoenen, kan men niet anders dan, ofwel in het vage blijven, ofwel in een regeringsverklaring zeer vrome wensen uiten.

Mijnheer de minister van Buitenlandse Zaken, dat is dan nog het beste wat men er kan van verwachten, want zodra men die vroomheid verlaat, is men in tegenspraak met zichzelf. Ik zal u een voorbeeld geven. De allereerste politieke daad van deze regering was er toevallig een die betrekking had op buitenlandse zaken. Het ging om de aanstelling van de eentalige Waal Busquin tot Europees commissaris nadat dit al lang was afgesproken tussen de PRL en de PS. Dit is op zichzelf al erg. Maar wanneer ik dan in het regeringsdocument dat naar verluidt de brug naar de 21ste eeuw zou zijn, moet lezen dat "de handhaving van het beginsel dat de officiële talen van de lidstaten ook de officiële talen van de Europese Unie zouden zijn" een van de intenties van deze regering is, mijnheer de eerste minister, breekt mijn klomp. Hoe kunt u van Europa eisen dat het respect zou hebben voor alle talen van de lidstaten en dus ook voor de taal van de meerderheid van dit land, wanneer het allereerste wat u doet is de eentalige Waal Busquin aanduiden voor de taak van Europees commissaris. Op dat vlak zei een befaamd commentator van onze buitenlandse politiek : "Uit ergernis wegens het gebrek aan envergure van de persoon waarmee men hem heeft opgezadeld, heeft Prodi onze Busquin de onbenulligste van alle opdrachten gegeven, namelijk wetenschapsbeleid, een departement dat zich beperkt tot het verdelen van een niet eens bijster aanzienlijk pak subsidies en dat wegens het geringe werk dat er te doen valt tot hiertoe steeds werd toegekend aan een commissaris die ook een andere bevoegdheid bezat. Busquin echter krijgt niets anders. Bovendien is het de dienst die in de vorige commissie in opspraak kwam toen bleek dat commissaris Edith Cresson haar inwonende vriend-tandarts een paar miljoen Europees geld had toegeschoven voor een aidsonderzoek dat nooit van de grond is gekomen. Niet alleen

heeft Prodi België vernedert door Busquin te belasten met een taak die tot hiertoe te onaanzienlijk werd geacht voor een voltijds commissaris, maar bovendien heeft hij België bespot door het sjoemelende Waalse socialisme de afdeling toe te vertrouwen die van corruptie wordt verdacht. En denk vooral niet dat dit geen opzet zou zijn." Ik wilde u dit niet onthouden omdat het zo kenschetsend is voor de wijze waarop deze regering nu al te werk gaat.

Vervolgens worden we met een tweede probleem geconfronteerd. Wij maken ons niet alleen ongeloofwaardig wanneer wij enerzijds, ervoor pleiten dat de officiële talen van de Europese Unie de officiële talen zouden blijven terwijl wij anderzijds, een eentalige Waal tot Europees commissaris benoemen, maar met deze eentalige Waal maakt u het uzelf zeer moeilijk om het probleem van de dioxine in een voor ons gunstige zin in Europa te gaan aankaarten, wat toch een zekere kundigheid en een zekere diplomatie vereist.

De allereerste daad die deze regering op buitenlands vlak heeft gesteld, is er dus een die de economie en de in dit land gesproken taal zeker geen dienst heeft bewezen.

Voorts worden wij permanent geconfronteerd met zeer oppervlakkige vrome wensen. Zo lezen wij het obligate stukje over de Verenigde Naties, waar wij toch zo enthousiast over zijn, maar wordt met geen enkel woord gerept over de wijze waarop wij die Verenigde Naties opnieuw een klein beetje gezag zouden kunnen geven. Vergeet niet, collega's, sinds de oorlog in het voormalige Joegoslavië en meer bepaald de oorlog tegen Servië, waar wij doodgewoon onze pantoffels - of onze laarzen als u dit verkiest - hebben geveegd aan alle besluiten van de Verenigde Naties en samen met de NAVO-partners gewoon zijn opgetreden, ligt de VN op apegapen en het ziet er niet naar uit dat het de komende jaren beter zal gaan. In een regeringsverklaring komen spreken over eerbied en respect voor en belang hechten aan de Verenigde Naties lijkt mij in die context uitermate hypocriet. Ik denk in het bijzonder aan de groene pijler van deze regering, die steeds van de Verenigde Naties het referentiepunt heeft gemaakt op het vlak van de buitenlandse politiek. Welnu, zij komen bedrogen uit. Misschien zijn zij wél enthousiast. Er zijn nu eenmaal mensen die ook enthousiast zijn wanneer zij bedrogen worden. Dat gebeurt, maar in elk geval, bedrogen zijn zij.

Wat de vroomheid van deze tekst betreft, wordt ons bijvoorbeeld over de BDBH - een niet onbelangrijke dienst,

zeker gezien de reputatie die wij sedert de dioxinecrisis in het buitenland hebben gekregen - alleen gezegd dat de regering zich zal buigen over de toekomst van de BDBH. In welke richting weten wij niet, maar volgens mij is dit ook weer eens pure vroomheid.

Vanzelfsprekend mocht het hoofdstuk mensenrechten niet ontbreken. U weet, collega's, dat wij dit woord moeten uitspreken met een krop in de keel en tranen in de ogen en met heel veel respect en ik ben het daarmee eens, maar wanneer in die regering, die hier haar respect voor de mensenrechten komt belijden, iemand zit die tot hiertoe voorzitter is van de Vrienden van Cuba, een land waar de rechten van de mens volgens mij allesbehalve geëerbiedigd worden, komt dit extreem schijnheilig over. Mijnheer de eerste minister, zou u in de toekomst niet beter zwijgen over de mensenrechten, want u maakt heel uw regering belachelijk. U hebt iemand in uw regering die een duidelijke aanhanger is van de dictatuur die daar heerst en die voor dat standpunt uitkomt. De mensenrechten op Cuba kan u vergeten, maar u komt ons intussen wel wijsmaken dat uw buitenlandse politiek door mensenrechten zal worden bepaald. Laten wij daarover ophouden. Op die manier bewijzen wij misschien een betere dienst aan de mensenrechten dan door wat u nu aan het doen is.

Ik kom zo tot de magische 0,7% voor Ontwikkelingssamenwerking. Ik moet eerlijk bekennen dat ik bij het lezen van de kranten van de jongste dagen de indruk had dat Agalev zijn slag had binnengehaald en dat de regering deze keer tot 0,7% zou komen. Als wij echter de tekst van het regeerakkoord zelf lezen, merken wij dat men alleen maar zal streven naar de 0,7%. Men streeft daar al jaren naar. Wat Agalev en Ecolo betreft kan men ook hier zeggen: "Cocu, mais content". Ik geloof er niet in dat men tot die 0,7% komt.

Niet dat het voor mij hoeft. Ik heb, samen met andere leden van deze vergadering, twee jaar lang de opvolgingscommissie van ABOS meegemaakt. Ik heb daar vastgesteld dat als er één probleem niet werd aangekaart door al de mensen van alle mogelijke sectoren die wij hebben gehoord, het dat van de 0,7% was. De heer Moreels, voormalig staatssecretaris voor Ontwikkelingssamenwerking, waarvan de gedrevenheid terzake in geen enkel opzicht kan worden betwijfeld, zei twee jaar geleden in een interview in *De Standaard*: "Indien men ze mij gaf, zou ik niet weten wat ik ermee zou moeten doen." Als het gaat over ernstige

ontwikkelingssamenwerking, niet over het financieren van Marxistische dictaturen, dan blijkt dat zelfs de heer Moreels terzake niet echt wist wat hij ermee zou moeten aanvangen. Ook daar zitten wij met vrome wensen, niets meer niets minder.

Een laatste zaak die ik zou willen aanbrengen, heeft tegelijkertijd te maken met buitenlandse politiek en defensie. De laatste jaren werd het leger altijd met het oog op peace-keeping ingezet. Wij deden dit in Ruanda - de huidige eerste minister weet er een en ander over -, in Somalië en nog niet zo lang geleden ook in het voormalige Joegoslavië. Het moet mij toch van het hart dat ik sterk de indruk heb dat die peace-keeping een andere semantische benadering is van wat men normaal "oorlog" zou noemen: gaan vechten, met alle gevolgen van dien.

Mijnheer de eerste minister, ik pleit ervoor dat men terzake de bevolking klare wijn zou schenken. Ik wil er u trouwens aan herinneren dat zelfs de terminologie waaronder dit wordt gecamoufleerd, niet nieuw is. De kanonnerboot-politiek van Europese machten in de negentiende eeuw werd ook al pacificatie genoemd. Wat het engagement terzake betreft, had u uit die Ruanda-commissie toch moeten leren dat wij beter veel voorzichtiger zouden zijn, dat wij daar heel vaak heel ver zijn gegaan in zaken waar wij geen eigenbelang te verdedigen hadden, en waarbij het belang van anderen dat wij zouden gaan verdedigen, op zijn minst zeer twijfelachtig is. Ik wil er dus voor pleiten dat de regering iets spaarzamer zou optreden én met de geldmiddelen die daarvoor moeten worden gebruikt én met het leven en het bloed van de soldaten die wij daar inzetten. Ook dat is een belangrijke taak voor de buitenlandse politiek.

Ik kom tot mijn besluit. Ik heb daarstraks gezegd dat deze regering door de bevolking wordt ervaren als een wederzijds gepland en georganiseerd huwelijksbedrog. De vraag rijst wie de grootste horens draagt. Zijn het de liberalen of de groenen? De PS is het zeker niet. Die zorgt altijd zeer goed voor haar belangen. Ik denk dat de vergelijking niet kan worden gemaakt. De grootste horens worden jammer genoeg gedragen door de kiezer die hier verraden werd in zijn wensen.

De **voorzitter**: Collega's, na inlichtingen te hebben ingewonnen kan ik u meedelen dat staatssecretaris Chevalier werd verhinderd door werkzaamheden in verband met de commissie belast met de dioxinezaak.

Zoals afgesproken zal de vergadering thans worden geschorst tot 20.30 uur.

- *La séance est suspendue à 19.40 heures.*

- *De vergadering wordt geschorst om 19.40 uur.*

- *La séance est reprise à 20.30 heures.*

- *De vergadering wordt hervat om 20.30 uur.*

De **voorzitter**: De vergadering wordt hervat.

La séance est reprise.

De heer Lode Vanoost heeft het woord.

De heer **Lode Vanoost** (ECOLO-AGALEV): Mijnheer de voorzitter, ik stel vast dat de aandacht van de media afgenomen is. Ik hoop dat er geen correlatie bestaat tussen dat feit en mijn verschijning.

Mijnheer de eerste minister, heren ministers, mijnheer de staatssecretaris, collega's, sta mij toe een algemene opmerking te maken voor ik tot het onderwerp van mijn uiteenzetting kom. Wanneer de fractievoorzitter van de CVP zijn kritiek spuit op deze nieuwe coalitie, moet mij toch iets van het hart. Ik wil de CVP hier niet aanvallen, integendeel zelfs. Ik zal hen een aanbod doen. Wanneer de CVP ooit, binnen vier, acht of eenenveertig jaar, opnieuw geroepen wordt om deel te nemen aan de regering, zullen wij niet doen wat nu gebeurd is. Onze ministers en staatssecretarissen zullen in alle respect voor de democratie geen lege kabinetten achterlaten, zonder zelfs de codes van de computers door te geven en het meenemen van alle dossiers. Wij zullen komaf maken met deze veertigjarige traditie van ingebakken wantrouwen tegenover ander politieke partijen. U zult dus geen lege kabinetten erven. Ik bied u dit aan en ik vraag u zelfs of u bereid bent om ook een dergelijke belofte te doen.

De **voorzitter**: Ik weet niet of de eerste minister een leeg kabinet gevonden heeft, maar de heer Vanoost heeft het woord.

De heer **Lode Vanoost** (ECOLO-AGALEV): Het stoort toch niet als ik doorga?

Ik zie de komende vier jaar in elk geval met optimisme tegemoet. Dat is logisch aangezien ikzelf heb meegewerkt aan de voorbereidende gesprekken over dit deel van het regeerakkoord. De eerste minister heeft gisteren zeer goed samengevat wat ik over het buitenlands beleid denk. Ik zal hem letterlijk

citeren: "Het respect voor de mensenrechten zal het uitgangspunt zijn van het buitenlands beleid. De regering wil op dit vlak een actief beleid voeren binnen alle internationale instellingen, net zoals zij haar initiatieven om bij te dragen tot wapenbeheersing en ontwapening zal verderzetten. Zij engageert zich om het parlement nauwer te betrekken bij het uittekenen van haar politiek op dit vlak". Ik zou het zelf niet beter kunnen zeggen.

Collega's, ik moet u bovendien iets bekennen. Ik ben namelijk voorstander van de vrije markt en ik ben dat altijd geweest. Laat ik u even verduidelijken wat ik onder vrije markt versta. Ik denk dat België en de rest van de wereld het best gedijen met een economie die gebaseerd is op eerlijke competitie tussen creatieve ondernemers, dit alles in een kader dat door nationale regeringen wordt gestuurd.

Mijnheer De Clerck, vergaloppeert u zich niet, u hebt de rest van mijn toespraak nog niet gehoord. Uw collega, de heer Eyskens, heeft de groenen de levieten gelezen maar hij vindt het niet nodig om naar mijn repliek te luisteren, waarvan akte. Als kwestie van respect voor de mening van een ander kan dat tellen. Een parlements lid heeft slechts één verplichting, namelijk hier aanwezig zijn.

Goed, laat ik u even verduidelijken wat volgens mij vormen zijn van de onvrije markt waar wij tegen zijn. Vrije markt speelt volgens mij niet in het geval van Renault, dat de vestiging in Vilvoorde sluit om in Rusland te gaan produceren omdat de lonen er schandalig laag zijn. In Turkije opent het vestigingen omdat syndicale activiteiten er bij wet verboden zijn, of in Brazilië omdat het daar ongehinderd grondwater kan pompen voor haar fabriek en daardoor tienduizenden mensen zonder drinkwater zet en daarna datzelfde water, vervuild, gewoon mag dumpen.

Dat collega's, heeft volgens mij niets met vrijheid van ondernemen te maken, integendeel. Dit zijn volgens mij voorbeelden van schendingen van de vijf sociale basisrechten die ook in dit regeerakkoord staan vermeld.

Voor wie deze sociale basisrechten nog niet zou kennen, som ik ze nog even op. Het verbod op dwang- en kinderarbeid, discriminatie op het werk, het recht op syndicale activiteit en op collectief overleg tussen werkgever en werknemer. Ik vraag de betrokken regeringsleden hun beleid te richten op het verwezenlijken van een eerlijke wereld-economie. Daar wordt uiteindelijk iedereen beter van.

Het respect voor de mensenrechten zal dus het uitgangspunt zijn van het buitenlands beleid. Ook hier doe ik een oproep om dit lovenswaardige principe op een principiële en niet-selectieve wijze toe te passen.

Dat betekent onder meer, om maar slechts enkele voorbeelden te geven, dat België en de Europese Unie kritisch moeten toekijken op de mensenrechten-clausule in de recente handelsovereenkomst met Mexico. Dat betekent dat er ook een heel kritische houding moet worden aangenomen tegenover een regime zoals dat in Birma.

Collega's, wij pleiten ook voor de bestraffing van oorlogsmisdadigers, zoals Milosevic en terecht. Het is jammer dat collega Eyskens niet aanwezig is want ik zou hem anders willen antwoorden op zijn bemerkingen over ons in verband met Kosovo. Hij vindt het echter blijkbaar niet nodig hier aanwezig te zijn.

(Onderbreking)

Akkoord gaan met een vraag? Dat is iets raar. Hoe kan men nu akkoord gaan met een vraag? Men kan eventueel akkoord gaan met een antwoord.

Laten wij die lijn van het vervolgen van een oorlogsmisdadiger doortrekken en eenzelfde gestrengheid tonen ten aanzien van die landen die jammer genoeg al jarenlang hun eigen Kosovo-drama's beleven. Ik geef u slechts vier voorbeelden: Chiapas in Mexico, Oost-Timor, Indonesië. Is het trouwens niet schrijnend, mijnheer de eerste minister, dat de grootste op dit ogenblik nog in leven zijnde massamoordenaar, met name ex-president Soeharto, aan de dijk werd gezet, niet omwille van zijn moorddadig bewind - een van de meest moorddadige van de jongste dertig jaar - maar omdat hij zijn land economisch ten gronde heeft gericht.

Ten slotte verwijs ik naar het land dat de trieste eer heeft al dertig jaar de hel op aarde te zijn voor al wie voor democratie en rechtvaardigheid strijdt, waar een feodale elite nog steeds weigert toe te treden tot de wereldgemeenschap, met name Colombia.

Ik heb het dan ook over het lidmaatschap van Turkije. Dat kan uiteraard alleen als dit land een vreedzame oplossing van zijn interne conflicten nastreeft. Mijnheer de eerste minister, u wil het parlement betrekken bij het buitenlands beleid: laten wij Turkije dan het voorstel doen hen te helpen door een internationale conferentie over het Turks-Koerdisch probleem te organiseren.

Ik nodig de minister van Buitenlandse Zaken en de staatssecretaris voor Buitenlandse Handel uit om zo snel mogelijk het jaarverslag 1998 inzake de uitvoer van Belgische wapens voor te leggen aan het parlement en dit te bespreken. In de vorige legislatuur heeft een subcommissie van de commissie voor Buitenlandse Zaken een rapport gemaakt onder de deskundige leiding van de heer Van der Maelen en met medewerking van, onder meer, de heer Moriau. In dit rapport wordt voorgesteld dit jaarverslag steeds in het voorjaar ter beschikking te stellen. Laten wij die afspraak maken voor volgend jaar.

Ten slotte nodig ik de collega's parlementsleden uit tot een hoorzitting met internationale experts om de uitspraak van het Internationaal Gerechtshof in Den Haag van 1996 te bespreken. U weet dat deze uitspraak de al dan niet wettelijkheid betreft van het plaatsen en inzetten van nucleaire wapens. Wanneer alle leden van de coalitie in de regeringsverklaring pleiten voor de afbouw van de kernarsenalen, laten wij dan beginnen met in dit parlement ten minste te debatteren over de wenselijkheid van een *no first use* voor de kernwapens van de NAVO. Dit wordt steeds bestempeld als een stokpaardje van de groenen. Dat is het niet, want deze *no first use* is een enorme toegeving van de groenen. Als dit erdoor zou komen, betekent het dat wij ons scharen achter de nucleaire strategie van de NAVO en aanvaarden dat nucleaire wapens worden aangeemaakt en eventueel gebruikt, zij het met dit detail als verschil dat de NAVO zou toezeggen deze wapens niet als eerste te gebruiken. Over dit klein detail gaat het. Laten wij daarover de discussie aangaan: als democraten aanvaarden wij dat een meerderheid hierover een beslissing zou nemen.

Ik vind het jammer dat de heer Eyskens hier niet aanwezig is, want ik had gehoopt dat hij zou proberen mij hierop te pakken. Ik zou hem dan geantwoord hebben dat de *no first use* en nog enkele andere dossiers zowat onze ethische dossiers zijn. Wij hebben echter, in tegenstelling tot de CVP, nooit de pretentie en de zelfingenomenheid gehad om in onze ethische dossiers de rest van het land een minderheidsstandpunt op te leggen. Ik prijs mij wel gelukkig dat ook die periode is afgesloten.

De **voorzitter**: De heer Stefaan De Clerck heeft het woord.

De heer **Stefaan De Clerck** (CVP): Mijnheer de voorzitter, dit is dikke zever. Het gaat er niet om minderheidsstandpunten op te leggen aan anderen.

Het verhaal alsof de CVP altijd een soort van dictaat heeft opgelegd in ethische dossiers, stemt niet overeen met de werkelijkheid. Er werden vroeger afspraken gemaakt om de meerderheid met een gezamenlijk standpunt voor het parlement te laten komen. Uiteraard kon het debat dan in het parlement worden gevoerd. Dit standpunt werd ingegeven op basis van bepaalde ervaringen. Als wij ons nu afzetten tegen de houding van de regering, is het omdat die weigert hierover een standpunt in te nemen. Wij vinden dit niet verantwoord. Natuurlijk gaan wij erover akkoord het debat te voeren, natuurlijk gaan wij ermee akkoord te proberen een zo ruim mogelijke consensus te bereiken. Stellen dat wij minderheidsstandpunten proberen op te dringen, is een totaal onterechte benadering van het hele verhaal. Dergelijk fabeltje wordt de CVP altijd ten kwade geduid, maar het stemt absoluut niet overeen met de houding die de CVP in het verleden heeft aangenomen.

De **voorzitter** : De heer Lode Vanoost heeft het woord.

De heer **Lode Vanoost** (ECOLO-AGALEV) : Mijnheer de voorzitter, onze visies op de realiteit verschillen duidelijk. Ik weet dat de CVP het er moeilijk mee heeft als haar standpunten minderheidsstandpunten worden genoemd. Ik wijs er toch op dat er in dit land - gelukkig maar ! - geen meerderheden bestaan : elke partij vertegenwoordigt in dit land een minderheid. Kleine minderheden, grote minderheden, allemaal minderheden.

De **voorzitter** : De heer Alfons Borginon heeft het woord.

De heer **Alfons Borginon** (VU) : Mijnheer de voorzitter, ik wil reageren op de opmerking van collega De Clerck. Ik denk dat collega Vanoost heeft geprobeerd de CVP iets te verwijten over die minderheidsstandpunten. Ik denk dat hij gewoonweg een mooie manier tracht te zoeken om datgene wat een toegeving is van de groenen niet als een toegeving te moeten verpakken. Collega Vanoost, u zegt dat u uw standpunt niet hebt kunnen opleggen aan de andere meerderheidspartijen. Daaruit blijkt duidelijk dat voor de groenen het standpunt inzake nucleaire ontwapening geen breekpunt was.

De **voorzitter** : De heer Lode Vanoost heeft het woord.

De heer **Lode Vanoost** (ECOLO-AGALEV) : Mijnheer de voorzitter, in dit regeerakkoord staan zaken waarmee

wij niet gelukkig zijn. Dit is er een van. Dat neemt niet weg dat dit regenboog-experiment het begin kan zijn van een nieuw buitenlands beleid : met oog voor de economische realiteit streven naar een rechtvaardige wereld. Ik zal dit beleid van de regering kritisch volgen in de overtuiging dat deze eerste minister, deze minister van Buitenlandse Zaken, deze staatssecretaris voor Buitenlandse Handel en onze staatssecretaris voor Ontwikkelingssamenwerking dit parlement wel au sérieux nemen. Ik ga de uitdaging aan om vier jaar lang dit beleid constructief mee vorm te geven. Dat zal niet altijd gemakkelijk zijn, maar moeilijk gaat ook en is trouwens veel leuker in de politiek. Ik ga voor de volle vier jaar.

Le **président** : La parole est à M. Jean-Paul Moerman.

M. **Jean-Paul Moerman** (PRL FDF MCC) : Monsieur le président, monsieur le premier ministre, monsieur le vice-premier ministre, messieurs les ministres, chers collègues, Molière écrivait dans "Le Misanthrope" : "Il n'est de folie à nulle autre seconde que de vouloir un jour changer le monde." Je crois que nos collègues du Vlaams Blok seront contents car voilà enfin un francophone qui n'a aucune emprise sur le gouvernement, qui, bravant ses recommandations, me semble avoir décidé d'accrocher sa charrue aux étoiles et, avec une part de rêve et une grande dose d'utopie, a décidé de relever un défi immense.

Reprendre le cours des choses là où elles sont, c'est un défi. Au nom du groupe PRL FDF MCC, permettez-moi de me réjouir des axes forts développés dans la déclaration gouvernementale en matière de politique extérieure, de politique européenne et de défense.

Le style a changé; une brise nouvelle souffle; nous pouvons y déceler une réelle fraîcheur. J'ai été très heureux aussi d'entendre M. le premier ministre dire une chose évidente, mais qu'il est bon de rappeler, à savoir que la Flandre est une terre de tolérance et d'ouverture.

Je retiendrai de la déclaration gouvernementale :

- la volonté de faire de la Belgique un Etat modèle, d'améliorer son image, de restaurer son statut de partenaire écouté et respecté dans le concert international;
- dans les différents volets de la politique extérieure, de veiller à l'affirmation des valeurs de la démocratie, de la liberté et du respect des droits de l'homme;
- pour les questions européennes, de préparer la présidence belge de l'Union en 2001, de transposer les directives

dans les délais impartis et de veiller à une bonne coordination entre l'Etat fédéral et les entités fédérées;

- de restaurer l'image de notre pays, notamment dans le cadre de nos relations économiques extérieures, et par une politique de défense intégrée;

- et en matière de coopération au développement, de renforcer les efforts. Cet aspect plus particulier sera abordé par mon estimé collègue Denis D'hondt.

Les objectifs sont à la hauteur des nécessités. Les moyens qui seront développés semblent adéquats. Je ne formulerai donc que quelques observations à propos de certains axes maîtres développés en matière de politique extérieure et de défense.

Faire de la Belgique un Etat modèle ! Projet ambitieux ! Il va sans dire que l'image internationale de notre pays n'est pas des plus brillantes actuellement. Elle ne pourra être restaurée que si le pays lui-même en a la volonté et voit ses administrations sensiblement améliorées.

Le respect des droits de l'homme doit constituer la pierre angulaire de notre politique extérieure. Qu'il s'agisse de relations bilatérales, multilatérales ou de questions thématiques, comme le désarmement ou la construction progressive d'une justice internationale, agir autrement serait sacrifier nos valeurs sur l'autel d'une conception marchande à courte vue.

Cependant, il ne faut pas se méprendre en excluant une approche nuancée dans l'exigence de ce critère des droits de l'homme, à peine de nous condamner à n'entretenir des relations diplomatiques qu'avec un club ne comptant que bien peu de membres. Ainsi, le critère du respect des droits de l'homme devra-t-il, à regret, être appliqué de manière conditionnée et graduelle, afin de faire progresser ce concept.

Les relations économiques extérieures sont à l'évidence d'une importance vitale pour notre pays. Dans le contexte que nous connaissons, la restauration de la confiance des pays partenaires dans les produits belges s'avère indispensable. Nous ne pouvons donc qu'approuver sans réserve l'initiative du gouvernement consistant à mettre sur pied une campagne de promotion de longue haleine.

Le gouvernement se dispose à adapter et à renforcer les moyens d'action au service des milieux économiques face à la concurrence étrangère. Il consacre

également une attention particulière au renforcement des instruments de financement et d'assurance crédits aux exportations, autant de thèmes qui nous sont chers.

Quant à la problématique de la défense nationale, je suis au regret, monsieur Lefevre, de vous signaler que je ne répondrai pas à ce que je crois relever plus du défi que d'une saine appréciation de la situation actuelle. Qu'il me soit toutefois permis de vous rappeler que votre actuel chef de groupe était jusqu'il y a peu ministre de la Défense nationale ! Je regrette qu'il n'était pas présent pour vous entendre pleurer sur le sort de nos soldats actuellement en opération à l'étranger, puisque - que je sache - c'était sous son autorité et direction que cette décision fut prise. Vous avez la mémoire courte ! Il importait de faire cette mise au point. Mais, je comprends que vous soyez troublé actuellement et que vous n'ayez pas l'habitude de votre situation.

La dimension internationale au sens large ou, *sensu stricto*, européenne est omniprésente dans la plupart des domaines qui touchent à l'existence de nos concitoyens. Chacun en est conscient et le département de la Défense nationale ne se présente pas aujourd'hui sous les meilleurs auspices. La tâche sera ardue.

Le budget bloqué en 1992 à 98 milliards a provoqué une perte du pouvoir d'achat cumulé certaine. Je n'en ai jamais fait le reproche de manière agressive au précédent ministre. Il y avait des décisions ainsi que des marges d'action.

Cependant, le plan Delcroix, mis en oeuvre dans les circonstances que l'on sait, une professionnalisation de l'armée sans les mesures d'accompagnement nécessaires, a placé le département de la Défense devant d'épineux problèmes toujours pas réglés ni rencontrés.

La question du personnel et ses conséquences de dérive budgétaire mettant en cause une opérationnalité optimale et un déséquilibre des dépenses de fonctionnement et d'investissement, ce sont autant de réalités et de défis auxquels vous serez confrontés, monsieur le ministre de la Défense nationale.

Chacun est conscient de la nécessité pour notre pays de s'inscrire avec enthousiasme dans un concept de "défense intégrée", qui, à terme, sera européen dans des autonomies et capacités de gestion de conflits et/ou de crises, sans aucunement rejeter l'axe otaniste.

Il paraît évident que la création d'un pilier européen de défense doté d'une capacité autonome de réaction et de gestion constitue un pôle fondamental de réflexion.

Il faut toutefois, actuellement, être conscient des faisabilités, liées tant à la réalité des intégrations en cours, que des considérants techniques et financiers que cela implique.

Nos Forces armées, grâce à la qualité de leurs membres, ont maintenu un niveau d'excellence certain, et ce, malgré les agressions dont elles furent l'objet depuis la mise en oeuvre du plan dit "Delcroix". Elles bénéficient d'une réputation internationale de compétence.

Nos contacts avec nos alliés européens, notamment, sont des plus positifs.

Que ce soit au sein d'organisations communes, tel l'Eurocorps, ou au travers de collaborations poussées, comme l'Amiral Bénélux, nos militaires ont développé des techniques et des aptitudes qui sont les bases potentielles d'un travail d'une intégration encore plus grande.

La déclaration gouvernementale exprime l'ambition de la nouvelle majorité de mobiliser l'ensemble des dynamismes contribuant substantiellement à la mise en oeuvre rapide de structures européennes en matière de défense.

La Belgique a un rôle important à saisir : doter l'Europe d'une capacité militaire coordonnée, assurer une politique étrangère commune. Voilà un objectif ambitieux et réaliste auquel notre gouvernement promet de s'atteler.

L'expérience de participation et de travail dans des organisations internationales, comme les missions ONU, ou SFOR, KFOR, etc., associée au caractère ouvert et multiculturel de notre pays, ainsi qu'à son histoire européeniste, sont des moteurs qui le rendent tout à fait apte pour participer à cette nouvelle construction.

Les forces armées constituent donc un apport indiscutable dans la valorisation de l'image de marque de notre pays à l'échelon international.

La nouvelle majorité propose un cadre clair et précis pour notre politique de défense.

Le gouvernement fait un choix judicieux en valorisant l'implication de nos forces armées dans les missions à l'étranger.

Toutefois, la participation à des opérations internationales ne peut être une fin en soi.

Cette participation est un moyen au service d'une politique étrangère globale fondée sur des concepts de renforcement des droits de l'homme et de sauvegarde des libertés fondamentales, d'harmonie et de paix.

Le **président** : La parole est à M. Lefevre.

M. Jacques Lefevre (PSC) : Monsieur le président, puis-je demander à mon collègue montois où il a pu prendre connaissance de déclarations relatives aux mesures que le gouvernement compte prendre en matière de défense ? Pour ma part, j'ai entendu l'exposé du premier ministre et j'ai lu le document qui nous a été remis. On ne traite nulle part de cette matière. Or, M. Moerman fait sans cesse référence aux mesures que va prendre le gouvernement en matière de défense. Monsieur Moerman, disposez-vous d'un texte parallèle ? Où se trouve-t-il ? La transparence existe-t-elle ?

M. Jean-Paul Moerman (PRL FDF MCC) : Je vous répondrai dans un instant.

Nos participations dans les opérations de maintien ou de rétablissement de la paix s'inscrivent dans des perspectives diplomatique, politique, économique et militaire.

Il convient de conditionner nos participations dans les volets politiques de la crise.

Nous constatons qu'en Somalie ou en ex-Yougoslavie, nos importants efforts ne se sont nullement concrétisés par une présence aux tables de négociations.

Le projet gouvernemental permet de remédier à ces carences certaines.

Après la crise, nous devons veiller au volet politique. En Namibie et au Cambodge, malgré une présence militaire efficace et appréciée, notre pays n'a pas valorisé cette image positive et, en dépit d'indices très clairs montrant par exemple que les Cambodgiens souhaitaient une plus grande participation belge, le gouvernement sortant n'a absolument pas réagi. L'implication que cela sous-tendait était pourtant parfaitement envisageable.

Dans le droit fil de nos interventions, il convient d'envisager la création de postes diplomatiques.

En matière économique, la présence des "ambassadeurs de la paix", en association avec les services du Commerce extérieur et de la Coopération, permet la promotion des intérêts économiques belges à l'étranger.

Le réseau des attachés militaires belges -au sujet duquel M. Poncelet avait une approche que nous partageons parfaitement- doit être une source permanente autorisant le renversement de l'image de marque du pays mais assurant surtout le contact et l'information, seuils d'évaluation indispensables à nos engagements.

L'expérience acquise au cours des opérations de maintien ou de rétablissement de la paix doit être valorisée. La création d'un réel centre d'entraînement à ces opérations doté de moyens suffisants constitue une piste idéale de réflexion. Un tel centre pourrait s'inscrire également dans le cadre de la coopération par l'accueil d'officiers provenant de pays susceptibles de connaître des crises graves, en les formant à la prévention de ces conflits.

La démocratie, quels que soient ses acquis, est en état de dérive constante. Lassitude, erreurs ou encore désinvolture, voilà autant de dangers qui la guettent.

Le gouvernement, en affirmant dans sa déclaration ses perspectives en matière de politique étrangère et de défense, en réaffirmant l'importance et la prééminence de la défense des Droits de l'Homme, fait preuve d'un souci de cohérence et de responsabilité.

Restaurer et affirmer l'image de l'Etat, dans le concept international, passe nécessairement par cette rigueur nouvelle porteuse d'espoir.

Je conclurai en disant que le chantier est ouvert et la tâche immense, il faut en avoir conscience. La critique sera facile; l'oubli est déjà réel.

Le gouvernement par sa déclaration fait preuve d'une juste évaluation. En fixant ses priorités, il témoigne d'une hauteur de vue qui convainc. Les votes du groupe PRL FDF MCC conforteront cette déclaration gouvernementale. Il est évident que les vents seront favorables au navire "gouvernement" puisqu'il a une réelle destination.

De voorzitter : De heer Dirk Van der Maelen heeft het woord.

De heer Dirk Van der Maelen (SP) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de eerste minister, dames en heren ministers, collega's, ik zal in mijn betoog vier punten aanhalen.

Inzake buitenlands beleid wordt in het regeerakkoord meermaals verwezen naar de belangrijke rol die men het parlement toebedeelt. In een eerste punt zal ik ingaan op wat ons socialisten drijft inzake buitenlands beleid. Ik

meen dat dit goed is als informatie. In een tweede punt zal ik kort uitweiden over de Balkan. Het derde punt zal handelen over de veiligheid en het vierde over Europa.

Ten eerste, wat drijft ons socialisten als wij ons met buitenlands beleid bezighouden? Ik kan het niet beter samenvatten dan wat er in het meest recente VN-rapport staat over menselijke ontwikkeling. Ik citeer: "De globalisering verandert onze wereld veel sneller dan wij denken. De expansie van de markten grijpt razendsnel om zich heen. De politiek kan nauwelijks volgen. We lopen het risico dat de globalisering enkel zal draaien om meer economie, meer geld, meer concurrentie. De gevolgen ervan zijn catastrofaal. Zo moeten nu in tachtig landen de inwoners het stellen met minder inkomen dan tien jaar geleden. In 1930 waren er dertig armen voor één rijke, vandaag zijn het 74 armen voor één rijke."

Deze tekst vat heel goed samen wat de situatie en de ontwikkeling is en waarmee wij worden geconfronteerd. Wat ons drijft en wat wij hopen dat deze regering en ook dit parlement zal drijven wanneer men het heeft over buitenlands beleid in de meest brede zin, zoals buitenlands economisch beleid, buitenlands politiek beleid, ontwikkelingssamenwerking, is het meewerken aan de sociale inkleuring van de globalisering. Het is onze stellige overtuiging dat wanneer wij die ontwikkeling laten doorgaan, wij onvermijdelijk afstevenen op grote problemen.

Hoe kan men dit doen? Ik zal later nog de gelegenheid krijgen hierop in detail in te gaan. Een eerste regel die wij moeten respecteren is er een om mee te werken met de VN en om de engagementen die wij in de VN aangaan, ook nakomen. Ik zou de staatssecretaris voor Ontwikkelingssamenwerking nu al willen vragen of hij voor mij kan nagaan of het juist is wat ik gisteren heb vernomen in verband met de bevolkingsconferentie in Caïro. De VN heeft vijf grote conferenties gehouden over vijf grote problemen. Een van de grote problemen in het Zuiden is de bevolkingsexplosie. Op die bevolkingsconferentie in Caïro zou volgens een krantenartikel dat ik gisteren heb gelezen, België een engagement hebben genomen. Als die informatie juist is, zijn wij 100% onder dit engagement gebleven. Wij hebben dus 100 beloofd en hebben twaalf keer minder dan honderd gegeven.

Ook in het regeerakkoord heeft men het vaak over de geloofwaardigheid van ons land. Mijnheer de staatssecretaris, ik zou graag hebben dat u in september - ik neem aan dat u dit nu niet kunt doen - voor mij nagaat of dit klopt. Is dit juist, dan is dat een pure schande.

Ten tweede, op dit vlak verwacht ik internationaal activisme en voluntarisme van deze regering en dit parlement. Tot mijn grote vreugde bevat dit regeerakkoord een zinsnede waarin men gewag maakt van het feit dat tijdens de "millennium round" in de Wereldhandelsorganisatie, België zich zal inspannen om de vrijhandel compatibel te maken met mensenrechten, sociale rechten en leefmilieu. Welnu, deze sociale rechten liggen ons - socialisten - na aan het hart. De collega's die deze problematiek op de voet volgen, weten dat er een consensus groeit tussen de Wereldhandelsorganisatie en de internationale arbeidsorganisatie. Beide directeurs-generaal hebben elkaar de afgelopen maanden geregeld ontmoet. Men is naar een consensus toe gegroeid om in de volgende "millennium round" in de Wereldhandelsorganisatie een poging te doen om de vijf basis-sociale rechten van de internationale arbeidsorganisatie in te bouwen in de op til zijnde vrijhandelsbesprekingen. Wij socialisten, verwachten van onze regering dat ze als het ware de voorhoede vormt in deze ontwikkeling.

Wij zijn van oordeel dat het niet alleen volstaat dergelijke inspanningen op internationaal vlak te leveren. Wij zijn er ons terdege van bewust dat het van vandaag op morgen niet zal veranderen. Toch denken wij dat de geloofwaardigheid van ons optreden op de internationale scène sterk aan geloofwaardigheid zal winnen als wij duidelijk maken dat het ons menens is. Tijdens de vorige legislatuur hebben wij twee wetsvoorstellen ingediend. Eén van deze wetsvoorstellen heeft betrekking op de sociaal verantwoorde productie.

De voorzitter : Mijnheer Van der Maelen, sta mij toe dat ik u even onderbreek. Collega's, ik zou het op prijs stellen dat men het betoog van de spreker aandachtig zou aanhoren. Wellicht is het niet teveel gevraagd enige belangstelling voor de ander aan de dag te leggen.

De heer Dirk Van der Maelen (SP) : Dank u, mijnheer de voorzitter. Ik herhaal: ons eerste voorstel over sociaal onverantwoorde productie werd tijdens de vorige legislatuur door een ruime meerderheid goedgekeurd. Ons tweede voorstel beoogt - naar analogie met de extraterritoriale wet op het

sexueel misbruik van kinderen - het misbruik van kinderen in het arbeidsproces extraterritoriaal strafbaar te maken. Als wij erin slagen deze twee wetsvoorstellen in België goed te keuren, zullen wij tijdens de internationale besprekingen met meer kracht en geloofwaardigheid kunnen pleiten voor een duidelijke doorbraak in de "sociale invulling" van de globalisering.

Een tweede punt bestrijkt de Balkan. Twee vragen - die vanavond niet hoeven te worden beantwoord - wellen bij mij op. Heeft men reeds enig idee van de engagementen die België moet nemen ten aanzien van de Balkan en welk prijskaartje zal daaraan hangen? Op welke begroting zal de Belgische bijdrage aangerekend worden?

Bovendien wens ik de aandacht van de ministers van Buitenlandse Zaken en Defensie te vestigen op het feit dat op 29 april - dag van de ontbinding van het parlement - een resolutie over Kosovo werd goedgekeurd. In deze resolutie werd de afspraak gemaakt om in deze Kamer een debat te organiseren om te evalueren op welke wijze België en de internationale gemeenschap is opgetreden (heeft gehandeld) in Kosovo. Wie deze problematiek van nabij volgt, weet dat daarover overal in Europa en zelfs in de Verenigde Staten wordt gedebatteerd. Dit is een 'breekdebat'. Is het goed om dergelijke problemen op militaire wijze op te lossen? Is er nood aan meer militaire uitgaven om de legers op peil te houden? Heeft men behoefte aan een Europese defensie? Dergelijke vragen kunnen daar allemaal aan de orde komen. Ik vraag dan ook de minister van Buitenlandse Zaken en de minister van Defensie of in september of oktober een dergelijk debat kan worden gehouden? Het zou nuttig zijn indien we dat vooraf zouden weten, zodanig dat elke fractie zich degelijk kan voorbereiden op dit heel belangrijk en cruciaal debat.

Minister **Louis Michel** : In september of oktober zal ik een nota indienen waarin de richtlijnen met de politieke intenties van de regering zullen worden vervat. Wij zullen dan ook ruimschoots en in alle openheid de gelegenheid krijgen daarover uitgebreid te discussiëren.

De heer **Dirk Van der Maelen** (SP) : Mijnheer de minister, ik dank u voor die toezegging. Wij zullen ons graag voorbereiden op dit debat.

Dan kom ik bij mijn derde punt : vrede en veiligheid. hier zou ik twee zaken willen zeggen. Ik zou de wens willen uitspreken naar de minister van Buitenlandse Zaken dat hij - zoals

trouwens in het regeerakkoord staat - bijzondere inspanningen zou willen leveren op het vlak van ontwapening en wapenbeheersing. Ons kleine landje heeft in het verleden bewezen - en het is spijtig dat de vorige minister van Buitenlandse Zaken er niet meer is, want ik wil hem hulde brengen - dat men op dit vlak een voortrekkersrol kan spelen. Dit is gebeurd inzake antipersoonsmijnen. Ik denk dat ons land dit ook kan inzake illegale wapenhandel.

Volgens het regeerakkoord is de regering bereid zelf initiatieven te nemen of initiatieven te steunen om tot een beteugeling van schendingen van wapenembargo's te komen door middel van extraterritoriale sancties.

Als de regering dit niet doet zal onze fractie - en ik zal terzake de steun van andere partijen inroepen - een wetsvoorstel indienen.

Ten slotte wil ik ook - nog steeds in hetzelfde hoofdstuk van ontwapening en wapenbeheersing - de aandacht vestigen op het feit dat ook op het einde van de vorige legislatuur een commissie heeft gewerkt die in tien vergaderingen de wapenhandel heeft doorgelicht. Daar zijn we over alle partijgrenzen heen, meerderheid en oppositie tot een aantal gezamenlijke conclusies gekomen.

Het lijkt mij goed sommige van die conclusies die bij wet moeten omgezet worden, in een wetsvoorstel te gieten.

Tot slot zou ik in dit hoofdstuk het even willen hebben over wat collega Eyskens daarstraks heeft aangeraakt. Hij heeft de vraag gesteld of ingeval van een conflict in Kongo - en er is sprake van dat er VN-troepen zouden worden gestuurd - België terzake troepen zou leveren. Ik denk dat collega Eyskens het regeerakkoord niet goed heeft gelezen. Daarin staat dat wij ons inzake vredeshandhaving zullen richten naar de aanbevelingen van de Ruanda-commissie. De premier kent die beter dan ik, maar ik zal hier aanbeveling nummer vijf voorlezen. Die luidt als volgt : "Er mag bij deelname aan VN-operaties geen verwarring ontstaan, noch bij de deelnemende landen noch bij het land waar de operatie plaatsvindt, en, anderzijds, de banden uit het heden en het verleden die bestaan tussen de betrokken landen. Daarom verdient het aanbeveling dat België geen contingent meer levert voor landen waarmee vroeger een koloniale relatie bestond. Dit mag België er evenwel niet van weerhouden om, indien nodig op eigen initiatief evacuatie-opdrachten uit te oefenen."

Duidelijker kan het niet. Het regeerakkoord verwijst naar de aanbevelingen van de Ruanda-commissie en die zijn duidelijk : geen troepen naar Congo.

De heer **Francis Van den Eynde** (VL.BLOK) : Collega Van der Maelen, ik heb met aandacht geluisterd naar de duidelijke uitleg die u geeft over VN-operaties, maar de laatste jaren zijn wij niet enkel bij VN-operaties betrokken geweest. De laatste operatie, die trouwens nog niet helemaal achter de rug is, had daarmee helemaal niets te maken. Graag had ik uw standpunt als regeringspartij daaromtrent. Wat indien wij opnieuw betrokken worden bij NAVO-operaties buiten het NAVO-gebied?

De heer **Dirk Van der Maelen** (SP) : Collega, u verwijst naar het optreden in de Balkan. U hoorde wellicht mijn vraag om daarover een debat te voeren, alsook de mededeling van de minister van Buitenlandse Zaken in dat verband. Wij zullen aldus de gelegenheid hebben daarover met elkaar van gedachten te wisselen.

Voorts verheugt het mij dat de regering zich in het regeerakkoord engageert om het parlement van nabij te betrekken bij alle belangrijke momenten van de Europese integratie. Bovendien engageert de regering zich ertoe om in overleg met het parlement het Belgische voorzitterschap voor te bereiden.

Dit zijn twee duidelijke engagementen die, indien zij worden gerespecteerd, ons toelaten de Europese ontwikkelingen van nabij te blijven volgen.

Voor zover het nodig mocht zijn - al hoop ik het tegendeel - vestig ik uw aandacht erop dat mijn fractie de regering zal herinneren aan deze beloftes. Wij rekenen erop over Europese ontwikkelingen vaak te kunnen debatteren in nauwe samenwerking met de regering.

De **voorzitter** : De heer Ferdy Willems heeft het woord.

De heer **Ferdy Willems** (VU-ID) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de eerste minister, collega's, dit is mijn eerste betoog in dit halfroond en na de heer Chabot ben ik de eerste nieuweling die het woord krijgt.

Als nieuweling is het mij misschien toegestaan vooraf - en los van het thema dat ons thans bezighoudt - iets te zeggen over de sfeer die hier heerst.

Vanmiddag hoorde ik in deze assemblee roepen, tieren, schelden en personen proberen belachelijk te maken. Grappig was dat meestal niet.

Is dat het niveau van de discussies ?

Luisteren naar elkaar, dat kan hier blijkbaar niet, hoewel deze assemblee wordt verondersteld te bestaan uit de elite van het land.

Zowel op school als thuis, bij mijn ouders, heb ik nochtans andere zaken geleerd.

Collega's, u schaaft niet alleen uzelf, maar, erger nog, het algemeen belang. Mochten de burgers ons thans zien, dan zouden zij zich niet gelukkig voelen en hun wantrouwen in de politiek zou nog groter worden. Maar is dat misschien de bedoeling van het Vlaams Blok door te tieren en te roepen ?

Daarnet zag ik de eerste minister wenken naar het Vlaams Blok om hen duidelijk te maken dat zijn oren pijn deden. Hij kreeg als antwoord dat hij nog niets had meegemaakt. Dat belooft !

Ik kom thans tot het thema, met name de buitenlandse politiek. Welnu, mijn boodschap in dat verband is van een totaal andere aard. Als nieuw parlements lid is het mijn bedoeling en koester ik de hoop in dit huis personen te ontmoeten met een andere politieke overtuiging en die er eventueel een andere taal op nahouden.

Bij een vorige gelegenheid zei de heer Annemans dat men hier een destructieve oppositie zou voeren. Destructie betekent vernietiging, maar vernietigen komt niemand of niets ten goede, ook Vlaanderen niet, heren van het Vlaams Blok.

In het algemeen belang dat wij als politici beweren te dienen, willen wij wel aan opbouwende oppositie doen. Zowel inzake binnenlandse als buitenlandse politiek is op dat vlak slechts één uitgangspunt mogelijk, met name de waarde, de positieve betekenis van een andere persoon met een andere taal, een andere huidskleur, een nadere cultuur, een andere godsdienst, een andere politieke overtuiging. Dat alles maakt het precies zo waardevol uzelf te zijn.

In dat verband wens ik een citaat aan te halen van een anarchist - wat ik zeker niet ben - die ongeveer anderhalve eeuw geleden nog andere prachtige uitspraken deed : "De vrijheid van de andere is geen beperking van de eigen vrijheid, maar is integendeel de noodzakelijke voorwaarde en de bevestiging ervan". Als ik mezelf kan zijn als Vlaming, als Vlaams nationalist, dan moet dat kunnen door anderen te respecteren.

Dit noem ik met een bewust gekozen woordspeling "fanatieke verdraagzaamheid". Met vallen en opstaan leren leven

en werken met anderen in vrede en overleg dat is hetgeen wat onze West-Europese cultuur te bieden heeft aan de derde wereld. Dit moet, mijns inziens, een pijler van het buitenlands beleid worden.

Ik zie een aantal zogenaamde wijze mensen reeds denken dat ik naïef ben. Is het naïef om met de Vlaamse frontsoldaten te blijven zeggen "nooit meer oorlog" ? Is het naïef als Vlaming samen met Van Wilderode te dromen van "een wereld zonder oorlog, zonder haat" ? Is het naïef om als Europeaan met Schiller en Beethoven te geloven dat "alle mensen broeders worden" ? Is het naïef te geloven in de positieve boodschap van de bijbel, de koran en het vrijzinnig humanisme ? Is het naïef als mens te geloven in de mens ?

Mijnheer de voorzitter, collega's, dit is, mijns inziens, niet naïef maar realistisch. Wij zijn gedwongen dit ideaal na te streven. Als historicus weet ik maar al te goed dat al de andere formules haat hebben gebracht. Die haat heeft in het verleden gefaald en faalt op dit ogenblik opnieuw. Het wordt hoog tijd dat we van de geschiedenis leren. Wereldoorlogen, godsdienstoorlogen, kolonisaties, genocides, racisme, fundamentalisme, Kosovo, Sierra Leone, Ierland, Ruanda, Kurdistan. Is het niet welletjes geweest. We moeten dit ideaal blijven nastreven. Met Willem de Zwijger durf ik zeggen dat het "niet nodig is te hopen om te ondernemen, noch te slagen om te volharden".

Mijnheer de eerste minister, ik wens wat dieper in te gaan op het regeerakkoord. Heel wat punten van het akkoord gaan deze goede richting uit. Dit is manifest positief. Als oppositie zullen we hieraan graag meewerken.

Een aantal punten van het regeerakkoord dragen mijn bijzondere appreciatie weg zoals de aandacht voor de mensenrechten, wapenbeheersing, ontwapening, strijd tegen de illegale wapenhandel, maatregelen inzake allerlei vormen van wapens zoals anti-persoonswapens, biologische wapens en conventionele wapens. Ik dring erop aan dat het document van de subcommissie wapenhandel opnieuw gehervat wordt. Dat de NGO's geprivilegieerde partners van de overheid worden en dat de regering bereid is 0,7% van het BNP te besteden aan ontwikkelingssamenwerking zijn eveneens positieve punten. Dit werd reeds lang beloofd. Maak er eindelijk werk van. We zullen de regering aan haar belofte houden.

"Last but not least" lijkt me de persoonlijkheid van de twee ministers die instaan voor het buitenlands beleid beloftevol. Ik ken hen niet persoonlijk. Er breken, mijns inziens, boeiende tijden aan. Met hen is dialoog mogelijk. De heer Michel spreekt zeer goed Nederlands. Dit is een vorm van elementair respect voor de anderen.

(Onderbreking door de heer Francis Van den Eynde)

Mijnheer, ik ben van plan in deze Kamer rustig mijn weg te gaan en een positief Vlaams nationalisme te belijden. U toont haat. Ik laat mij niet afleiden door uw getier.

De Morgen beschrijft staatssecretaris Boutmans als een beschermer der minderheden, een teder anarchist, een man met talent voor dwarsliggen, een hopeloze idealist. Als ik dit lees, wordt het hier vast boeiend. Ik hoop dat de klassieke tegenstelling tussen oppositie en meerderheid kan worden overstegen.

Ik heb het gevoel dat wij elkaar kunnen verstaan en dat is echt niet hetzelfde als elkaar voortdurend gelijk geven. Wij kunnen misschien effectief nieuwe politieke cultuur uittesten, zonder grote woorden. Aan zulke luisterbereide mensen durven wij vanuit de oppositie dan ook een aantal kritische opmerkingen meegeven.

Ten eerste is er defensie. In de documenten heb ik gelezen dat hier een blokkering werd ingevoerd op 98 miljard frank, waarvan nota bene 59% naar personeelskosten gaat. Toch maak ik mij zorgen, want ik vrees dat men het niet bij die 98 miljard frank zal laten. In het regeerakkoord wordt verwezen naar de top van Keulen, wat een nieuwe stijging van deze post inhoudt. Er zijn nog signalen die in deze richting wijzen. Denk aan de militaire kringen die wij ten overvloede op de televisie hebben gehoord en gezien naar aanleiding van de verschillende Balkanoorlogen. Ik verwijs naar de secretaris-generaal van de NAVO, de heer Solana, die van oordeel is dat het defensiebudget met 3% moet stijgen. Ik heb een aantal teksten gelezen die dateren uit de vorige legislatuur, maar waarin VLD en PRL toch af en toe geluiden lieten horen dat het budget omhoog moest. Toen ik de heer Moerman vandaag beluisterde, heb ik tussen de regels door toch dat onuitgesproken verlangen gehoord. Mijn vraag is dan heel concreet : zal deze regering al dan niet het defensiebudget verhogen ?

De minderheid reikt u nog graag een tweede aandachtspunt aan. Wij denken dat er niet voldoende aandacht is voor de niet-militaire aanpak van conflicten. Conflicten lost men immers nooit met de wapens op. Hierbij denk ik aan

Kosovo. Met een fractie van de miljarden die men nu heeft besteed aan de oplossing van dat conflict, had men vóór de oorlog voor een welvendend Kosovo kunnen zorgen. Had men dat in Rambouillet aangeboden, dan was deze oorlog ons bespaard gebleven. Concreet: wil deze regering bij een volgend dreigend conflict deze niet-militaire aanpak aanbevelen bij UNO en NAVO?

Een derde aandachtspunt. In het lijstje met regio's die de aandacht van de regering krijgen - ik zal deze lijst niet bekritiseren - mis ik Koerdistan. Terloops vermeld ik dat ik begin juli 1999 reeds een voorstel van resolutie inzake Öcalan heb ingediend. Is het niet vermelden van Koerdistan te wijten aan politieke motieven? Is de regering bereid hierin initiatieven te nemen? Van andere sprekers van de meerderheid heb ik vernomen dat dit wel degelijk het geval is. Wij zullen elkaar dus kunnen vinden.

Vierde aandachtspunt: in de regeringsverklaring lees ik een aantal boeiende bladzijden over Europa. Ik vind echter niets terug over het Europa van de regio's of het Europa van de minderheden. Evenmin vind ik iets terug over wat men de "vergeten volkeren" noemt, binnen en buiten Europa. Zal de regering aan deze thematiek de nodige aandacht besteden? Wij zullen dat in ieder geval doen.

Inzake de kernwapens lees ik dat de regering, ik citeer: "De kernmachten ertoe wil aanzetten verdere reducties van hun kernwapenarsenalen te onderhandelen". Dit valt nogal mager uit. Wij willen veel verder gaan. Ten slotte zijn kernwapens, als ik mij niet vergis, een kwestie van leven of dood die, naar ik hoop, nooit aan de orde zal komen. Ondersteunt de regering het voorstel van de Duitse minister van Buitenlandse Zaken, de heer Fischer, om als principe te stellen dat de NAVO minstens niet als eerste kernwapens zal gebruiken? Dit is het omgekeerde van wat de heer Eyskens zei. Wil deze regering ijveren voor een kernwapenvrij België in een kernwapenvrij Europa? Ik stel deze items tegen volgende achtergrond: als klein land, eeuwenlang slagveld van Europa en kruispunt van culturen, kunnen wij op dit punt juist wel geloofwaardig zijn. Door de dioxinecrisis stelt men de geloofwaardigheid van België in vraag, maar hier hebben wij een rol te spelen, in Europa en daarbuiten.

De **voorzitter**: Collega's, ik feliciteer de heer Willems met zijn maiden-speech.

De heer Jef Valkeniers heeft het woord.

De heer **Jef Valkeniers** (VLD): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de eerste minister, heren ministers, mijnheer de staatssecretaris, ik zal het alleen hebben over de internationale samenwerking en mij in het bijzonder richten tot onze nieuwe staatssecretaris opdat hij zich ervoor zou hoeden dezelfde fouten te maken als zijn voorganger.

Allereerst verheug ik mij over het feit dat wij er opnieuw naar streven 0,7% van het BNP te besteden aan ontwikkelingssamenwerking. Ik ben het er ook mee eens dat deze verhoging gepaard moet gaan met een kwalitatieve verbetering en een grotere relevantie van de uitgaven voor ontwikkelingssamenwerking. Verder meen ik dat wij een betere controle moeten hebben over het geld dat naar de Europese instellingen gaat. De laatste tijd hebben wij enkele schandalen meegemaakt en het lijkt mij noodzakelijk om meer inspraak te vragen. Het verheugt mij te horen dat de NGO's geprivilegieerde partners van de overheid zullen blijven en dat men rekent op samenwerking van de gewesten, provincies en gemeenten.

Mijnheer de staatssecretaris, ik vraag u om niet de fouten van uw voorganger te begaan. Hij nam een goede start. Toen de top was weggepromoveerd naar aanleiding van het ABOS-schandaal, behield hij zes directeurs van verschillende politieke strekkingen. Men zei dat hij een man was die boven de politiek stond. Later bleek dat echter niet het geval te zijn. Ik kom daar nog op terug. Vervolgens bekende hij kleur en beloofde hij dat we 0,7% van het BNP aan ontwikkelingssamenwerking zouden besteden. Hij strandde echter op 0,31%. Gelukkig kreeg hij op het einde hulp van de Nationale Delcredetiedienst zodat hij net voor de verkiezingen kon uitpakken met 0,36%. Zelfs de fractieleider van de CVP zal toegeven dat deze percentages zeker niet van succes getuigen. Hij sprak zich verder uit voor een beperking van het aantal landen en een beperking van de bevoegdheden. Wij konden daar inkomen. Zijn fameuze "kleur bekennen" had succes bij de media, evenals zijn ongebonden hulp. Toen ging het echter verkeerd. De samenstelling van het kabinet werd een fiasco. Er waren praktisch geen mensen van de administratie bij betrokken maar vooral mensen uit de NGO-wereld. Ik heb niets tegen deze laatste want ik ben hier ook sterk bij betrokken. Wanneer er echter teksten moesten verschijnen, ging hij te biechten bij grote advocatenkantoren die geweldig veel geld kosten. Het gevolg was dat de mensen van het ABOS getraumatiseerd raakten. Zij voelden zich onzeker en

gepasseerd aangezien hij geen enkele beslissing kon nemen zonder dat er zogenaamde objectieve experts bij te pas kwamen. Wij stelden echter vast dat deze zogenaamde objectieve experts in het verleden reeds allen belast waren geweest met een aantal studieopdrachten. Met andere woorden, zij verpersoonlijkten "his master's voice". Van die hele objectiviteit bleef dus niets meer over.

Hetzelfde geldt voor de sectieoversten. In het verleden werden zij gerekruteerd onder de ABOS-mensen. Bij hem kon dat niet langer, dit moest gebeuren via een zogenaamd objectieve werving. Toevallig behoorden al deze mensen tot dezelfde partij en kwamen verschillenden onder hen uit dezelfde organisatie als hij, namelijk Artsen zonder Grenzen.

Ik heb het zojuist gehad over de fameuze BTC-wetteksten die werden opgesteld door een bekend advocatenkantoor uit Brussel. Wij hebben deze mensen aan het werk gezien. Zij hebben er dagen gezeten en zij kenden de gewone parlementaire procedure niet. Hoewel ze ongeveer dertigduizend frank per dag per kop kosten, hebben zij niets gezegd.

Na enkele dagen zijn ze, uit schaamte, weggebleven. U kunt ermee lachen maar het is de realiteit.

Mijn oproep tot u is heel eenvoudig. Een kabinet samenstellen wanneer men uit een kleine fractie komt is niet eenvoudig. Ik heb dat ook ooit moeten doen. Drieënvierden van uw mensen moeten uit de administratie komen. U hebt die niet altijd. Dat zal dus een probleem vormen. Zorg er in elk geval voor dat u uw administratie niet voorbijgaat, zelfs al gaat het om mensen die niet tot uw politieke kleur behoren, want ook een ambtenaar kan u goede diensten leveren. Dat is een eerste goede raad.

De staatssecretaris verklaarde destijds dat hij al zoveel dialogen had gevoerd met zijn mensen. Dat waren echter geen dialogen maar monologen. Het personeel werd jaren gegijzeld. Jaren hebben de mensen van ABOS niet geweten of ze bij de BTC of bij het ministerie van Buitenlandse Zaken zouden worden ondergebracht en zelfs of ze al dan niet zouden blijven. Daardoor hebben heel wat bekwame mensen ABOS verlaten voor andere administraties. De staatssecretaris heeft dus zijn eigen administratie kapotgemaakt en nadien gejammerd dat er te veel geld was want dat hij het geld niet op een goede manier kon besteden. Dat was ook zo, want hij beschikte niet meer over de juiste mensen om hem te helpen het geld op een goede manier te besteden.

Mijnheer de staatssecretaris, ik vraag u dus uitdrukkelijk zelf beslissingen te nemen. Verschuil u niet altijd achter uw zagezegde deskundigen. Ik heb het immers meegemaakt. Deze zagezegde deskundigen spreken uiteindelijk de taal van degenen die hun opdrachten geven. Meer dan eens heb ik dit moeten vaststellen. Ook de subsidies werden door hen verdeeld. Eerst was er de erkenning van de NGO's. Daarna kwamen de programmafinanciering-experts. De programmafinanciering ging zagezegd beter zijn dan de projectfinanciering want we gingen tenminste beter kunnen plannen. Vroeger duurde het drie jaar vooraleer een dossier werd goedgekeurd. Nu duurt het drie jaar vooraleer we het geld krijgen. Voor de landen in het Zuiden is er dus geen enkel verschil.

De heer **Dirk Pieters** (CVP) : Collega Valkeniers, zijn uw raadgevingen uitsluitend voor de staatssecretaris van Ontwikkelingssamenwerking bestemd of zijn ze bedoeld voor de hele regering? Immers, volgens het programma zal men eerst heel wat problemen door experts of commissarissen laten onderzoeken.

De heer **Jef Valkeniers** (VLD) : Ik heb bij de aanvang van mijn uiteenzetting gezegd dat ik alleen ging spreken over ontwikkelingsamenwerking en over niets anders. Ik heb niets tegen een studie die op voorhand wordt uitgevoerd, mijnheer Pieters, maar ik heb alles tegen het blijven gebruiken van experts. Een minister moet kunnen beslissen.

Ook de actieplannen moesten alweer eens door experts worden goedgekeurd. Wat hebben we vastgesteld, mijnheer de staatssecretaris? Er is een expert, er is iemand van het kabinet en iemand van de administratie. De man van de administratie, die uw dossier kent, geeft een positief advies en die expert wordt door de man uit het kabinet onder druk gezet om een negatief advies te geven. Daardoor werden de liberale NGO's in de afgelopen jaren op de meest schandalige manier gediscrimineerd. Dat wil ik toch even onderstrepen.

Ik vraag dat niemand wordt gediscrimineerd en dat iedere NGO op zijn merites wordt onderzocht. Niet alleen het personeel werd gegijzeld. Er is ook nog het NCOS dat normaal de politiek van de staatssecretaris zou moeten beoordelen. Het NCOS had een grote put en die moest worden gevuld. De staatssecretaris was de enige die deze put kon vullen. Dus moest het NCOS zwijgen.

Er was Coprogram, de beroepsfederatie van de NGO's. Coprogram zou normaal de NGO's moeten verdedigen, maar

volgens een nieuw koninklijk besluit wordt Coprogram financieel gesteund door de staatssecretaris. Bijgevolg bekleedt Coprogram niet langer een onafhankelijke positie, maar hangt ook af van de staatssecretaris. Mijnheer De Clerck, ik weet niet wat u van ontwikkelingssamenwerking afweet. Drie jaar geleden was ik er ook niet bij betrokken en wist ik er ook niets vanaf. Inzake ontwikkelingssamenwerking heeft de voormalige staatssecretaris gemeend dat hij een tweede Jezus Christus was en dat hem een wereldzending was weggelegd.

Wij zijn uiteindelijk een klein land. Onze middelen zijn zeer beperkt en moeten op de beste manier worden aangewend. De staatssecretaris voor Ontwikkelingssamenwerking moet dit beseffen. Wij moeten niet denken dat de wereld op ons zit te wachten om ons een grote opdracht te geven. Mijnheer De Clerck, een van de grote fouten van de voormalige staatssecretaris voor Ontwikkelingssamenwerking was dat hij steeds heeft gemeend dat hij met een zending op deze aarde was gezet.

Le **président** : La parole est à M. Denis D'hondt.

M. **Denis D'hondt** (PRL FDF MCC) : Monsieur le président, monsieur le premier ministre, monsieur le ministre, monsieur le secrétaire d'Etat, chers collègues, dans sa déclaration, le premier ministre a énoncé une série d'axes forts en matière de politique extérieure et de politique européenne. Je commenterai brièvement certains d'entre eux, en particulier les aspects européens et la politique de coopération internationale.

Les questions européennes constituent bien plus qu'un des aspects de la politique extérieure. On ne saurait trop insister sur l'importance véritablement structurelle de la politique européenne. C'est pourquoi, les intentions du gouvernement me semblent adéquates : qu'il s'agisse de préparer la présidence belge de l'Union européenne en 2001, de transposer les directives dans les délais impartis ou de veiller à la coordination entre l'Etat fédéral et les entités fédérées, le point commun est l'engagement à restaurer l'image de notre pays.

La présidence belge devrait marquer la profondeur de l'engagement européen de la Belgique, avec la construction d'une Europe fédérale comme horizon.

Je tiens à souligner ma conviction que dans ce processus de construction et d'intégration, un petit pays comme le nôtre doit lutter contre la tentation de

certaines de nos partenaires européens de se constituer en directoire. Nous aurions tout à y perdre. A ce point de vue, l'Europe et la Belgique ont besoin d'une Commission forte. Il me paraît par ailleurs qu'une structure d'association telle que celle du Benelux apporte des bénéfices qu'on ne saurait sous-estimer dans la constitution et le maintien des équilibres entre pays européens.

Le problème récurrent du retard belge dans la transposition des directives doit disparaître. Je veux dire que nos professions de foi européennes doivent être suivies d'effet.

Une meilleure coordination entre l'Etat fédéral et les entités fédérées y contribuera d'ailleurs. Cette coordination doit s'effectuer non seulement dans le respect des autonomies respectives, mais aussi dans le souci de l'intérêt commun.

De manière générale, la fidélité à nos alliances, et plus globalement la dimension multilatérale de notre diplomatie doivent constituer un axe de base de notre politique extérieure. En particulier, l'organisation des Nations unies doit, me semble-t-il, demeurer au centre du système international parce qu'elle constitue le forum au sein duquel la communauté internationale peut débattre à égalité de droit et élaborer progressivement un ordre international à peu près viable.

Au-delà de la dimension multilatérale, je me réjouis que le gouvernement envisage le développement de nos relations bilatérales et qu'il soit attentif à doter notre politique extérieure de moyens suffisants et adéquats.

Quelques mots enfin sur la coopération internationale. La solidarité avec les pays pauvres et avec leurs populations est pour nous beaucoup plus qu'une obligation morale : elle s'impose comme une évidence. Dans cet esprit, la coopération se conçoit comme un cadre contractuel avec les acteurs des pays en développement, fondé sur le respect mutuel des valeurs culturelles, sur des valeurs de solidarité dépourvues d'esprit de contrepartie et dans le respect strict des droits de l'homme.

J'approuve donc la volonté du gouvernement d'engager davantage de moyens dans la politique de coopération, en couplant leur argumentation avec l'amélioration de la qualité de l'aide ainsi qu'avec une plus grande efficacité des dépenses. Cette augmentation des moyens doit s'accompagner d'une amélioration de la pertinence des dépenses de développement. Il est ainsi difficilement admissible que certaines

ONG idéologiquement orientées utilisent l'argent public de manière inadéquate dans la mise en oeuvre de leurs projets dans les pays en développement. Je crois aussi que certaines ONG, certes minoritaires, pensent davantage à la promotion d'elles-mêmes, à ce qu'elles peuvent retirer pour leurs propres coopérants qu'à l'action à mener sur le terrain. C'est une déviance dont il faudrait se détourner.

Notre pays mérite mieux que l'image qu'il donne aujourd'hui. La déclaration du gouvernement augure d'une volonté de rénovation et d'un dynamisme qui emportent mon adhésion.

Je voterai donc la confiance au nouveau gouvernement, comme le fera par ailleurs notre groupe PRL FDF MCC.

De voorzitter : De heer Stef Goris heeft het woord.

De heer **Stef Goris** (VLD) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de eerste minister, collega's, mijn uiteenzetting gaat over het luik landsverdediging zoals het staat in het regeerakkoord. Enkele waarnemers hebben geschreven en ook op deze tribune gezegd dat er al te weinig over landsverdediging wordt gesproken in dit akkoord. Toch vind ik dat de meest essentiële elementen van onze defensie in aanmerking zijn genomen, ondermeer het zich inschrijven in het lidmaatschap van de NAVO, van de WEU en - nu met de top van Keulen - met de Europese Unie.

Een belangrijk element is dat wij de Europese pijler voort willen beklemtonen binnen onze landsverdediging en ook de OVSE.

Ook lijkt mij erg belangrijk dat wij willen ijveren voor een verdere reductie van de bewapening, zowel nucleair als conventioneel.

Ten slotte schrijven wij ons in voor verdere deelname aan internationale vredesoperaties, conform de Ruanda-commissie.

Toch staan een aantal elementen niet in het regeerakkoord, onder andere de krijgsmacht zelf. De krijgsmacht begint trouwens meer te lijken op een bedrijf in moeilijkheden. Ik richt mij nu tot de minister van Landsverdediging, de heer Flahaut, die volgens mij voor een zware opdracht staat als manager om dit bedrijf in moeilijkheden te redden.

Samen met een aantal collega's uit de commissie voor de Landsverdediging bied ik hem hierbij graag mijn diensten aan.

Er rijzen inderdaad een aantal problemen. Om te beginnen is er de zeer markante vergrijzing van het leger.

De fuseliers van de brigade paracommando's - toch onze elite-eenheden - zijn vandaag gemiddeld 35 jaar oud. Volgens internationale normen zouden zij tussen 18 en 21 jaar oud moeten zijn. Wij moeten dus naar buitenlandse conflictsituaties met zeer oude soldaten.

Dan is er de slijtage van het materieel. Als getuigen van het drama in Ruanda, hebben wij vastgesteld dat totaal versleten lichte tanks niet in staat bleken gegijzelde landgenoten te bevrijden.

Verder zijn de structuren van de koude oorlog intact gebleven. De klassieke pantserinfanteriebrigades en het klassieke concept dat dringend moet geherstructureerd worden.

Er is het sociaal statuut van onze soldaten, in het bijzonder van onze beroepsvrijwilligers. Collega's, naar mijn gevoel zijn deze mensen op dit ogenblik de paria's van de actieve bevolking. Ik kom daar straks trouwens op terug.

Ten slotte is er het gebrek aan een langetermijnvisie. Het Plan op Lange Termijn en de Vision 2015 zijn eerder holle woorden zonder een enkel engagement. In vergelijking met onze buurlanden durven wij het debat over de lange termijn in het parlement blijkbaar niet aan.

Dit alles heeft tot gevolg dat onze militairen helaas meer en meer gedemotiveerd geraken en ik denk dat het onze verantwoordelijkheid is daar iets aan te doen, want meer dan ooit tevoren worden onze troepen in het buitenland ingezet. Binnenkort sturen wij tanks van liefst dertig jaar oud naar Kosovo waarmee onze soldaten - in een vijandige omgeving - de klus moeten klaren met stokoud materieel, bovendien zonder enige opleiding in de beheersing van massamanifestaties en conflictsituaties ter plaatse.

Collega's, tot nu toe was men in dit land militair of burger. Het komt erop neer dat een militair eigenlijk geen burger is. Zij spreken trouwens over "de burgerij", wat inhoudt dat de militair zich uitgesloten voelt en ik meen dat de trendbreuk waarover sprake in het regeerakkoord ook hier van toepassing moet kunnen zijn. Een militair moet zich meer burger kunnen voelen, zich meer betrokken kunnen voelen bij de maatschappij. Waarom zou de sergeant van om de hoek geen kandidaat kunnen zijn bij de gemeenteraadsverkiezingen ?

Waarom heeft hij een aantal burgerrechten niet ? Waarom mag hij niet actief zijn in de partijpolitiek ? Ik zie niet in

waarom, tenzij misschien een aantal negentiende-eeuwse redenen die mij alleszins voorbijgestreefd lijken.

Een militair moet ook kunnen genieten van een grotere mobiliteit. Verjonging moet mogelijk zijn door afvloeiing op vrijwillige basis. Dit zijn een aantal uitdagingen die volgens mij passen in het groter concept van de actieve welvaartsstaat. Het is de trendbreuk die wij met dit regeerakkoord willen bekomen.

Collega's, de opdrachten van de krijgsmacht moeten worden geherdefinieerd. Het accent mag niet langer alleen worden gelegd op de opdrachten bepaald in artikel 5, de klassieke verdediging van het NAVO-grondgebied. De Berlijnse muur is afgebroken, de koude oorlog is voorbij. Wij moeten meer gaan naar conflictpreventie en -beheersing. Bij de vernieuwing van het materieel en de opleiding van de mensen zullen de nieuwe taken van de krijgsmacht meer in die richting moeten evolueren.

Taakspecialisatie zal het ordewoord worden. Er zal met partners worden opgetreden. Met andere woorden, minder doen, maar beter doen. Herstructurering en joint-samenwerking veronderstelt rationaliseren.

In Nederland werd een grondige herstructurering van de krijgsmacht doorgevoerd. Daar slaagt men er zelfs in om met minder middelen een grotere operationaliteit op de been te brengen. Laat het de uitdaging zijn van deze regering om actief iets te doen aan de herstructurering, de rationalisering, de samenwerking en de taakspecialisatie. Wij moeten die uitdaging op ons nemen. Zonder verhoging van het budget moeten wij erin slagen, bijvoorbeeld via het principe van de zero-base-budgettering, na te gaan welke de overvloedige taken zijn die wij kunnen afstoten. Wij moeten nagaan welke de specialisaties zijn, zodat wij het in de toekomst met minder beter kunnen doen.

Mijnheer de minister van Landsverdediging, vergeet niet dat ruim 100 000 Belgische gezinnen rechtstreeks of onrechtstreeks bij de krijgsmacht betrokken zijn. Zij zullen u en ons beoordelen op onze daden. Wij zullen zeker ons best doen voor deze landgenoten die, naar mijn aanvoelen, eerst burgers zijn en pas dan militairen.

Le président : La parole est à Mme Claudine Drion.

Mme **Claudine Drion** (AGALEV-ECOLO) : Monsieur le président, monsieur le premier ministre, mesdames et messieurs les ministres et

secrétaires d'Etat, chers collègues, je me réjouis de constater le ton volontariste de la déclaration gouvernementale en matière de politique étrangère et de coopération au développement.

Je m'en réjouis d'autant plus que le gouvernement s'engage à impliquer régulièrement le parlement dans ses décisions en la matière, ce qui va dans le sens des conclusions de la commission parlementaire sur le Rwanda et dessine un changement par rapport aux pratiques en vigueur précédemment.

Je limiterai mon intervention à deux sujets : le commerce international et la coopération au développement. Je vais tenter de ne pas dépasser dix minutes.

Le président : Vous n'êtes pas obligée, madame, de vous limiter à dix minutes.

Mme Claudine Drion (AGALEV-ECOLO) : Cela ne signifie pas que ces matières ne soient pas importantes. Je regrette d'intervenir devant une assemblée quelque peu clairsemée.

Le président : Madame, vous connaîtrez d'autres séances où les rangs seront davantage clairsemés.

Mme Claudine Drion (AGALEV-ECOLO) : Pardonnez ma naïveté de débutante, monsieur le président.

Dans un monde où il est indispensable que la solidarité internationale soit affirmée, le rôle du parlement sera important en ces matières. En tant qu'écologistes, monsieur le premier ministre, messieurs les ministres et secrétaires d'Etat, nous donnerons une confiance critique et ferons des propositions pour aller plus avant encore que le contenu de la déclaration gouvernementale.

La note du gouvernement nous dit que le point de départ de la politique étrangère de la Belgique est que "toute violation des droits humains est inadmissible". C'est essentiel. Mais les droits économiques et sociaux font partie intégrante des droits humains. Dans ce domaine, le gouvernement s'engage à ce que la Belgique joue un rôle actif dans le prochain cycle de négociations de l'Organisation mondiale du commerce - le Millenium Round - pour que "la liberté des échanges soit compatible avec le principe de précaution et le respect des conventions internationales relatives aux droits humains, au droit social et à l'environnement".

L'OMC en a bien besoin. Il faudra tout faire pour que la conférence ministérielle des 131 pays membres ne lève pas

les derniers obstacles à la liberté d'action des capitaux parce que les enjeux sont cruciaux. Ils touchent des matières vitales pour l'agriculture, les services, la propriété intellectuelle, les marchés publics, l'investissement. On voit réapparaître ici le spectre de l'Accord multilatéral sur les investissements (AMI). Pour cela, la Belgique doit adopter une position courageuse et plaider pour que le développement humain soit la condition première de tout développement économique. Ainsi, l'Organisation mondiale du commerce doit permettre à un Etat de se voir reconnaître le droit de désigner les exceptions justifiées par la poursuite d'une politique de développement écologiquement et socialement durable. J'espère que la Belgique prendra des initiatives en la matière.

Dans la même perspective et afin de créer les conditions du développement, des mesures sur le plan fiscal doivent être prises au niveau européen. La déclaration gouvernementale n'en parle pas. Le champ reste donc ouvert.

Dans le cadre de la présidence de l'Union européenne, la Belgique pourrait prendre une initiative en faveur de l'instauration d'un impôt sur les flux de capitaux. Compte tenu de l'ampleur des transactions journalières, dont une large part correspond à des mouvements spéculatifs, une taxe, même minime, suffirait à dégager des ressources pour financer un fonds international de développement qui équivaldrait au montant total de la dette des pays du tiers monde, soit 2 000 milliards de dollars.

L'accent sur le respect des droits humains est donc essentiel. J'attire toutefois l'attention sur le fait que la Belgique doit appliquer elle-même ce qu'elle demande à ses partenaires de respecter. Je pense ici au sort réservé aux réfugiés forcés de quitter le territoire belge. Le ministre de la Justice et la ministre des Transports ont déjà réagi dans un sens positif. Il faut aller plus loin car la Belgique doit à présent respecter ses obligations en matière de droits. Le parlement - et le groupe Ecolo-Agalev en particulier - sera extrêmement vigilant à ce propos.

En matière de coopération au développement, la déclaration gouvernementale se base sur de bonnes orientations. La Belgique doit retrouver une place importante sur la scène de la coopération internationale. Pour ce faire, notre coopération au développement doit pouvoir promouvoir des idées nouvelles, indépendamment des impératifs du commerce extérieur et des intérêts économiques. La coopération

au développement est en effet l'espace où la solidarité, la tendresse des peuples, comme on l'appelle, peut s'exercer concrètement en toute autonomie.

La déclaration gouvernementale mentionne le "gender issue" comme orientation de notre coopération internationale. En effet, on sait depuis longtemps - et le Programme des Nations unies pour le développement le rappelle chaque année - que le rôle des femmes est essentiel dans le développement. J'insiste pour que le gouvernement prenne en compte l'initiative prévue pour l'an prochain par des centaines d'ONG et d'associations de femmes. Il s'agit de la marche mondiale des femmes de l'an 2000 contre la pauvreté et les violences. J'invite le gouvernement à auditionner des représentantes de cette marche mondiale et à affecter des moyens pour soutenir cette dynamique, dont les ONG belges assurent la coordination au niveau européen.

Quant au budget de la coopération, la volonté d'inverser la tendance de ces huit dernières années et d'arriver à 0,7% du PNB devra trouver une traduction concrète dans le prochain budget : une augmentation significative devra être constatée dès 2000.

Les ONG, qui resteront un partenaire privilégié des autorités, attendent en effet des actes concrets. Venant du monde des ONG, je tiens à réagir aux interventions précédentes en précisant que la plupart d'entre elles font un très bon travail sur le terrain. Pour continuer leur travail, ces ONG doivent bénéficier d'un appui des autorités sur une base pluriannuelle. C'est à cette condition qu'elles disposeront de l'autonomie nécessaire pour développer les initiatives dans les domaines qui leur sont propres : appui aux partenaires du Sud, éducation au développement, envoi et échange de personnes. Je suggère aussi au gouvernement de prendre en compte la volonté des migrants - femmes et hommes venus du Sud et vivant ici - de participer activement à créer des liens entre la Belgique et leurs pays d'origine.

Dans le cadre des relations bilatérales, s'il est utile pour le gouvernement de déterminer des priorités pour sa politique de coopération, il est toutefois important de laisser une autonomie aux ONG dans le cadre du cofinancement. Sans cela, on enlève à d'importants acteurs sociaux du Sud, partenaires de longue date des ONG, les moyens d'insuffler un réel développement humain dans leur pays pour la seule raison que celui-ci n'est pas repris dans

nos priorités au titre des relations bilatérales. Il est donc important que les ONG bénéficient d'une autonomie en matière de partenariat. Encore une fois, la logique de notre développement économique ne doit pas primer notre volonté de solidarité.

Le président : Merci, madame Drion. Dans la tradition anglaise, il n'y avait que des hommes au parlement. Le mot "maidenspeech" avait une signification particulière. S'agissant d'une dame, cela convient encore davantage. Merci pour ce "maidenspeech", madame.

Mevrouw Fientje Moerman heeft het woord.

Mevrouw **Fientje Moerman** (VLD) : Mijnheer de voorzitter, heren ministers en staatssecretarissen, geachte collega's, op mij rust een dubbel ondankbare taak. Ten eerste moet ik hier mijn maidenspeech houden en ten tweede moet ik als laatste tot u spreken. Voor het eerste heb ik gekozen, voor het tweede niet.

De voorzitter : Als voorlaatste mevrouw, na u komt de eerste minister.

Mevrouw **Fientje Moerman** (VLD) : België moet een modelstaat worden. Deze woorden werden hier gisteren door de eerste minister uitgesproken en vandaag herhaald. Het is een ambitieus project dat niet alleen in onze binnenlandse maar ook in onze buitenlandse politiek en in de eerste plaats in het Europees beleid van ons land gestalte moet krijgen. Behoorlijk bestuur, verandering en transparantie zijn de kernwoorden die als een blauw-rood-groene draad doorheen de regeringsverklaring lopen. Nergens is de invulling ervan zo dringend en dwingend als in ons Europees beleid. Al te vaak werd in het verleden te weinig rekening gehouden met de Europese dimensie van ons politiek leven en onze wetgeving. Dat deze Europese dimensie niet louter vrijblijvend is, hebben we geweten. Dat de Europese Unie niet louter een lastpost is die men vergeet te informeren in tijden van dioxinecrisis om haar daarna als zondebok te gebruiken, hebben we gevoeld toen de boemerang van de exportverboden ons in het gezicht vloog. Deze houding van de vorige regering noopt ons er nu toe een regeringscommissaris aan te stellen die als eerste opdracht heeft naar het Europese Canossa te trekken om er te gaan pleiten voor de verenigbaarheid met het Europees recht van de maatregelen die de nieuwe regering vooropstelt ter bestrijding van de dioxinecrisis. Het volstaat te kijken naar een paar kerncijfers om de omvang te

beseffen van de verwaarlozing van de Europese dimensie van ons beleid. In 1998 - dit zijn de meest recente beschikbare cijfers die ik van het Internet heb geplukt - waren bijna een vijfde, 19 op 114, van alle inbreukprocedures tegen België gericht. Dat terwijl er vijftien lidstaten zijn. Ons land bleef daarmee de trieste recordhouder inzake het niet naleven van het Europees recht. Dit recht maakt hetzij onmiddellijk, hetzij na omzetting deel uit van onze nationale rechtsorde. Moet het nog gezegd dat het niet naleven ervan bestraft wordt. Het is dan ook positief vast te stellen dat de nieuwe ploeg er een punt van maakt ervoor te zorgen dat de Europese richtlijnen tijdig worden omgezet. Ook hier willen zij een trendbreuk realiseren met het verleden.

Mijnheer de eerste minister, het verheugt mij ook dat u aankondigt dat het parlement nauwer zal worden betrokken bij het uittekenen van het Europees beleid. Aan het parlement wordt gevraagd om "op zijn minst voor iedere belangrijke Europese datum een debat te organiseren". Dat roept dan meteen de vraag op hoe het parlement bij het beleid moet worden betrokken. Ik meen dat men zich daarbij moeilijk kan beroepen op het voorbeeld van de voorbije legislatuur. Toen kende de adviescommissie voor Europese Aangelegenheden een ei zo na slapend bestaan.

Ik heb het even nagekeken. In 1995-1996 en 1996-1997 werd welgeteld telkens in totaal 8 uur vergaderd en in 1997/1998 ging men met 6 uur vergadertijd in nagenoeg volledige hibernatie.

Deze formule is dan ook aan herziening toe. Immers, in Europa treden de nationale ministers op als wetgevers voor een regelgeving die hiërarchisch op een hoger niveau staat dan de nationale. In een democratie is het ook normaal dat het parlement zijn zeg heeft over de standpunten die de regering daar als wetgever zal gaan innemen. Ik stel hier de technische bekwaamheid van diplomaten en ambtenaren niet in vraag, maar het is in een democratie niet verdedigbaar dat zij de wetten stellen - in de meeste letterlijke betekenis van dat woord - en de normen voorbereiden die dan door de nationale ministers, niet in de hoedanigheid van uitvoerende macht, maar als Europese medewetgevers of enige wetgever worden geconsacreerd, zonder dat dit parlement daarover systematisch zijn zeg kan hebben. Dit is zeker zo als ook het Europees Parlement nog niet als medewetgever kan optreden. Op dat moment is er immers nergens nog enige

democratische controle op bindende regels die aan onze burgers worden opgelegd. Een open en permanent overleg is nodig, een overleg dat niet langer gekantonneerd kan blijven zitten onder de noemer Europa of buitenland. Europa is immers al lang niet meer het buitenland. Voor de gespecialiseerde raadsvergaderingen moet in de vaste commissies van dit parlement overleg worden gepleegd tussen regering en parlement. Dat is zo voorzien maar het is blijkbaar verwaterd. Voor elke Europese raad hoort een politiek debat te worden gehouden in plenaire vergadering.

In het kader van dezelfde openheid die de regering aankondigt - en die zeer positief is - lijkt het mij ook vanzelfsprekend dat de Belgische kandidaat-commissaris voor zijn aanstelling - collega Van den Eynde had het verkeerd voor, het is niet de regering die de kandidaat-commissaris heeft aangesteld, ze heeft hem voorgedragen krachtens het Verdrag - , zijn visie komt uiteenzetten, bijvoorbeeld in de adviescommissie voor Europese Zaken, inzake de nieuwe organisatie van de Commissie en haar werkzaamheden en ook inzake zijn eigen beleid, tegen dan hopelijk in de twee voornaamste landstalen. Dat is dan meteen een goede voorbereiding voor de hoorzittingen die hij zal moeten ondergaan in het Europees Parlement.

Terecht wordt in de regeringsverklaring gewezen op een aantal grote Europese mijlpalen waarmee niet alleen de regering, zoals het in de regeringsverklaring staat, mijnheer de eerste minister, maar indien u het ernstig meent ook dit parlement in de komende legislatuur zal worden geconfronteerd. Tot die grote mijlpalen behoren natuurlijk de intergouvernementele conferentie en de uitbreiding van de Unie naar Oost- en Centraal Europa.

In dat opzicht is het mooi te constateren dat de regering een verdere verdieping van de Unie wenst in federale zin. Dit is echter geen vrijblijvende of holle retoriek. Het betekent dat men bepaalde bevoegdheden onherroepelijk overdraagt aan een ander niveau waar ook het meerderheidsbeginsel geldt. De veralgemening van dat meerderheidsbeginsel, gekoppeld aan het medebeslissingsrecht van het Europees Parlement staat trouwens genoteerd als in te nemen Belgisch standpunt op de komende intergouvernementele conferentie. Men mag echter niet vergeten dat een herziening van de stemmenweging er zou toe kunnen leiden dat de Belgische standpunten in de toekomst minder gewicht in de schaal zullen leggen. Ook dat is een logisch

uitvloeisel van de federale optie. Het zal een delicate opdracht worden voor onze vertegenwoordigers op de intergouvernementele conferentie om dit te verzoenen met de rechtmatige verdediging van de Belgische belangen.

In het verleden zijn dergelijke conferenties bijna uitsluitend een zaak gebleven van specialisten, ambtenaren en diplomaten. De wil om de betrokkenheid van dit parlement - en door dit parlement ook van de burger - bij de Europese besluitvorming te vergroten kan zich mijns inziens uiten in de toezegging om gedurende de hele duur van de intergouvernementele conferentie te voorzien in een permanent overleg met het parlement.

Dit geldt trouwens ook, of nog meer, voor de debatten in verband met de uitbreiding van de Unie met de landen van Oost- en Centraal-Europa. Uit een recente studie - ik verwijs hierbij naar de documenten van de Unie - blijkt dat wij, volksvertegenwoordigers, de burgers vertegenwoordigen van die lidstaat waar de steun voor de uitbreiding het laagst is van alle vijftien lidstaten. Alleen duidelijkheid en transparantie bij de te voeren onderhandelingen kunnen dit scepticisme wegnemen.

Een aantal belangrijke Europese "data" in de regeerverklaring zijn de Europese Raden van staatshoofden en regeringsleiders. De speciale Europese top van Tampere in Finland die zal plaatsvinden op 15 en 16 oktober 1999 mogen wij alvast niet uit het oog verliezen. Daar zal men debatteren over de ontwikkeling van een Europees immigratie- en asielbeleid en een intensievere bestrijding van de grensoverschrijdende criminaliteit door middel van een nauwere samenwerking tussen politie en justitie. Het beleid dat de regering terzake wil ontwikkelen, zal rekening moeten houden met deze Europese dimensie. Indien ze evenwel voldoende pro-actief werkt, zal ze terzelfdertijd kunnen meewerken aan de totstandkoming ervan. Het is genoegzaam bekend dat de Europese parlementaire controle met betrekking tot de derde pijler te wensen overlaait. Derhalve koesteren wij de verwachting dat de regering voor medio oktober met het parlement zal dialogeren over deze speciale Europese top.

Mijnheer de eerste minister, collega's, het verheugt mij dat de regering de Europese dimensie als een volwaardig aspect van haar acties in de onderscheiden beleidsdomeinen beschouwt. Zij is bovendien van plan de federale beleidslijnen systematisch op

Europees niveau voort te zetten. Wij hebben er dan ook alle vertrouwen in, doch zullen er waakzaam op toezien dat dit ook zo gebeurt. (*Applaus*)

De voorzitter: Mevrouw Moerman, mijn oprechte gelukwensen met uw maidenspeech.

Collega's, na vijftientwintig toespraken - waarvan vier maidenspeeches - geef ik het woord aan de eerste minister voor zijn antwoord op dit luik van de debatten.

Eerste minister **Guy Verhofstadt:** Mijnheer de voorzitter, collega's, allereerst wens ik de talrijke collega's te danken voor hun redevoeringen. Jammer genoeg, kan ik collega Eyskens hier niet meer ontwaren. Ik had hem nochtans een aantal zaken willen verduidelijken. De interpretatie die hij aan een aantal punten van het regeerakkoord heeft gegeven, stroken immers niet met hetgeen in dit akkoord werd opgenomen. De heer Eyskens had het onder meer over het al dan niet invoeren van een belasting op vermogens. Welnu, daarover werd niets in het regeerakkoord vermeld. Wat wel in het akkoord werd gestipuleerd, is dat wij er in het Europese kader over zullen waken dat - mede naar aanleiding van het Belgische voorzitterschap van de Europese Raad - de harmonisering op Europees niveau van de belastingen die wegen op de inkomsten uit kapitaal, effectief zal worden doorgevoerd. Over deze kwestie wordt immers reeds lang gediscussieerd in de Europese Unie, in de Raad, alsook in een aantal andere instellingen. De harmonisering moet, ons inziens, effectief worden geconcretiseerd, wil men een gelijklopendheid van de fiscale stelsels op het vlak van inkomsten uit kapitaal bewerkstelligen.

Net zoals een aantal andere collega's, betreur ik het dat men op die manier allerlei bewegingen uitlokt die kunnen worden vermeden als rekening wordt gehouden met alle andere dossiers die nog ter sprake moeten komen. Ik denk hierbij in eerste instantie aan het dossier over de dioxinecrisis.

In de komende dagen zullen er op Europees vlak beslissingen worden genomen die van levensbelang zijn voor de sectoren die met de dioxinecrisis geconfronteerd werden. In een dergelijk klimaat moet natuurlijk absoluut worden vermeden dat men aan de hand van allerlei gegevens gaat vooruitlopen op de zaken. Wij zullen uitvoeren wat in het regeerakkoord staat. Het regeerakkoord is inzake het Europees vlak duidelijk, evenals inzake onze harmoniseringspolitiek op fiscaal vlak. Volgens mij bestaat hierover eensgezindheid binnen deze assemblee.

Mijnheer de voorzitter, collega's, als u het mij toestaat, wil ik nu een aantal punten aanhalen die in het debat naar voren werden gebracht.

On a évoqué les opérations de "peace making and peace keeping" dans le cadre des Nations unies. L'accord gouvernemental est très clair à ce sujet et M. Van der Maelen l'a rappelé : nous exécuterons les recommandations reprises dans le rapport Rwanda. Cela ne signifie pas que la Belgique ne participera plus jamais à ces opérations. Cependant, les recommandations précisent clairement qu'il faut les éviter pour ce qui concerne les pays avec lesquels nous avons noué des liens dans le passé. Voilà ce qui est important.

In de aanbevelingen van de Ruanda-commissie is dat het point clé. Het drama dat wij hebben meegemaakt in Ruanda was te wijten aan het feit dat onze manschappen er aankwamen in het kader van een peace keeping operatie die in feite een peace making operatie was. De plaatselijke bevolking wist echter niet in welke hoedanigheid wij er waren. Waren wij daar als onderdeel van een peace keeping of peace making-operatie of als de vroegere mandaathouders van het land? Dat moet in de toekomst worden vermeden. Ook de vorige regering had op dat vlak al lessen getrokken. Als men militaire operaties uitvoert in het buitenland, moet men verzekerd zijn van een goed commando. Bij de VN-operatie is in elk geval niet gebleken dat er een goed commando was. Het Belgisch parlement en de regering moeten nauwlettend toezien op wat de onderzoekscommissie van de Verenigde Naties oplevert. Deze commissie zal onderzoeken wat er binnen de Verenigde Naties fout is gelopen.

In België hebben wij reeds onderzocht was er mis is gegaan tijdens de Ruanda-operatie. Het strekt ons land tot eer dat wij dit hebben gedaan en het is ook lovenswaardig dat de regering haar medewerking heeft verleend. Dat gebeurt immers niet zo vaak. In Frankrijk is dat bijvoorbeeld niet gebeurd, daar ging het om een informatiecommissie. De regeringsleden konden de commissie dus om het even wat wijsmaken. In Nederland is er nog steeds geen commissie die het incident in Sebrenica onderzoekt. Wij hebben dat wel gedaan. Dat feit is een steun in de rug geweest voor het oprichten van de driekoppige onderzoekscommissie van de Verenigde

Naties. De secretaris-generaal van de Verenigde Naties is dat trouwens in België komen aankondigen. Sommigen hebben gevraagd of het niet dwaas is om dergelijke onderzoeken te voeren. Naar mijn mening is dat niet het geval. Als er binnen twee-en-een-halve maand 800 000 mensen wegens etnische haat aan hun einde komen, dan is het de plicht van de mensheid om in alle deelnemende landen en zeker binnen de Verenigde Naties een dergelijk onderzoek te voeren. Het is dan ook zeer belangrijk dat het regeerakkoord vermeldt dat we de aanbevelingen van de Ruanda-commissie voluit zullen laten doorwerken in ons eigen buitenlands beleid en zeker in ons defensiebeleid.

Certains ont déploré l'absence de certaines données dans le chapitre relatif à la défense nationale. Or, celui-ci comporte des informations importantes, notamment celles mentionnant l'exécution des recommandations reprises dans le rapport sur le Rwanda.

Het is evident dat de regering zich de komende maanden ernstig zal moeten beraden over de rol van landsverdediging. Het parlement heeft zo'n debat reeds gevoerd naar aanleiding van het Ruanda-rapport. Op een bepaald ogenblik moet de regering, mijns inziens, eveneens een standpunt innemen. Het mag niet blijven bij debatten terzake in Kamer en Senaat. Dat is niet de goede weg. De komende jaren zullen regering én parlement samen een ernstig debat moeten voeren over de rol van het leger in de toekomst.

Sinds 1989 is er immers heel wat veranderd in de wereld. We verdedigen niet langer een corridor tussen Oost-en West-Duitsland. Voor een dergelijke verdediging waren materiaal en investeringen nodig. Er heeft een hele evolutie plaatsgegrepen. In de NAVO wordt op dit ogenblik eveneens een debat gevoerd over haar nieuwe rol en mutandis mutandi over de rol van het Belgisch leger in dit verband. Ik herhaal dat regering en parlement samen moeten nadenken over de nieuwe rol van het leger en de defensiepolitiek. We moeten afstappen van de Oost-West tegenstellingen en nadenken over een rol in conflictpreventie en -beheersing. Het werk dat de commissie heeft geleverd, moet worden geïmplementeerd in een nieuwe visie op defensie. Vandaag kan niet worden vastgelegd hoeveel middelen hiervoor moeten worden vrijgemaakt. Eerst moet een visie op de defensie worden opgesteld.

Comme le font les Hollandais depuis un an et demi, nous pourrions organiser, tant au niveau du parlement que du gouvernement, de larges discussions sur le rôle de l'armée au XXIème siècle.

Onze regering en dit parlement zullen dit stramen eveneens moeten toepassen.

Mijnheer de voorzitter, collega's, een aantal sprekers hebben in hun betoog de mensenrechten aangekaart. Het regeerakkoord is terzake zeer duidelijk: mensenrechten zullen de basis vormen van onze buitenlandse politiek.

Wat de buitenlandse economische betrekkingen betreft, wacht ons land, mijns inziens, een uitzonderlijk belangrijke taak. De departementen van Buitenlandse Zaken en Buitenlandse Handel én de ambassades zullen hieraan moeten meewerken. De komende weken en maanden wacht ons een gigantisch werk om een aantal buitenlandse markten te herwinnen. Ons land is zeer sterk afhankelijk van de export naar het buitenland. De crisis van de voorbije twee maanden heeft enorme schade toegebracht aan de export. Het vertrouwen in onze producten kan maar hersteld worden door een snelle en gezamenlijke buitenlandse actie. Na de goedkeuring van de Europese Commissie zal de regering onmiddellijk van start gaan en bijkomende en nieuwe maatregelen terzake nemen.

Wij hopen in elk geval in de komende dagen, met betrekking tot die maatregelen die al werden getroffen en die de basis kunnen vormen voor nieuwe maatregelen, de goedkeuring van de Europese Commissie en de Europese instellingen te ontvangen.

Op dit uur wil ik niet ingaan op de diverse beschouwingen die in verband met ontwikkelingssamenwerking werden geformuleerd. Ik heb aandachtig geluisterd naar wat collega Valkeniers, vanuit zijn ervaring van de jongste jaren, daarover heeft gezegd. Ik ben ervan overtuigd dat collega Boutmans zijn oren heeft gespitst toen u, collega Valkeniers, een aantal wetenswaardigheden en ervaringen van de voorbije jaren hier uit de doeken hebt gedaan.

Mijnheer de voorzitter, tot besluit wil ik twee zaken naar voren brengen. Je voudrais tout d'abord rappeler que le ministre des Affaires étrangères, M. Michel, a annoncé qu'il allait déposer, au parlement, une note de politique concernant ce domaine.

Il serait souhaitable que nous puissions avoir, dès la rentrée de septembre, une large discussion sur le problème de la

défense, nos relations avec l'Europe et le monde, et la préparation de la présidence pour l'année 2001.

Mijnheer de voorzitter, dit waren de verschillende punten die ik wou aanhalen en waarvan het belangrijkste is dat de regering de uitvoerende macht, het parlement, en de commissies van buitenlandse betrekkingen uitnodigt om daadwerkelijk inhoud, vorm en uitvoering te geven aan de ambitieuze doelstellingen die in het regeerakkoord werden opgenomen.

Regeling van de werkzaamheden

Ordre des travaux

De **voorzitter**: Mijnheer de eerste minister, het is goed te vernemen dat de regering het parlement van dichtbij wil betrekken bij dergelijke aangelegenheden. Dat onderstreept het belang van het parlement.

Demain, 36 interventions sont prévues. Je vous demanderai donc de faire preuve, comme aujourd'hui, de discipline si vous voulez éviter de devoir terminer nos débats, samedi matin ou samedi après-midi.

Mag ik diegenen verzoeken die voor morgen op de sprekerslijst zijn ingeschreven, enige discipline aan de dag te leggen? Ik heb de sprekerslijst reeds medegedeeld en ben in het bezit van alle nodige stukken.

Na het sociaal-economisch luik kunnen de regering en daarna de fractieleiders die zulks wensen, overgaan tot de replieken, gevolgd door de eindstemming.

De heer Stefaan De Clerck heeft het woord.

De heer **Stefaan De Clerck** (CVP): Mijnheer de voorzitter, de spreektijd die morgen aan elke fractie zal worden toegekend werd reeds besproken en u zult ervoor moeten waken dat deze wordt gerespecteerd.

De **voorzitter**: Ik zal ervoor waken dat de oppositie meer spreektijd krijgt dan de meerderheid. Dat heb ik vandaag trouwens ook gedaan.

De heer **Stefaan De Clerck** (CVP): Maar wat de replieken betreft, mijnheer de voorzitter, had ik graag vernomen of deze zullen plaatsvinden na het eerste betoog van de eerste minister, of op het einde van de besprekingen?

De **voorzitter** : Daarover kunnen wij morgen nog beslissen; wij hebben de keuze. Misschien kan er nog een derde dag worden uitgetrokken voor de debatten, maar dat zal ervan afhangen hoever onze werkzaamheden morgenvond zijn gevorderd.

La séance est levée.

De vergadering is gesloten.

- *La séance est levée à 22.40 heures.
Prochaine séance plénière vendredi
16 juillet 1999 à 10.00 heures.*

- *De vergadering wordt gesloten om
22.40 uur. Volgende plenaire vergade-
ring vrijdag 16 juli 1999 om 10.00 uur.*

ANNEXE

SEANCE PLENIERE
JEUDI 15 JUILLET 1999

DÉCISION INTERNE

COMMISSION PARLEMENTAIRE DE CONCERTATION

Installation et décision

Conformément à l'article 1er, alinéa 3, de la loi du 6 avril 1995 organisant la commission parlementaire de concertation prévue à l'article 82 de la Constitution et modifiant les lois coordonnées sur le Conseil d'Etat, l'installation de la commission parlementaire de concertation a eu lieu le jeudi 15 juillet 1999.

En application de l'article 10, § 1er, 3°, de la loi du 6 avril 1995 organisant la commission parlementaire de concertation prévue à l'article 82 de la Constitution et modifiant les lois coordonnées sur le Conseil d'Etat, la commission a pris acte de la période pendant laquelle les délais sont suspendus, c'est-à-dire du 17 juillet au 3 octobre 1999 (n°82/1).

Pour information

BIJLAGE

PLENAIRE VERGADERING
DONDERDAG 15 JULI 1999

INTERN BESLUIT

PARLEMENTAIRE OVERLEGCOMMISSIE

Installatie en beslissing

Overeenkomstig artikel 1, lid 3, van de wet van 6 april 1995 houdende inrichting van de parlementaire overlegcommissie bedoeld in artikel 82 van de Grondwet en tot wijziging van de gecoördineerde wetten op de Raad van State, heeft de installatie van de parlementaire overlegcommissie op donderdag 15 juli 1999 plaatsgehad.

Met toepassing van artikel 10, § 1, 3°, van de wet van 6 april 1995 houdende inrichting van de parlementaire overlegcommissie bedoeld in artikel 82 van de Grondwet en tot wijziging van de gecoördineerde wetten op de Raad van State, heeft de commissie de periode genoteerd tijdens dewelke de termijnen geschorst worden, van 17 juli tot 3 oktober 1999 (nr. 82/1).

Ter kennisgeving

SEANCE PLENIERE
JEUDI 15 JUILLET 1999

COMMUNICATIONS

PARLEMENT EUROPÉEN

Incompatibilité entre l'exercice d'un mandat de membre du Parlement européen et d'une fonction ministérielle

M. Bert Anciaux a été élu le 13 juin 1999 membre effectif du Parlement européen. Il a prêté serment en qualité de ministre du gouvernement flamand le 13 juillet 1999.

Le suppléant, appelé à le remplacer est M. Bart Staes. L'élection de ce dernier comme membre suppléant du Parlement européen a été validée au cours de la séance du 1er juillet 1999.

M. Frank Vandenbroucke a été élu le 13 juin 1999 membre effectif du Parlement européen. Il a prêté serment en qualité de ministre du gouvernement fédéral le 12 juillet 1999.

Le suppléant, appelé à le remplacer est M. Peter Bossu. L'élection de ce dernier comme membre suppléant du Parlement européen a été validée au cours de la séance du 1er juillet 1999.

Mme Annemie Neyts-Uyttebroeck a été élue le 13 juin 1999 en qualité de membre effectif du Parlement européen. Par lettre du 5 juillet 1999, elle a fait part de sa décision de renoncer à l'exercice de ce mandat.

Le suppléant, appelé à la remplacer est M. Eduard Beysen. L'élection de ce dernier comme membre suppléant du Parlement européen a été validée au cours de la séance du 1er juillet 1999.

MM. Bart Staes, Peter Bossu et Eduard Beysen sont dès lors présentés comme membres effectifs du Parlement européen.

CONSTITUTION

Parlement wallon

Par message du 12 juillet 1999, le Parlement wallon fait connaître qu'il s'est constitué en sa séance de ce jour.

Pour information

PLENAIRE VERGADERING
DONDERDAG 15 JULI 1999

MEDEDELINGEN

EUROPEES PARLEMENT

Onverenigbaarheid tussen de uitoefening van een mandaat als lid van het Europees Parlement en een functie van minister

De heer Bert Anciaux werd op 13 juni 1999 verkozen tot vast lid van het Europees Parlement. Hij heeft de eed afgelegd als minister in de Vlaamse regering op 13 juli 1999.

De opvolger die in aanmerking komt om hem te vervangen is de heer Bart Staes. De verkiezing van deze laatste als plaatsvervangend lid van het Europees Parlement werd tijdens de plenaire vergadering van 1 juli 1999 goedgekeurd.

De heer Frank Vandenbroucke werd op 13 juni 1999 verkozen tot vast lid van het Europees Parlement. Hij heeft de eed afgelegd als minister in de federale regering op 12 juli 1999.

De opvolger die in aanmerking komt om hem te vervangen is de heer Peter Bossu. De verkiezing van deze laatste als plaatsvervangend lid van het Europees Parlement werd tijdens de plenaire vergadering van 1 juli 1999 goedgekeurd.

Mevrouw Annemie Neyts-Uyttebroeck werd op 13 juni 1999 verkozen tot vast lid van het Europees Parlement. Bij brief van 5 juli 1999 deelt zij mee dat ze afziet van de uitoefening van dit mandaat.

De opvolger die in aanmerking komt om haar te vervangen is de heer Eduard Beysen. De verkiezing van deze laatste als plaatsvervangend lid van het Europees Parlement werd tijdens de plenaire vergadering van 1 juli 1999 goedgekeurd.

Bijgevolg worden de heren Bart Staes, Peter Bossu en Eduard Beysen als vaste leden van het Europees Parlement voorgedragen.

CONSTITUTIE

"Parlement wallon"

Bij brief van 12 juli 1999 deelt de "Parlement wallon" mee dat hij zich ter vergadering van die dag heeft geconstitueerd.

Ter kennisgeving

Sommaire

Jeudi 15 juillet 1999, après-midi - 004

COMMUNICATIONS	81
DISCUSSION DE LA DECLARATION GOUVERNEMENTALE (CONTINUATION)	81
- <i>orateurs</i> : MM. Annemans, Bacquelaïne, Van der Maelen, Bourgeois, Féret, Verhofstadt , premier ministre, De Clerck , Mme D'Hondt , MM. Dirk Pieters, Van den Eynde, Van Peel	
- suspension	103
- <i>orateurs</i> : MM. Eyskens, Lefevre, Versnick, Borginon, Chabot, Van den Eynde	
- suspension	113
- <i>orateurs</i> : MM. Vanoost, De Clerck, Moerman, Van der Maelen, Willems, Valkeniers, D'hondt, Goris , Mmes Drion, Moerman , M. Verhofstadt , premier ministre	
ORDRE DES TRAVAUX	126

ANNEXE	129
DÉCISION INTERNE	129
COMMISSION PARLEMENTAIRE DE CONCERTATION	129
INSTALLATION ET DECISION	129
COMMUNICATIONS	130
PARLEMENT EUROPÉEN	130
INCOMPATIBILITE ENTRE L'EXERCICE D'UN MANDAT DE MEMBRE DU PARLEMENT EUROPEEN ET D'UNE FONCTION MINISTERIELLE	130
CONSTITUTION	130
PARLEMENT WALLON	130

Inhoud

Donderdag 15 juli 1999, namiddag - 004

MEDEDELINGEN	81
BESPREKING VAN DE REGERINGSVERKLARING (VOORTZETTING)	81
- <i>sprekers</i> : de heren Annemans, Bacquelaïne, Van der Maelen, Bourgeois, Féret, Verhofstadt , eerste minister, De Clerck , mevrouw D'Hondt , de heren Dirk Pieters, Van den Eynde, Van Peel	
- schorsing	103
- <i>sprekers</i> : de heren Eyskens, Lefevre, Versnick, Borginon, Chabot, Van den Eynde	
- schorsing	113
- <i>sprekers</i> : de heren Vanoost, De Clerck, Moerman, Van der Maelen, Willems, Valkeniers, D'hondt, Goris , de dames Drion, Moerman , de heer Verhofstadt , eerste minister	
REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN	126
BIJLAGE	129
INTERN BESLUIT	129
PARLEMENTAIRE OVERLEGCOMMISSIE	129
INSTALLATIE EN BESLISSING	129
MEDEDELINGEN	130
EUROPEES PARLEMENT	130
ONVERENIGBAARHEID TUSSEN DE UITOEFENING VAN EEN MANDAAT ALS LID VAN HET EUROPEES PARLEMENT EN EEN FUNCTIE VAN MINISTER	130
CONSTITUTIE	130
"PARLEMENT WALLON"	130